DEVELOPMENT NEWS JOURNAL

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသတင်းဂျာနယ်

www.dmediag.com, https://www.facebook.com/dmgnewsagency

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် စတင်ထုတ်ဝေသည်

အမှတ်(၁၁၀)၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်

ဥပေက္ခာပြုခံထားရသည့် တိုက်ပွဲကြားက မြေစာပင်များ

စာ ၂၄

ဇွန်လ (၃) ရက်နေ့က မင်းပြားမြို့နယ် စပါးထားကျေးရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို လက်နက်ကြီးကျည်များ ကျရောက်၍ ဒဏ်ရာရရှိသွားသူများကို ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်စဉ်။ (ဓာတ်ပုံ - ညီညီအောင်)

AA ရဲ့ vm&m vrf;

စာ ၁၄

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီတွင် မူဝါဒရေးရာဦးဆောင်ကော်မတီသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မည့် အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့ဖြစ်လာ

စာ ၃

အင်းဒင်က အနိုင်ခံလူသား (သို့မဟုတ်) မြေဖြူကိုင်ခဲ့သောဆရာ

စာ ၁၂

စစ်သူကြီးမဟုတ်သော ဘုရင်မင်းထီးက အဘယ်ကြောင့် စစ်ပွဲတိုင်း၌ အောင်မြင်ခဲ့သနည်း

စာ ၁၁

E D I T O R I A L

pn;fvkH;nDGwfjLifc&;Dquf&rnf

ရခိုင်တို့၏ အတိတ်စာမျက်နှာကို လှန်ကြည့်လျှင် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားခဲ့သောကြောင့် ပြိုကွဲပျက်စီးခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလများတွင် စည်းလုံးမှုသည် အရေးကြီးသည်။ စည်းလုံးမှုရှိမှသာလျှင် အောင်မြင်မှုကိုရရှိမည် ဖြစ်သည်။

ရခိုင်လူမျိုးတို့၏ ဂုဏ်ယူစရာ အကောင်းဆုံးအချက်တစ်ခုမှာ အမျိုးကိုချစ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် စည်းလုံးမှုမရှိပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် အဖွဲ့အစည်းများ ပြိုပျက်စီးပြီး မိမိတို့ရည်မှန်းထားသလောက် ခရီးမရောက်ခဲ့သည်များကို ယနေ့ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။

အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်ရပ်များမှာ ရပာန်း၊ သံဃာ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ရခိုင်နှစ်ပါတီကို ပေါင်းစည်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများတိုးတက်ရေးပါတီနှင့် ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီတို့ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်က ပေါင်းစည်းလိုက်ပြီး ရခိုင်အမျိုးသားပါတီကို တည်ထောင်လိုက်ကြသည်။ အောင်မြင်မှု အသီးအပွင့်များကို ပြည်သူလူထုလည်း ထပ်တူထပ်မျှပင် အထိုက်အလျောက် ခံစားခဲ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူများ ဝမ်းမြောက်၊ ဝမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ကာလအတန်ကြာသော် ပါတီတွင်း စည်းလုံးမှုပြိုကွဲသွားပြီး သီးခြားစီ ပါတီသစ်ထောင်သည့် အနေအထားများသို့ ထပ်မံရောက်ရှိခဲ့ရသည်။

ယခုလတ်တလော အခြေအနေတွင်လည်း မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေး၏ ထင်ရှားသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ ဒေါ်စောမြရာဇာလင်း ဦးဆောင်သည့် ရခိုင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးတွင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပြိုကွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ထိုသို့ စည်းလုံးမှုညီညွတ်မှု အားနည်းခြင်းများ ပေါ်ပေါက်နေသောကြောင့် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပက ရခိုင်လူမျိုးတို့မှာ စိတ်မသက်သာကြပေ။

ထိုသို့ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့အစည်းများ စည်းလုံးမှုပျက်ပြားခြင်း၊ ကွဲပြဲခြင်းများကိုကြည့်လျှင် အချင်းချင်း စည်းလုံးမှုမရှိခြင်း၊ နေရာလုခြင်း တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ရာထူး၊ အာဏာ မက်မောခြင်း၊ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုမရှိဘဲ မိမိသည်သာ ဆရာအဖြစ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အမှန်မြင်ခြင်း၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများခြင်းကြောင့်လည်း စည်းလုံးမှု ပျက်ပြားမှုများရှိသည်။

ရခိုင့်အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တလျှောက်လုံးတွင်လည်း အတိတ်သင်ခန်းစာများကိုကြည့်လျှင် ဂိုဏ်းဂဏဆန်ခြင်း၊ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် နားလည်မှု၊ လေးစားမှု၊ အသိမှတ်ပြုမှု အားနည်းခြင်းနှင့် ခေါင်းဆောင်အချင်းချင်း တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး သံသယစိတ် ပွားများမှုတို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပါတီတွင်း ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းကြရာတွင် မိတ်ဖက်နှင့် ရန်ဖက်၊ အတွင်းနှင့်အပြင်၊ အဓိကနှင့်သာမညကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်ဆန် အရောရော အနှောနှော စိတ်လိုက်မာန်ပါ ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ရဲဘော်ရဲဘက်နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှုနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲခဲ့ရာမှ နောက်ဆုံး ပါတီအဖွဲ့အစည်းများ အကွဲအပြဲဖြစ်ခဲ့ရသည့် အဆင့်အထိ ရောက်ခဲ့ရပေသည်။

ယနေ့ ရခိုင်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အများအကျိုး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက်ဟု ရည်ရွယ်ကာ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၊ ကွန်ရက်၊ဖောင်းဒေးရှင်း စသည်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကြသည်။ တချို့အဖွဲ့အစည်းများမှာ အောင်မြင်မှုရှိသော်လည်း တချို့အဖွဲ့အစည်းများမှာ ပြိုကွဲယိမ်းယိုင်သွားသည်။

ရခိုင်ဘုရင့်နိုင်ငံတော်အဆင့်မှ နိဂုံးချုပ်သွားသည့် ယနေ့ရခိုင်ပြည်နယ်၏ အခြေအနေသည် စီးပွားရေး၊ ပညာရေး စသည့်အဘက်ဘက်မှာ နိမ့်ကျနေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် မိမိတို့ တတ်နိုင်သည့်ဘက်က အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အတိတ်က စည်းလုံးမှုပြိုကွဲခဲ့သောကြောင့် တိုင်းပြည်ကျရှုံးခဲ့ရသည့်အခြေအနေများကို သင်ခန်းစာယူကာ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ကာလတွင် အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် စည်းလုံးမှုအပြည့်ဖြင့် ခရီးဆက်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း Development News Journal က ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

DEVELOPMENT NEWS JOURNAL

အောင်မင်းဦး
အယ်ဒီတာချုပ် နှင့် အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ
(Editor-in-Chief and Executive Director)

တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
ကေရာဇ်

အယ်ဒီတာ
ဖဒူ ထွန်းအောင်၊ နေဝင်းစံ

ဝက်ဘ်ဆိုက်တာဝန်ခံ
ညိုထွန်း

မူဝါဒရေးရာ အကြံပေး
ကျော်ထွီး

ဆောင်းပါးတာဝန်ခံ
ကိုစိမ်

သတင်းထောက်များ
သက်နိုင်၊ ခင်သရဖီဦး၊ ခိုင်ရိုးလ၊ စိမ်းကိုကို၊ မင်းထွန်း၊ နေရောင်မင်း(စစ်တွေ)၊ ဝင်းညွန့်

နယ်သတင်းထောက်များ
ချလူးအောင်၊ ခိုင်မင်း(ကျောက်ဖြူ)၊ အောင်ကောင်းဇော်၊ အောင်မင်း

ရန်ကုန်သတင်းထောက်
ကောင်းကောင်း၊ ရွှေထက်

စာမျက်နှာဖွဲ့စည်းမှုနှင့် ဒီဇိုင်း
ညိုထွန်း ၊ ဇော်မင်းသန်း

သုတေသနနှင့် မှတ်တမ်း
ပုလုမောင်

ကြော်ငြာတာဝန်ခံ
သဇင်မိုး၊ မင်းသိန်းထွန်း

ထုတ်ဝေသူ
ဦးဦးဘခင်

ဖြန့်ချိရေး
ဖြူဖြူ (စစ်တွေ)

စောင်ရေ
၇၀၀၀

ရောင်းဈေး
၅၀၀

ပုံနှိပ်တိုက်
ပြည်အေးပုံနှိပ်တိုက်
(၀၀၇၉၃)
YMCA International Housing
၄၅ လမ်း (အောက်)၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

Development Media Group
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသတင်းဂျာနယ်တိုက်
အမှတ် (၁၅၃) ၊ ပန်းခြံလမ်း ၊ မြို့သူကြီးရပ်ကွက်၊ စစ်တွေမြို့ ရခိုင်ပြည်နယ်

ဖုန်း
၀၉ ၄၂၆ ၂၉၃ ၀၉၅
၀၉ ၇၇၀ ၈၆၉ ၇၃၁

Website/Facebook
www.dmgburmese.com
www.facebook.com/dmgnewsagency

E-mail
dtvnews17@gmail.com,
development.tvnews@gmail.com

ဘုန်းကြီးကျောင်းကို လက်နက်ကြီးထိမှန်၍ အရပ်သား ၆ ဦးသေဆုံး

ဖဒူ ထွန်းအောင်

မင်းပြားမြို့နယ် စပါးထားကျေးရွာတွင် ရွာသားများ ခိုလှုံနေကြသည့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ဇွန်လ ၃ ရက် ညနေ ၃ နာရီခန့်တွင် လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်သောကြောင့် ရွာသား (၄) ဦးသေဆုံးကာ ကိုရင်တစ်ပါးအပါအဝင် လူ ၆ ဦးခန့် ဒဏ်ရာရရှိသွားသည်ဟု ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမျိုးကျော်အောင်က DMG ကို ပြောသည်။

နံနက်ပိုင်းကစတင်ကာ စပါးထားကျေးရွာ၏ တောင်ဖက် တစ်ဖာလုံခန့်တွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA)တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများမှာ ကြောက်လန့်ပြီး ရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ခိုလှုံရန်သွားရောက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပြီး ညနေပိုင်းတွင် လေးမြို့မြစ်တစ်ဖက်ကမ်း မြောင်းဘွေကျေးရွာဘက်မှ ပစ်ခတ်သော လက်နက်ကြီးကျည်ထိမှန်၍ အမျိုးသားသုံးဦးသေဆုံးကာ အမျိုးသမီး ၁ ဦး ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွာသားများသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းအောက်တွင် ခိုလှုံနေခြင်းဖြစ်ကာ လက်နက်ကြီးကျည်သုံးလုံး နာရီဝက်ခန့် တစ်ကြိမ်စီ ထိမှန်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ပထမအကြိမ်တွင်ပင် လူသေဆုံးမှု၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

"လက်နက်ကြီးက မြောင်းဘွေဘက်က လာတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ခါတည်း 'ဂျိမ်း' ဆိုပြီးတော့ ပေါက်ကွဲသွားတာ။ ပေါက်ကွဲတော့ အမျိုးသမီးတွေ ငိုကြတယ်။ သေသူသေ၊ ဒဏ်ရာရသူရ ဖြစ်သွားတယ်" ဟု ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး

စပါးထားကျေးရွာမှ ဒဏ်ရာရရှိသူများအား မင်းပြားဆေးရုံသို့ သယ်ဆောင်လာစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - ညီညီအောင်

ဦးမျိုးကျော်အောင်က ပြောသည်။

ဒဏ်ရာရရှိသူများသည် မင်းပြားဆေးရုံကြီးနှင့် စစ်တွေဆေးရုံကြီးတို့တွင် ဆေးကုသမှု ခံယူနေရသည်။ ယင်းနေ့တွင် ဒဏ်ရာရရှိသူ (၆) ဦးအနက် (၂) ဦး ထပ်မံသေဆုံးသွားသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့မှုကြောင့် ရွာသူရွာသားများမှာ ဘေးလွတ်ရာကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကာ လက်ရှိ ကျေးရွာတွင် ရွာသား ၁၀ ဦးခန့်သာ ကျန်ခဲ့သည်ဟု ၎င်းက ဆက်လက်ဆိုသည်။

"ရွာသားတွေကို စက်လှေတွေနဲ့ ပို့လိုက်ပြီ။ မင်းပြားဘက်တွေကို။ ရွာမှာ သက်ကြီးရွယ်အို လေးငါးယောက်နဲ့ ကျနော်တို့မိသားစုပဲ ကျန်တော့တယ်။ ညတိုက်ပွဲဖြစ်ရင် ပိုပြီးတော့ စိုးရိမ်ရမယ်။ လက်နက်ကြီးနဲ့ လှမ်းထုမှာကိုလည်း စိုးရိမ်ရတယ်။ ရွာထဲကို ဝင်ပြီး တစ်ခုခုလုပ်မှာကိုလည်း စိုးရိမ်တယ် " ဟု ဦးမျိုးကျော်အောင်က ပြောသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA)တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေမှုကြောင့် အရပ်သားများ သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ရှိလာသကဲ့သို့ တချို့မှာ ကျည်ထိမှန်မှုကြောင့် သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများလည်း ရှိသည်။

ရခိုင်မြောက်ပိုင်းတွင် ကျည်ထိ၍ လူတစ်ဦးသေဆုံးကာ လေးဦးဒဏ်ရာရ

ဖဒူ ထွန်းအောင်

ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းဒေသ မြောက်ဦးမြို့နယ်နှင့် ပုဏ္ဏားကျွန်းဒေသတို့တွင် ဇွန်လ ၅ရက်နေ့က ကျည်ထိမှန်ပြီး အသက် (၄၀)အရွယ် လူတစ်ဦး သေဆုံးကာ လေးဦးဒဏ်ရာရရှိသွားသည်။

ပုဏ္ဏားကျွန်း၊ ဂဏန်းမဲကျေးရွာ အနီးတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးနောက် မည်သည့်ဘက်က ပစ်လိုက်သည်မသိသော လက်နက် ကြီးကျည်တစ်လုံးသည် ရွာထဲသို့ကျရောက်ကာ ပေါက်ကွဲသွားသောကြောင့် အသက် ၄၀ အရွယ် ဦးစိန်ထွန်းဆိုသူ သေဆုံးသွားပြီး ဦးအင်္ဂါအောင်၊ ဒေါ်ဆီးတူနှင့် သူ့သမီးမခိုင်ဦးတို့မှာ ဒဏ်ရာရရှိသွားသောကြောင့် စစ်တွေ ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု ခံယူနေရသည်။

ယင်းရွာအနီးတွင် လွန်ခဲ့သည့် သုံးရက်ခန့်က စတင်ကာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် နေ့လည် ၂ နာရီတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားကာ ညနေ ၄ နာရီခန့်တွင် ရွာထဲသို့ကျည်ဆန်ထိမှန်လာသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒဏ်ရာရရှိသူ ဦးအင်္ဂါအောင်က ပြောသည်။

အလားတူ မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ ဝေသာလီကျေးရွာတွင်လည်း ကျည်ဆန်ထိမှန်မှုကြောင့် အသက် (၆၀)

ဂဏန်းမဲရွာမှ ဒဏ်ရာရရှိသူများအား စစ်တွေဆေးရုံသို့ သယ်ဆောင်လာစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - ဇောင်း(ပုဏ္ဏားကျွန်း)

ကျော်အရွယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဒဏ်ရာရရှိသွားပြီး မြောက်ဦးဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု ခံယူနေရသည်။ ယင်းနေ့က တပ်မတော်သားများသည် ရွာအနီးသို့ လာရောက်ကာ ပစ်ခတ်ခဲ့သောကြောင့် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ခြင်းဟု မိသားစုနှင့်နီးစပ်သည့် အမည်မဖော်လိုသူတစ်ဦးက စွပ်စွဲပြောဆိုသည်။

"ရွာနားမှာ တိုက်ပွဲလည်းမဖြစ်ဘူး။ သူတို့မှာ ဘယ်ကဖြစ်လာတာလည်းဆိုတာ ကျွန်မတို့ ခန့်မှန်းမရပါ။ ရွာနားရောက်တာနဲ့ သူတို့(တပ်မတော်) ပစ်ပါတယ်။ စစ်သားတွေ ပစ်ပြီးရင် တန်းပြီးသွားကြတာကိုလည်း မြင်လိုက်တယ်။ ကျည်ဆန်တွေပစ်တာ အဆက်မပြတ်ပဲ"ဟု အဆိုပါ အမည်မဖော်လိုသူက ပြောသည်။

ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး တပ်မတော်သတင်းမှန်ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့မှ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဇော်မင်းထွန်းထံ ဆက်သွယ်ခဲ့ရာ ဖုန်းကိုင်ဖြေဆိုခြင်းမရှိပေ။ အလားတူ အနောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်မှူးကြီး ဝင်းဇော်ဦးထံ ထပ်မံဆက်သွယ်ရာတွင် သူ့တပည့်ဆိုသူက "အဘ လူကြီးတွေနဲ့ စကားပြောနေတယ်"ဟု ဆိုသောကြောင့် တုန့်ပြန် ပြောဆိုမှုကို မရရှိခဲ့ပေ။

ကျည်ထိမှန်မှုကြောင့် ဝေသာလီကျေးရွာက နေအိမ်တစ်ချို့တွင် ခေါင်မိုးများ ပွင့်ထွက်သွားပြီး ဒေသခံတချို့လည်း စိုးရိမ်ကြောက်လန့်သောကြောင့် ဘေးလွတ်ရာ နေရာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားကြသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် တပ်မတော်နှင့်ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပြင်းထန်လာနေပြီး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့်နေရာနှင့် နီးစပ်သည့်ကျေးရွာများက ဒေသခံများမှာ သေဆုံး၊ဒဏ်ရာရရှိမှု အရေအတွက်မြင့်လာသည်။ သို့သော် မည်သူပစ်ခတ်မှုကြောင့် သေဆုံး၊ဒဏ်ရာရရှိသည်များကို မည်သည့်ဖက်ကမှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမရှိဘဲ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အခြေအနေတွင်သာ ရှိနေသည်။

တိုက်ပွဲအရှိန် မြင့်တက်လာသောကြောင့် စစ်ဘေးရှောင်ဦးရေမှာလည်း လေးသောင်းခန့်အထိရှိလာကာ စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စစ်ပွဲများရပ်စဲပြီး နိုင်ငံရေးစားပွဲဝိုင်းတွင် အမြန်ဆုံး အဖြေ ရှာ ဆွေးနွေးကြရန် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက တောင်းဆိုနေကြသည်။

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီတွင် မူဝါဒရေးရာဦးဆောင်ကော်မတီသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မည့် အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့ဖြစ်လာ

ဖဒူ ထွန်းအောင်

ပြည်နယ်အတွင်း အင်အားကြီးမားသည့် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP) သည် မူဝါဒရေးရာ ဦးဆောင်ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ပါတီဗဟိုညီလာခံတွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး ထိုကော်မတီသည် ပါတီ၏ မူဝါဒများကို ချမှတ်၊ ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်ကာ ပါတီဥက္ကဌပါဝင်သော ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီသည် ချမှတ်လိုက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

ANP ပါတီတွင် ဥက္ကဌအဖြစ် ဒေါက်တာအေးမောင် တာဝန်ယူချိန်က 'မူဝါဒရေးရာ ဦးဆောင်ကော်မတီ'ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ပါတီ၏ လုပ်ဆောင်မည့် အရာများကို ဥက္ကဌပါဝင်သော ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

"ပါတီမှာ မူဝါဒနဲ့ပတ်သက်လို့ အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့ပေါ့။ ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီထက် မူဝါဒနဲ့ပတ်သက်ရင် မြင့်တယ်။ မူဝါဒရေးရာနဲ့ပတ်သက်ရင် ဒီဦးဆောင်ကော်မတီကပဲ ဆုံးဖြတ်မယ်။ ဒီကော်မတီက အရင်မရှိဘူး။ ဒါက မြန်မာနိုင်ငံထဲက ပါတီတွေထဲမှာတောင်မှ လုံးဝမရှိလို့ ပြောလို့ရတယ်"ဟု ANP ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ဦးအောင်ကျော်ထွီးက ပြောသည်။

ထိုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရခြင်းမှာ တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်ချင်း၏ ဩဇာအာဏာ သက်ရောက်မှုကို ထိန်းချုပ်ပြီး အားလုံးဦးဆောင်မှုဖြင့် သွားလိုသောကြောင့် ဖွဲ့စည်းရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ၎င်းက ဆက်လက်ဆိုသည်။

"ဒုတိယအကြိမ် ညီလာခံမှာ ပြောင်းလဲမှုက မူဝါဒရေးရာ ဦးဆောင်ကော်မတီတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာတာပဲ။ အဓိက ပြောင်းလဲမှုကတော့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ပတ်သက်လို့ ဒီအချက်ဟာ စိတ်ဝင်စားဖို့လည်း ကောင်းသလို ပါတီအတွက်လည်း ရေရှည်မှာ အားလုံး စုပေါင်းဦးဆောင်မှုနဲ့ သွားနိုင်ဖို့လည်း သုံးသပ်တယ်။ နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုအရလည်း ကျနော်တို့မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကိုးကွယ်မှုဆိုတဲ့ အနေအထားတွေကို လျှော့ကျပြီးတော့ အားလုံးသူ ဦးဆောင်ပြီးသွားတယ်ဆိုတဲ့ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်းပိုပြီး သိမ်မွေ့ပေါ့"ဟု ဦးအောင်ကျော်ထွီးက ဆိုသည်။

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ မူဝါဒရေးရာဦးဆောင်ကော်မတီဝင်များအား တွေ့ရစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - Sann Htay

ထို မူဝါဒရေးရာ ဦးဆောင်ကော်မတီတွင် ယခင်က ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့် ဦးဦးလှစော၊ ဒေါ်အေးနုစိန်၊ဦးထွန်းအောင်ကျော်၊ဦးသာထွန်းလှနှင့် ဦးခိုင်ပြည်စိုးစသူများ ပါဝင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ANP ၏ ဗဟိုညီလာခံကို စစ်တွေမြို့တွင် မေလ ၃၀ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့အထိ (၃) ရက်ကြာကျင်းပ ခဲ့ကာ လစ်လပ်နေသည့် ဥက္ကဌရာထူးကိုလည်း ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ပါတီဥက္ကဌအဖြစ် ဦးသာထွန်းလှဖြစ်လာကာ ဒု-ဥက္ကဌများအဖြစ် ဦးတင်ညို၊ ဦးမြင့်နိုင်၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဦးခိုင်ပြည်စိုးတို့ ဖြစ်လာသည်။ ဥက္ကဌဖြစ်သူ ဦးသာထွန်းလှ၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးခိုင်ပြည်စိုးတို့လည်း "ပါတီ မူဝါဒရေးရာ ဦးဆောင်ကော်မတီ"တွင် ပါဝင်ကြသည်။

ဒေါက်တာအေးမောင် ဥက္ကဌအဖြစ် တာဝန်ယူချိန် ၂၀၁၅ ခု ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီသည် ပြည်နယ်အတွင်း မဲအများဆုံး အနိုင်ရရှိခဲ့ကာ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲအလွန်ကာလတွင် ပါတီထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကြား သဘောထားများ ကွဲလွဲမှုများဖြစ်ပေါ်လာကာ တစ်ချို့ကို ထုတ်ပယ်ခဲ့ကာ တစ်ချို့နုတ်ထွက်သွားကြသည်။ နုတ်ထွက်သူအထဲတွင် ဒေါက်တာအေးမောင်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

နုတ်ထွက်သွားသူ ဒေါက်တာအေးမောင် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမှုဖြင့် လက်ရှိတွင် ရခိုင့်ဦးဆောင်ပါတီဟူ၍ ပါတီသစ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းထားပြီး ယင်းပါတီသည် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီနှင့် အဓိက ပြိုင်ဘက်ဖြစ်လာမည်ဟုလည်း ရခိုင်နိုင်ငံရေးသမားတစ်ချို့က သုံးသပ်ထားကြသည်။

DEVELOPMENT NEWS JOURNAL
NEWS
အမှတ် (၁၁၀)
၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်

စစ်ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်မှုမရှိဟု AA တုန့်ပြန်

နေရောင်မင်း

မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA)တို့သည် စစ်ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုခုံရုံး (ICC) သို့ တင်ရန် အရေးတကြီးလိုအပ်နေကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့(AI) က အစီအရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်လိုက်သော်လည်း မိမိတို့အနေဖြင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ မရှိကြောင်း AA ဘက်က တုန့်ပြန်သည်။

"AI အနေနဲ့ အထောက်အထား အခိုင်အမာမရှိဘဲ ပြောဆိုချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျနော်တို့ဘက်က ပယ်ချတယ်။ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိဘူး" ဟု AA ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ခိုင်သုခက ဆိုသည်။

AA အနေဖြင့် အရပ်သားများကို ပြန်ပေးဆွဲ၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများ၊ ကျေးရွာ၊ မြို့ပြအနီးတို့တွင် စစ်ဆင်ရေးများလုပ်ပြီး အရပ်သားများကို အန္တရာယ်ထဲကျအောင် လုပ်ဆောင်မှုများ၊ ကျည်တစ်စောင့်စီပါသည့် ခြိမ်းခြောက်စာပေးပို့မှုများ ရှိခဲ့သည်ဟု အစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြထားသည်။

"အဲဒီ အစီအရင်ခံစာထဲမှာ ကျနော်လည်း အသေအချာဖတ်ကြည့်တယ်။ ဖတ်ကြည့်တော့ ချင်းလူ့အခွင့်အရေးတွေက အရင်ပြောနေကျရှိတဲ့ မိသားစု (၅၄) စုကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဘက်ကို ခေါ်သွားပြီး ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ ပုံစံမျိုးရှိတယ်။ အဲဒါက ကျနော်တို့ လက်ခံနိုင်စရာမရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒါက ကျနော်တို့ စေတနာသန့်သန့်နဲ့ ဘေးလွတ်ရာကို ခေါ်ထုတ်သွားတာ။ အခုလည်း ထိန်းသိမ်းထားတာမဟုတ်။ သူတို့ဟာသူတို့ ရှာဖွေစားသောက်နေကြတာ" ဟု ခိုင်သုခက ပြောသည်။

ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတစ်ချို့ကို ဖမ်းဆီးရခြင်းမှာလည်း လုံခြုံရေးအရ လူသိရှင်ကြား ဖမ်းဆီးခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ အရပ်သားနှင့် ရဲတစ်ချို့ကို ကျည်ဆန်တစ်တောင့်နှင့် စာတစ်ရွက်ပေးခြင်းမှာလည်း သူတို့သည် အရပ်သားများကို နှိပ်စက်မှုများ ပြုလုပ်နေသောကြောင့် အမြင့်ဆုံး သတိပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ သတိပေးခံရသူများကိုလည်း ၎င်းတို့ သတ်ဖြတ်ခြင်းမရှိဟု ၎င်းက ဆက်လက်ဆိုသည်။

တပ်မတော်သားများသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ကျော်လွန်ပြီး အရပ်သားများကို သတ်ခြင်း၊ ဥပဒေမဲ့ ဖမ်းဆီးမှုများ အတင်းအကြပ်ဖမ်းဆီးပြီး လက်စဖျောက်မှုများ ရှိသည်ဟု အစီရင်ခံစာတွင် ရေးသားထားသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ တပ်မတော်၏ စစ်ဆင်ရေးမှာ သောင်းကျန်းမှုနှိမ်နင်းသည့် စစ်ဆင်ရေးဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုများကို ဥပဒေဘောင်အတွင်းကသာ ဆောင်ရွက်ပြီး AI အဖွဲ့၏ ထုတ်ပြန်ချက်များသည် အထောက်အထားမဲ့ စွပ်စွဲချက်များသာဖြစ်ကြောင်း တပ်မတော်သတင်းမှန် ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့မှ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဇော်မင်းထွန်း RFA သတင်းဌာနကို ပြောဆိုထားသည်။

ရခိုင်တွင် စစ်ပွဲများ ရပ်တန့်ပေးရန် ပြီးခဲ့သည့် မေလအတွင်းတွင် စစ်တွေမြို့တွင် ဆန္ဒဖော်ထုတ်ကြစဉ်။

"&cdkift y;t0ifwkdif&ifo m;t m;vkH;u ppfa&;t& wdkufcdkuf aejcif;rS 'Daul a&pDa&;? wef;wlt cGifh a&; &&Sd&;twGuf ckHwm;vSHefu&aom EdkifiHa&;jy óem al;umif;zpfonf"

စစ်ပွဲချက်ချင်းရပ်ရန် တောင်းဆို

ဖဒူ ထွန်းအောင်

တပ်မတော်က ဦးစွာအစပြုပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်အပါအဝင် တစ်ပြည်လုံးတွင် ထိုးစစ်ရပ်စဲကြောင်း ကြေငြာပေးရန် ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ပြုလုပ်သည့် "ရခိုင်အရေးသည် ပြည်ထောင်စုအရေးဖြစ်သည်" နိုင်ငံရေးစကားဝိုင်းတွင် ပါတီနှင့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ခန့်က ထုတ်ပြန်ချက်ထုတ်ကာ တောင်းဆိုလိုက်သည်။

ရခိုင်ပြည်သူများ နေ့စဉ်ခံစားနေကြရသည့် ဒုက္ခများအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မိကြောင်းနှင့် မြောက်ဦးဒေသအား စစ်မဲ့ဇုန်အဖြစ် အမြန်ဆုံး သတ်မှတ်ကြေငြာပေးရန်လည်း အစိုးရနှင့်တပ်မတော်ကို တောင်းဆိုထားသည်။

တပ်မတော်ဘက်က စစ်ရပ်စဲရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA) အနေဖြင့်လည်း စစ်ရပ်စဲကြောင်း ကြေငြာပေးရန် ၎င်းတို့က တောင်းဆိုသည်။ ရခိုင်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားအားလုံးက စစ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်နေခြင်းမှာ ဒီမိုကရေစီအရေး၊ တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိရေးအတွက် ခုခံတော်လှန်နေကြရသော နိုင်ငံရေးပြဿနာကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ၎င်းတို့က ရှုမြင်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် အင်အားသုံး ဖိအားပေးပြီး လက်နက်ချခိုင်းခြင်း၊ ကြည်း-ရေ-လေ စစ်အင်အားသုံးပြီး အမြစ်ပြတ်ချေမှုန်းနေခြင်းများကိုလည်းကောင်း၊ ရခိုင်ပြည်သူများကို တရားမဲ့ပြုကျင့်နေခြင်းများကိုလည်း ပြင်းထန်စွာရှုတ်ချကြောင်း ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ရေးသားထားသည်။

တပ်မတော်က တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် (၅)ခုအား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် ကြေငြာရာတွင်လည်းကောင်း၊ အပစ်ရပ်ကာလ သက်တမ်းတိုးမြှင့်ရာတွင်လည်းကောင်း ရခိုင်ဒေသအား ချန်လှပ်ထားခြင်းမှာ တရားမျှတမှုမရှိဟု ယူဆကြောင်း ၎င်းတို့က ဆိုကြသည်။

"အခုဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပြဿနာတွေကို နိုင်ငံရေးပြဿနာအဖြစ် လက်ခံပြီး လွှပ်လပ်၊ တန်းတူ၊ အပြန်အလှန်လေးစား၊ တရားမျှတမှု အခြေခံနဲ့ စားပွဲဝိုင်းတွင် အမြန်ဆုံးအဖြေရှာရန် လိုအပ်ပါတယ်" ဟုလည်း ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ရေးသားထားသည်။

စစ်ပွဲများရပ်စဲရေးအပါအဝင် NCA ၊၂၁ ရာစု ပင်လုံသာမက နိုင်ငံရေးအင်အားစုအားလုံး ပါဝင်နိုင်သည့် အခြားဖြစ်နိုင်ခြေ နည်းလမ်းပေါင်းစုံလက်ခံပြီး ဆွေးနွေးအဖြေရှာကြရန်၊ သတင်းမီဒီယာများကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ပြုရန်၊ အစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအင်အားစုများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးအဖြေရှာကြရန်လည်း ၎င်းတို့က တိုက်တွန်းသည်။

ထုတ်ပြန်ချက် ပူးတွဲထုတ်ပြန်သည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ(ALD)၊ စည်းလုံးညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မဟာမိတ် (UNA)၊ လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ စသည့်အဖွဲ့များ ပါဝင်သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA) တို့ကြား ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာလအစောပိုင်းက စတင်တိုက်ပွဲပြင်းထန်လာပြီး တိုက်ပွဲကြောင့် အရပ်သားများ ကျည်ထိမှန်မှု၊ ဖမ်းဆီးခံရမှုများအပြင် လက်နက်ကြီးကျည်ဆန် ထိမှန်မှုကြောင့် လူပေါင်းများစွာ သေဆုံးမှုများရှိလာသည်။

ရခိုင်မြောက်ပိုင်း မြို့နယ် (၅) ခုတွင် ညမထွက်ရအမိန့် (၂) လ သက်တမ်းတိုးမြှင့်

ခင်သရဖီဦး

တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားနေသည့် ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းက ညမထွက်ရအမိန့်ထုတ်ပြန်ထားသော မြို့နယ် (၅) မြို့နယ်တွင် ညမထွက်ရအမိန့် သက်တမ်း (၂)လ တိုးမြှင့်ထုတ်ပြန်လိုက်သည်ဟု သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ဒေသခံများထံက သိရသည်။

ညနေ ၉ နာရီမှ နံနက် ၅ နာရီအထိ ညမထွက်ရအမိန့်ကို မင်းပြား၊ ကျောက်တော်၊ ရသေ့တောင်၊ ပုဏ္ဏားကျွန်း၊ မြောက်ဦးမြို့နယ်တို့တွင် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့မှ မေလကုန်အထိ ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ ယခု ဇွန်လမှ ဇူလိုင်လကုန်အထိ ညမထွက်ရအမိန့်ကို ထပ်တိုးထုတ်ပြန်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ညမထွက်အမိန့် ထပ်တိုးလိုက်ခြင်းကို ရပ်/ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် ဒေသခံများကို အသိပေးရန် ညွှန်ကြားထားကြောင်း မင်းပြားမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထွန်းငြိမ်းနိုင်က ပြောသည်။

အဆိုပါမြို့နယ်များတွင် လမ်းမကြီးများ၊ အများပြည်သူတို့ သွားရာလမ်း၊ လမ်းသွယ်၊ လမ်းကြား၊ ဥယျာဉ် (သို့) အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သောနေရာများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်အတွင်း သွားလာခြင်းမပြုရန် ထုတ်ပြန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဇန်နဝါရီလမှ မတ်လအတွင်း မိုင်းထောင်ဖောက်ခွဲခြင်း၊ ရဲစခန်း၊ ရဲကင်းများအား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း စသည့် ဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းကြောင့် တပ်မတော်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ကျဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိမှု၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် အဆောက်အဦး၊ ယာဉ်များ၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အဆိုပါ နယ်မြေများတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ထိခိုက်ကျဆင်းမှု မဖြစ်စေရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ခိုင်မာစွာတည်ဆောက်နိုင်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ညမထွက်ရအမိန့် ထုတ်ပြန်ခြင်းဟု အစိုးရက ကြေငြာထားသည်။

ညမထွက်ရအမိန့်ကြောင့် အဆိုပါ မြို့နယ်က ဒေသခံများမှာ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးကိစ္စများတွင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့လျက်ရှိကြသည်။

ဖက်ဒရယ်လစ်ဇင် (ဒုတိယပိုင်း)

မြတ်ထွန်းသိန်း

ချဉ်းကပ် သုံးသပ်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ရပ်အနေဖြင့် ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲသည့်အခါ အချက်(၃)ချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံး မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ပေါင်းစည်းနေထိုင်လိုကြသည် ဟူသည့်အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရမည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် အများနှင့်မတူဘဲ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံရေးအရ မတူကွဲပြားလိုကြသနည်း ဆိုသည့် အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ တတိယအနေဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတစ်ခု တည်ဆောက်ပြီးသည့်အခါ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်မနေဘဲ အစိုးရတစ်ရပ်အနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်လည် ပတ်ကြမည်ဟူသည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။

ပထမဦးစွာ မတူကွဲပြားသည့် လူမျိုးစုများ အုပ်စုများကို ပေါင်းစည်းပြီး နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် အဘယ်ကြောင့် နေထိုင်လိုကြသနည်းဆိုသည့် အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် ရပ်တည်နိုင်သော်လည်း ထိုအမျိုးသားနိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် သီးခြားမရပ်တည်ဘဲ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအချို့ကို ပိုမိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အစိုးရတစ်ရပ်သို့ ပေးအပ်ခြင်းတွင် အရေးပါသည့် အကြောင်းပြချက်များ ရှိပေသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် ဒီမိုကရေစီတိုင်းပြည်များအနေဖြင့် ပိုမိုကြီးမားသည့် နိုင်ငံရေး အစုအဝေးများ အနေဖြင့် စုပေါင်းရပ်တည်ဖို့ ကြိုးစားကြသည်။ အကြောင်းမှာ အဆိုပါ ပေါင်းစည်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် အကျိုးစီးပွားများကို ပါဝင်ဖက်နိုင်ငံများဆီသို့ ယူဆောင်လာပေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂသည် အကောင်းဆုံးသော ဥပမာ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စာရေးသူအနေဖြင့် အဓိကထား ပြောချင်သည်မှာ နိုင်ငံများသည် တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ကွဲပြားခြားနားပြီး ပေါင်းစည်းမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများ အကြောင်းရင်းများသည် တစ်သားတည်း တူညီမှုရှိဖို့ မလိုအပ်ပေ။ သို့သော် ကမ္ဘာတဝှမ်းတွင် ပေါင်းစည်းမှုအတွက် သိသိသာသာ ရှေ့နောက်ညီ အကြောင်း ပြချက် (၂) ခု ရှိကြသည်။ ၄င်းတို့မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ (Power) နှင့် ထုတ်လုပ်ဖြစ်ထွန်းမှု (Productivity) တို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ

ဗဟိုအစိုးရသည် ပိုမိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပြီး တစ်သီးပုဂ္ဂလလူသား၏ အကျိုးစီးပွားကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။ ထိုအကြောင်းပြချက်ဖြင့် ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအားလုံးနီးပါးသည် နိုင်ငံခြားရေးရာသို့မဟုတ် ပြည်ပရေးရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ဗဟိုအစိုးရကို အခြေခံကျ အရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ခုအနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အင်အားကြီးသော နိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့် အသံတစ်သံတည်း ထွက်ဆိုလျှင် အခြားသောနိုင်ငံများအနေနှင့် နားထောင်နိုင်ခြေ ပိုများပေသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝန်းအနေဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မည်ကဲ့သို့ ရပ်တည်သည်၊ မည်ကဲ့သို့ ပြောဆိုသည်ကို ပိုမိုအလေးပေး နားထောင်သည်။ သို့သော် အင်ဒီယားနားပြည်နယ် (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုထဲရှိ ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်သည် - ဘာသာပြန်သူ) အနေဖြင့် ၄င်းအတွက် သီးခြားနိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒတစ်ခု ပြဌာန်းမည်ဆိုလျှင် အခြားသောနိုင်ငံများအနေဖြင့် အင်ဒီယားနားပြည်နယ်၏ ရပ်တည်မှုသို့မဟုတ် အသံကို အသိအမှတ်ပြုမှုရှိချင်မှရှိပေမည်။ ဖော်ပြပါ အခြေအနေတစ်ရပ်တွင် အင်ဒီယားနားပြည်နယ်အနေဖြင့် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကောင်းသောရလဒ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အင်ဒီယားနားနေ ပြည်သူများအနေဖြင့် ဗဟိုအစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်မှုများကို အမြဲတမ်း သဘောတူလက်ခံနေသည်ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပါ။ ထို့အပြင် ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအားလုံးနီးပါးသည် စစ်တပ်ရေးရာကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ စီရင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ကို ဗဟိုအစိုးရကို အပ်နှင်းထားလေ့ ရှိသည်။ အကြောင်းပြချက်မှာ အခြားသောနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လာလျှင် အင်အားကြီးမားပြီး စုပေါင်းထားသော စစ်တပ်သည် ပိုမို အရေးပါအရာရောက်သည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ တစ်ကမ္ဘာလုံးက အဆိုပါ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖြစ်နေသော စစ်တပ်သည် အင်အားကြီးမားပြီး အသံတစ်သံတည်းထွက်ကာ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ဖြစ်နေသည်ဟူသည့် အကြောင်းကိုသိလျှင် အခြားသော နိုင်ငံများအလယ်တွင် နိုင်ငံရေးအရ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပေသည်။

ထုတ်လုပ်ဖြစ်ထွန်းမှု

ကောင်းမွန်မှန်ကန်သည့် ဗဟိုအစိုးရတစ်ရပ်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကို ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စနစ်များကို ပေါင်းစည်းပေးခြင်းဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံတွင် အလေအလွင့် မရှိစေဘဲ ထုတ်လုပ်ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် တစ်ခုတည်းသော ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် ဈေးကွက်သည် နိုင်ငံသားများကို ၄င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုအလိုက် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်စေနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အချို့သောလူများက အရည်အသွေးကောင်းပြီး ဈေးသက်သာသည့် ဆန်များကို ထုတ်လုပ်နေချိန်တွင် အခြားသူများက အရည်အသွေးကောင်းပြီး ဈေးသက်သာသည့် ကွန်ပျူတာများကို ထုတ်လုပ်နေသည်။ အဆိုပါ ထုတ်လုပ်ရောင်းချနေမှုများသည် ဈေးကွက်တစ်ခုတည်းတွင် လည်ပတ်နေပါက နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် မိမိလိုအပ်သော ကုန်ပစ္စည်းများကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လွယ်လွယ်ကူကူ ရောင်းဝယ်နိုင်ပြီး နိုင်ငံသားတိုင်း အဆိုပါ အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး ဈေးသက်သာသည့် ဆန်နှင့် ကွန်ပျူတာများကို ထိတွေ့သုံးစွဲခွင့်ရပေသည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့သော ကျယ်ပြန့်သည့် ဈေးကွက်တစ်ခု လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရတစ်ရပ်တည်းက ၄င်းဈေးကွက်အပေါ် ထိန်းညှိဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ လိုအပ်ပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အစိုးရတွင် အဆိုပါလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိမှသာ လွတ်လပ်သော ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကို ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်စေမှာဖြစ်ပြီး နိုင်ငံသားအားလုံး ပါဝင်ခံစား လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ချမှတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စီးပွားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ များပြားသော ဥပဒေစီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ဥပဒေများရှိနေလျှင် ပြည်သူများအနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဈေးကွက်အတွင်း မျှမျှတတ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို သိနားလည်ရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခက်အခဲတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားမှ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက်လည်း များစွာသောဥပဒေများနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရ ပြန်လည်ရရှိမည့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို တွက်ချက်ရန် ခက်ခဲသည့်အတွက် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အပိုင်းတွင်လည်း အင်အားချိနဲ့စေသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းပြချက်များကြောင့် နိုင်ငံများသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးစနစ်)နှင့် ဆက်သွယ်ရေး (အထူးသဖြင့် တယ်လီဖုန်း၊ အင်တာနက် နှင့် ရုပ်မြင်သံကြား) တို့တွင် ဗဟိုအစိုးရကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားတတ်ကြသည်။ အဆိုပါ ကွန်ရက်ဆက်သွယ်မှုများက စီးပွားရေးကိုလည်း အလေအလွင့်မရှိ ကောင်းမွန်စွာ ဖြစ်ထွန်းစေသည်။ အကြောင်းမှာ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပြည်သူများသည် တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် လွယ်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆိုရသော် ဖော်ပြပါအကြောင်းရင်း (၃)ရပ်ထဲမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်သည် ဆိုသည့် ပထမအချက်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့် ထုတ်လုပ်ဖြစ်ထွန်းမှု အစရှိသည့် အကြောင်းတရားများကြောင့် ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အများစုသည် နိုင်ငံရပ်ခြားရေးရာ၊ စစ်တပ်၊ စီးပွားရေး၊ သယ်ယူပို့ ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး အစရှိသည့် ကဏ္ဍတို့တွင် ဗဟိုအစိုးရကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ပေးအပ်ထားပေသည်။ သို့သော် တစ်ဖက်တွင်လည်း ဖက်ဒရယ်လစ်ဇင်သည် မတူကွဲပြားသည့် လူမျိုးစုများကို လက်ခံစုစည်းထားသည့်အတွက် ပြည်နယ်အဆင့်တွင်မူ ဗဟိုအစိုးရ၏ ချုပ်ကိုင်မှုလုံးဝမရှိဘဲ မိမိပြည်နယ်ကိုမိမိ ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် အုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိရပေမည်။ ထို့အတွက် ပြည်နယ်ယဉ်ကျေးမှုများကို ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ကဏ္ဍကို ပြည်နယ်များအား ပေးအပ်နိုင်ဖို့ လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ကွဲပြားခြားနားသော်လည်း ပြည်သူများအနေဖြင့် အရေးကြီးသည့်အရာမှာ အချို့သော နယ်ပယ်များသည် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အတွက် အရေးကြီးသည် ဟူသည့်အချက် ဖြစ်သည်။

မတူကွဲပြားမှုများကို အခြေခံထားသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပြည်နယ်များသည် ၄င်းတို့ပြည်နယ်၏ ယဉ်ကျေးမှုများကို ၄င်းတို့ကာကွယ်စောင့်ရှောက်လိုကြသည်။ ထို့အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများသည် ပြည်နယ်များ၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်နယ်များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ပေးအပ်ထားပေသည်။ လူငယ်များ၏ လေ့လာသင်ယူမှုအတွက် ပညာရေးသည် အရေးကြီးသောကြောင့် ဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံများသည် ပညာရေးမူဝါဒများ ရေးဆွဲချမှတ်ရေးအတွက် ပြည်နယ်အစိုးရများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ပေးအပ်ထားပေသည်။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များ မဖြစ်ခင် အမျိုးသားနိုင်ငံများအဖြစ် တည်ရှိခဲ့သော ပြည်နယ်များသည် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားကို ထိန်းသိမ်းပြောဆို အသုံးပြုလိုကြသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဘာသာစကားမူဝါဒ အထူးသဖြင့် ဘာသာစကားများ မပျောက်ကွယ်သွားအောင် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သည့် မူဝါဒများကို ပြည်နယ်အစိုးရအား လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားပေသည်။

ထို့ပြင် ကိုးကွယ်ကျင့်သုံးသည့် ဘာသာရေးသည်လည်း ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သီးခြားအမှတ်လက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်နယ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ပေးအပ်ထားပေသည်။ ဤဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်တွင် အသွင်ကွဲပြားသည့် ချဉ်းကပ်မှုလည်း ရှိပေသည်။ ၄င်းမှာ ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ဥပဒေများကို ဗဟိုအစိုးရသို့ရော ပြည်နယ်အစိုးရသို့ပါ ပေးအပ်မထားဘဲ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေးအသီးသီးတွင် ယုံကြည်သက်ဝင်သူတို့ကို့ မိမိကိုယ်မိမိ လွတ်လပ်ခွင့်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်စဉ်မျိုးတွင် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ဥပဒေများပြုလုပ်ရန် ပြည်နယ်များတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ မရှိပေ။ ထို့အတူ ဗဟိုအစိုးရတွင်လည်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာမရှိပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း မည်သည့်နေရာဒေသတွင်မဆို မည်သည့်အစိုးရကမျှ ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေပြဌာန်းခွင့် မရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမဦးစွာ ဗဟိုအစိုးရ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အလွန်အကျွံမဖြစ်ရအောင် ထိန်းထားသောနည်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်နယ်အစိုးရများအနေဖြင့် ဗဟိုအစိုးရ တည်ဆောက်မှုပုံစံ၏ နေရာတစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သင့်သည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ပြည်နယ်များအကြား ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုမလုပ်ဘဲ အငြင်းပွားဖွယ် အန္တရာယ်များသော အခြေအနေများ ဖြစ်မလာစေရန် ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများက ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ၄င်းတို့ ပြည်နယ်တွင်း နေထိုင်သည့် နိုင်ငံသားတိုင်းကို သီးခြား အမျိုးသားလက္ခဏာပေါ်ကို အခြေမခံဘဲ ကောင်းမွန်မျှတစွာ ဆက်ဆံရမည် ဟူသည့်အချက်ကို အခိုင်အမာ ပြဌာန်းပေးထားရမည်ဖြစ်သည်။

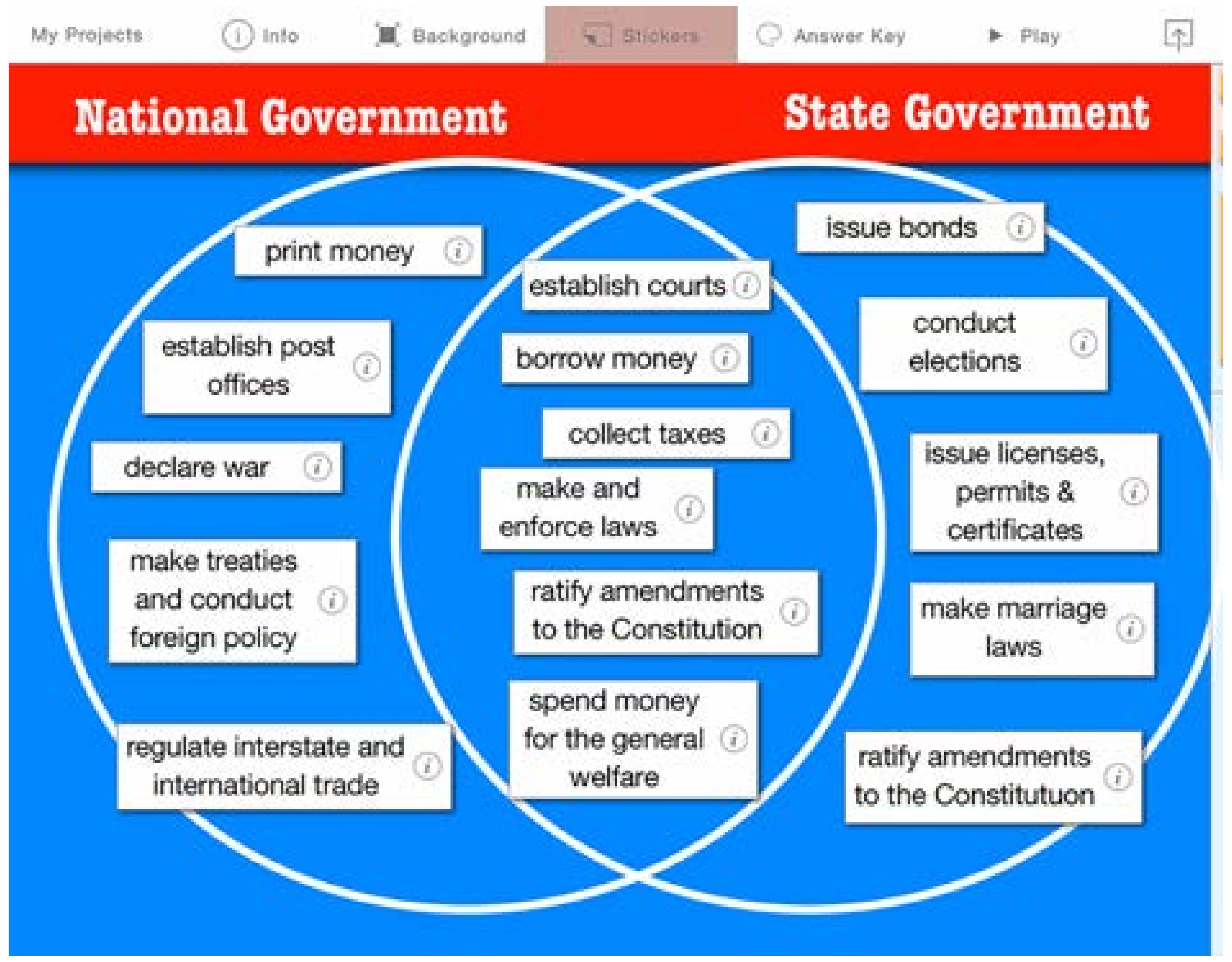

အတိုချုပ်ပြောရလျှင် ပထမတစ်ချက်မှာ မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်းခြင်းရာများက ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် သင့်တော်ပြီး ဗဟိုအစိုးရက လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟူသည့် အချက် ဖြစ်သည်။ ဒုတိအချက်မှာ မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်းခြင်းရာများက မတူကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံတည်ဆောက်ထားသည်ကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်အစိုးရများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးသင့်သည်ဟူသည့် အချက်ဖြစ်သည်။

တတိယအချက်မှာ ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် ဗဟိုအစိုးရများ လက်တွေ့တွင် မည်ကဲ့သို့ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ကြမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများအကြား ဆောင်ရွက်မည့်စနစ်များအတွက် လက်တွေ့ကျမှုကို ခန့်မှန်း တွက်ချက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရှောင်လွှဲမရသည့် အချက်တစ်ခုမှာ လူမျိုးပေါင်းစုံ ဘာသာပေါင်းစုံနေထိုင်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဖိအားနှင့် အကန့်အသတ် အဟန့်အတားများသည် အဘက်ဘက်မှ တည်ရှိနေသည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံအဆင့်ရှိ ပြည်နယ်များသည် တစ်ခုကို တစ်ခုလွှမ်းမိုးဖို့ရန် ကြိုးစားကြမည် သို့မဟုတ် ဗဟိုအစိုးရသည် ပြည်နယ်များကို လွှမ်းမိုးဖို့ရန် ကြိုးစားမည် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဗဟိုအစိုးရ၏ တာဝန်ဆောင်ရွက်ပေးမှုများကို အဟန့်အတားလုပ်မည်။ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတစ်ခု လှုပ်ရှားလည်ပတ်ရန် ဗဟိုအစိုးရကို အချို့သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ပေး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများကို အချို့သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ပေးရုံနှင့် မလုံလောက်ပေ။ ပြည်သူများရော အစိုးရပါ လက်တွေ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေခြင်းအလို့ငှာ အဆိုပါလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ခွဲခြားထားမှုကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မည့် ပုံစံအဆောက်အအုံတစ်ခု တည်ဆောက်ရပေမည်။ အဓိကအချက်မှာ စနစ်အတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူအားလုံးက မိမိတာဝန်ကိုမိမိ ပြည့်ဝမှန်ကန်စွာ လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရက ပြည်နယ်အစိုးရများကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ပြဌာန်းခွင့် ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ် အစိုးရများကလည်း ဗဟိုအစိုးရအနေဖြင့် ပေါင်းစည်းလုပ်ဆောင်ရေးကိစ္စရပ်များကို ခွင့်ပြုပေးရမည် ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များကို အောင်မြင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် မဟာဗျူဟာကျသည့် အချက်နှစ်ချက်ကို လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ပထမဦးစွာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် နိုင်ငံသားများ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော အရာများကို လုပ်ဆောင်ရန် တိကျသေချာသော အားပေးအားမြှောက်မှု (နိုင်ငံရေးမက်လုံးများ) ပေးရမည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် မတူညီသော လူမျိုးစုနောက်ခံအသိုင်းအဝိုင်းများဆီမှ လာသည့် ပြည်သူများကို ပုံမှန်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုရှိစေရန် အကောင်အထည် ဖော်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများအကြား နားလည်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုများ တည်ဆောက်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှတစ်ဆင့် ဖော်ပြပါ မဟာဗျူဟာ (၂) ရပ်ကို ဆောင်ကြဉ်းပေး နိုင်သည့် နည်းလမ်း (၃) ခုရှိပေသည်။ ပထမဦးစွာ ဗဟိုအစိုးရ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အလွန်အကျွံမဖြစ်ရအောင် ထိန်းထားသောနည်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်နယ်အစိုးရများအနေဖြင့် ဗဟိုအစိုးရ တည်ဆောက်မှုပုံစံ၏ နေရာတစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သင့်သည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ပြည်နယ်များအကြား ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု မလုပ်ဘဲ အငြင်းပွားဖွယ် အန္တရာယ်များသော အခြေအနေများ ဖြစ်မလာစေရန် ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများက ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ၄င်းတို့ပြည်နယ်တွင်း နေထိုင်သည့် နိုင်ငံသားတိုင်းကို သီးခြားအမျိုးသားလက္ခဏာပေါ်ကို အခြေမခံဘဲ ကောင်းမွန်မျှတစွာ ဆက်ဆံရမည် ဟူသည့် အချက်ကို အခိုင်အမာပြဌာန်း ပေးထားရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအချက်မှာ ရှောင်လွှဲ၍မရသော အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်လာခဲ့၍ မည်သည့်အစိုးရ (ဗဟိုအစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ)တွင် ဆုံးဖြတ်စီရင်ခွင့် ရှိသည်ဆိုသည့် ကိစ္စရပ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် လမ်းညွှန်မှု အသေးစိတ် ပါဝင်သင့်ပေသည်။

(David C. Williams နှင့် Lian H. Sakhong တို့ရေးသားထားသော Desidning Federalism in Burma ဟူသည့်စာအုပ်မှ Federalism ဟူသော အခန်းကို ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုသည်။)

ကျောက်တော်မြို့နယ်တွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ၄၀ ကျော်နှုတ်ထွက်

သက်နိုင်

မြို့နယ်အတွင်းရှိ ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို တပ်မတော်က ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးသဖြင့် အသက်အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ရသည်ဟု အကြောင်းပြချက်များဖြင့် ကျောက်တော်မြို့နယ်က ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (၄၆) ဦး နှုတ်ထွက်သွားကြသည်။

"ကျွန်တော်တို့ ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေကို တပ်မတော်က ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးတာတွေရှိတယ်။ အခုလို တပ်မတော်က ကျွန်တော်တို့ကို ကြက်ကလေး၊ ငှက်ကလေးတွေလို ဖမ်းဆီးပြီးတော့ စစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ အသက်အန္တရာယ်လည်း စိုးရိမ်ရတယ်။ နှုတ်ထွက်ခွင့် ပေးပေး၊ မပေးပေး ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဆက်မလုပ်တော့ဘူး" ဟု မြို့သစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမောင်သန်းလှိုင်က ပြောသည်။

၄င်းတို့ နှုတ်ထွက်စာမတင်မီ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ တပ်မတော်က ခေါ်ယူစစ်ဆေးနေခြင်း မလုပ်ဆောင်ရန်၊ ဥပဒေအတိုင်း အဆင့်ဆင့် တာဝန်ရှိသူများကသာ စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ယင်းသို့လုပ်ဆောင်မပေးနိုင်ဟု ပြောကြားခဲ့သောကြောင့် နှုတ်ထွက်လိုက်ရခြင်းဟု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက ဆိုကြသည်။

အဆိုပါကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဦးဝင်းမြင့်ထံ ဆက်သွယ်ခဲ့ရာ ယင်းကိစ္စကို တိတိကျကျမသိဟုသာ ပြောဆိုသည်။

ကျောက်တော်မြို့နယ်က ဖမ်းဆီးထားသည့် ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူး နှစ်ယောက်ကို ပြန်လွှတ်ပေးရန်၊ နောင်တွင် တပ်မတော်က တိုက်ရိုက် ဖမ်းဆီးခြင်းများ မလုပ်ဆောင်ဘဲ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆိုထားကြသည်ဟု မြို့သစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမောင်သန်းလှိုင်က ပြောသည်။

ကျောက်တော်မြို့နယ်တွင် ရပ်ကွက် ၅ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု ၇၉ အုပ်စုနှင့် ကျေးရွာ ၂၈၄ ရွာရှိပြီး ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ၈၄ ဦးရှိသည့်အနက် ၄၆ ဦး နှုတ်ထွက်လိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

အလားတူ လွန်ခဲ့သည့် မတ်လတွင်လည်း မြောက်ဦးမြို့နယ်အတွင်း ရပ်/ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူး (၉၈)ဦးသည် ဖမ်းဆီးခံရမှုများရှိနေသောကြောင့် လုံခြုံမှုမရှိဟုဆိုကာ နှုတ်ထွက်သွားကြပြီး လက်ရှိတွင် တစ်ချို့ ပြန်လည် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

တိုက်ပွဲကြောင့် စာသင်ကျောင်းများ ယာယီပိတ်ထားရ

မင်းထွန်း

ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်၊ ပေါက်တောပြင်ကျေးရွာ အနီးအနားတွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသောကြောင့် ပေါက်တောပြင်ကျေးရွာ အ. ထ. က(ခွဲ) စာသင်ကျောင်းကို လုံခြုံရေးအခြေအနေအရ ယာယီပိတ်ထားရသည်ဟု ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက ပြောသည်။

ပေါက်တောပြင်ကျေးရွာ အနီးအနားတွင် ဇွန်လ (၆) ရက်နေ့က စတင်ကာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ကျောင်းသူ/သားများမှာ ကျောင်းကို မသွားရဲကြဟု ပေါက်တောပြင်ကျေးရွာမှ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးမောင်ဝင်းကြိုင်ကပြောသည်။

"လုံခြုံရေးအရ ကလေးတွေကို စိုးရိမ်ပြီးတော့ မိဘတွေကလည်း ကျောင်းကို မလွှတ်တော့ဘူး။ ပြီးတော့ ဆရာ/မတွေကလည်း လုံခြုံရေးအရတော့ နည်းနည်းလောက် အခြေအနေကြည့်နေရတဲ့သဘောရှိတယ်။ လုံးဝပိတ်ထားတဲ့ အနေအထားတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျောင်းသားတွေကတော့ မလာရဲတော့ပါဘူး။ အခုလောလောဆယ်တော့ လုံခြုံရေးအရ ဆရာ/မတွေက နေရပ်ကိုပြန်ရတဲ့ အနေအထားရှိပါတယ်" ဟု ပေါက်တောပြင် အ. ထ. က (ခွဲ)မှ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးမောင်ဝင်းကြိုင် ကဆိုသည်။

အဆိုပါ ပေါက်တောပြင် အ. ထ. က(ခွဲ) စာသင်ကျောင်းမှာ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းစဖွင့်ကာ ၅ ရက်နေ့အထိ စာသင်ကြားခဲ့ကြပြီး ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ပေါက်ကွဲသံများ ကြားရသည့်အတွက် ကျောင်းသားများကို မိဘများထံသို့ လွှဲပေးလိုက်ရသည်ဟု ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးမောင်ဝင်းကြိုင် ကပြောသည်။

ဒေသတည်ငြိမ်မှသာလျှင် စာသင်ကျောင်း ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်မည်ဟု ၄င်းက ဆက်လက်ဆိုသည်။

အလားတူ ကျေးရွာအနီး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသောကြောင့် မင်းပြားမြို့နယ်ရှိ ရွှေတမာ၊ စပါးထားနှင့် မင်းဖူးကျေးရွာတို့တွင်လည်း စာသင်ကျောင်းများနှင့် ဘူးသီးတောင်မြို့ နယ်တွင်လည်း စာသင်ကျောင်းတချို့ ပိတ်ထားရသည်။

လုံခြုံရေးအခြေအနေအရ ပိတ်ထားရသည့် စာသင်ကျောင်းများမှာ ယခုအရေအတွက်ထက် များပြားနိုင်သည်ဟု လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများက ပြောဆိုကြသော်လည်း ပြည်နယ်ပညာရေးဌာနကို ဆက်သွယ်မရသောကြောင့် ပိတ်ထားသည့် ကျောင်းအရေအတွက်ကို မသိရှိရသေးပေ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦး ANP မှ နှုတ်ထွက်ခွင့်တင်

ခိုင်ရိုးလ

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP) ၏ ဒုတိယအကြိမ် ဗဟိုညီလာခံ ကျင်းပပြီးနောက်တွင် ပါတီမှ နှုတ်ထွက်ခွင့်ပေးရန် တင်ပြသူ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးရှိလာသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၃)မှ ဦးခင်မောင်လတ်နှင့် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၄)မှ ဦးကျော်ကျော်တို့သည် မိမိတို့သည် ပါတီနှင့်ကင်းကွာနေသည်ဟု အကြောင်းပြချက်ပေးကာ ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့က နှုတ်ထွက်စာတင်ခဲ့ကြသည်။

မိမိသည် မြို့နယ်ပါတီနှင့် ၂ နှစ် ကင်းကွာနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ပါတီဌာနချုပ်၊ ပါတီပုံမှန်အစည်းအဝေးများနှင့်လည်း တစ်နှစ်ကျော်ကြာ ကင်းကွာနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် မေလနောက်ဆုံးပတ်က ကျင်းပခဲ့သည့် ပါတီဗဟိုညီလာခံကိုလည်း မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် နှုတ်ထွက်ခွင့်ပြုရန် တောင်းခံအပ်ကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်လတ်က သူ၏ နှုတ်ထွက်စာတွင် ရေးသားထားသည်။

အလားတူ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ကျော်ကလည်း ပါတီ၏လုပ်ဆောင်ချက်အချို့နှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားမတိုက်ဆိုင်မှုများရှိနေခဲ့ကြောင်း၊ ပါတီနှင့် ကင်းကွာနေသည်မှာ တစ်နှစ်ကျော်ကြာနေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် လစဉ်ပုံမှန်ရန်ပုံငွေနှင့် အခြားရန်ပုံငွေကြေးများကို မပျက်မကွက်ပေးသွင်းခဲ့ပြီး ပါတီညီလာခံကျင်းပသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပါတီညီလာခံကို မတက်ရောက်ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ပါတီအတွက်လည်း အသုံးမဝင်၊ အကျိုးမရှိ မိမိအတွက်လည်း အဓိပ္ပာယ်မရှိသဖြင့် ပါတီမှ နှုတ်ထွက်ခွင့်ပြုရန် တောင်းခံအပ်သည်ဟု နှုတ်ထွက်ခွင့်စာတွင် ရေးသားထားသည်။

မကြာသေးခင်က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပါတီညီလာခံတွင် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီကိုယ်စားပြု၍ အနိုင်ရရှိခဲ့သည့် လွှတ်တော်အမတ်များသည် လွှတ်တော်သက်တမ်း (၅) နှစ်အထိ ပါတီဝင်အဖြစ် ရှိနေရမည်ဖြစ်ပြီး လွှတ်တော်သက်တမ်း မကုန်မီ မည်သူ့ကိုမှ နှုတ်ထွက်ခွင့်ပေးမည်မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြသည်ဟု ပါတီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးခိုင်ပြည်စိုးက ပြောသည်။

တိုက်ပွဲများကြောင့် ရသေ့တောင်တွင် စာသင်ကျောင်းတချို့ ဖွင့်ရန်အခက်တွေ့

ချလူးအောင်

မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA)တို့ ရသေ့တောင်မြို့နယ်အတွင်းတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေမှုကြောင့် စာသင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ရန် အခက်အခဲများရှိနေသည်ဟု မြို့နယ်ပညာရေးမှူး ဦးကျော်မြက ပြောသည်။

မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းများနှင့် ရေစိုးချောင်း၊ ကျောက်တန်ကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းဖွင့်လှစ်ရန် အခက်အခဲများ ပေါ်ပေါက်နေခြင်းဖြစ်သည်။

"နယ်ဖက်က ကျောင်းတွေဖြစ်တဲ့ ရေစိုးချောင်းတို့ ကျောက်တန်းတို့က ဆရာ၊ဆရာမတွေ ကျောင်းအပ်နှံဖို့ စာရင်းသွားကောက်ကြတယ်။ ပစ်ခတ်သံတွေကြားရင် ပြန်ပြေးလာကြတယ်။ ရသေ့တောင်မြို့ပေါ်က စာသင်ကျောင်းတွေတောင် ကျောင်းဖွင့်လှစ်ပြီး အေးဆေး စွာ ကျောင်းအပ်လက်ခံဖို့ အခြေအနေမရှိဖြစ်နေတယ်" ဟု မြို့နယ်ပညာရေးမှူး ဦးကျော်မြက ဆိုသည်။

တပ်မတော်က ဖမ်းဆီးထားစဉ် လူသေဆုံးမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ကျောက်တန်းကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်းတွင် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့အထိ ကျောင်းအပ်နှံလာကြသည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ဦးရေမှာ ၂၀၀ ကျော်ခန့်သာ ရှိသေးသည်ဟု ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးစံသိန်းထွန်းက ပြောသည်။

"ကျောင်းအပ်နှံတဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ဦးရေ ၂၀၀ ကျော်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ရွာမှာလည်း ပြန်လာတဲ့သူတွေ နည်းနေသေးတယ်။ အခုရက်ပိုင်း ပစ်ခတ်သံတွေကြားလို့ နီးစပ်ရာကျေးရွာတွေကို ပြန်ထွက်ပြေးသွားကြတဲ့ မိသားစုတွေလည်းရှိတယ်။ ဆရာ၊ဆရာမတွေကတော့ မြို့နယ်ပညာရေးမှူးရဲ့ အစီအမံနဲ့ ရသေ့တောင်မှာ စုပြီးနေထိုင်ကြတယ်။ ကျောင်းအပ်နှံမှုတွေ များလာပြီး စာသင်ပြတဲ့အချိန်မှ လာကြမှာပါ"ဟု ၄င်းက ဆိုသည်။

အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ ကျောက်တန်းကျေးရွာ၊ ရသေ့တောင်မြို့နယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက မြို့နယ်များတွင် တပ်မတော်နှင့်ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေပြီး တိုက်ပွဲများကြောင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် စီးပွားရေးတို့ကို ထိခိုက်နေမှုကြောင့် ဒေသခံများအခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။

စစ်တွေရဲစခန်းအနီး ဆိုင်ခန်း(၇၀)ကျော်ကို ဖယ်ရှားရန်ပြုလုပ်နေသောကြောင့် ဆိုင်ပိုင်ရှင်များအခက်တွေ့

ခင်သရဖီဦး

စစ်တွေမြို့အမှတ်(၁)နယ်မြေရဲစခန်းကို လုံခြုံရေးတိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက် ရဲစခန်း၏ဘေးပတ်လည်တွင်ရှိသည့် ဈေးဆိုင်ခန်း ၇၀ ကျော်ကို ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား၍ ဖယ်ရှားပေးရန် ရဲတပ်ဖွဲ့က အကြောင်းကြားလာသောကြောင့် ဈေးဆိုင်ခန်းပိုင်ရှင်များ အခက်တွေ့နေကြသည်။

ရဲစခန်း၏လုံခြုံရေးအတွက် ခြံစည်းရိုးကာရန်သွားမည်ဖြစ်သော်လည်း ယခုကဲ့သို့ ဈေးဆိုင်ခန်းများကို ပြောင်းရွှေ့ရမည်ဆိုလျှင် အခက်အခဲများစွာရှိသည့်အတွက် မဖယ်ရှားချင်ကြောင်း ရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဒေါ်မနုက ပြောသည်။

"အတတ်နိုင်ဆုံးတော့ မဖယ်ချင်ပါ။ ကိုယ့်လုပ်ငန်းအတိုင်းအတာနဲ့ အခုချိန်ကလည်း စီးပွားရေးကျပ်တည်းနေတဲ့ အချိန်ဆိုတော့ အရောင်းအဝယ်ကလည်း ပါးတယ်။ ကိုယ့်တပည့်တွေ အလုပ်သမားတွေကို အလုပ်ပေးရဖို့လည်း ကြိုးစားရုန်းကန်နေရတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်ဆိုင်ကနေ လုံးဝမဖယ်ရှားချင်ပါ။ ဒါပေမယ့်လည်း သူတို့အခြေအနေက ဘယ်လိုလာမလဲ ဆိုတာ စောင့်ဆိုင်းနေပါတယ်"ဟု စစ်တွေမြို့တွင် ရွှေဆိုင်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဒေါ်မနုက ပြောသည်။

ယခုပြောင်းရွှေ့ရမည့် ဆိုင်ခန်း ၇၀ ကျော်ထဲတွင် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်၊ စတိုးဆိုင်၊ ဆေးဆိုင်၊ အထည်ဆိုင်၊ ပန်းထိမ်ဆိုင်၊ ရေဒီယိုပြုပြင်ရေးဆိုင်၊ ဖုန်းပြုပြင်ရေးဆိုင်၊ တီဗွီပြုပြင်ရေးဆိုင်နှင့် အခြား ပလတ်စတစ်ပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ ပါဝင်သည်။

ဈေးဆိုင်ခန်းများ ပြောင်းရွှေ့ပေးရမည့်အကြောင်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလကတစ်ကြိမ် အကြောင်းကြားထားခဲ့ပြီး ယခု ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား ဖယ်ရှားပေးရန် ထပ်မံအကြောင်းကြားလာသည်ဟု ဆိုင်ပိုင်ရှင်များက ပြောကြသည်။

ရဲစခန်း၏ဘေးတွင် ဈေးဆိုင်ခန်းကို စာချုပ်စာတမ်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်ဝယ်ထားခြင်းဖြစ်၍ နှစ်ပေါင်း ၂၀ကျော် ရောင်းချလာသည့်နေရာဖြစ်သောကြောင့် နောက်တစ်နေရာကို ပြောင်းရွှေ့ရန် အခက်အခဲများ ရှိလာနိုင်သည်ဟု လုံချည်ဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဒေါ်မကျော့မေက ပြောသည်။

ဆိုင်ခန်း ၇၀ ကျော်အတွက် လိုအပ်သည့် မြေနေရာကို ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ ပေးအပ်မည်ဆိုသော်လည်း ယနေ့အထိ တစ်စုံတစ်ရာအကြောင်းမပြန်သေးသောကြောင့် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် နောက်ဆုံးထား ဖယ်ရှားပေးရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဆိုင်ပိုင်ရှင်များက ပြောဆိုကြသည်။

ထိုဈေးဆိုင်ခန်းများသည် ၁၉၉၀ နောက်ပိုင်းမှ စတင်၍ ရဲတပ်ဖွဲ့၏တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်နှင့် အဆောက်အဦးများဝယ်ယူ၍ မြေနေရာငှားရမ်းခကို အမှတ်(၁)ရဲစခန်းတွင် လစဉ်ကြေးပေးသွင်း၍ ရောင်းချနေကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်မကျော့မေက ဆိုသည်။

အဆိုပါ ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ရဲမှူးကြီးကြည်လင်းနှင့် အမှတ် (၁) စခန်းမှူး ဒုရဲမှူးအောင်မြဦးတို့ကို ဆက်သွယ်ခဲ့သော်လည်း ဖုန်းလက်ခံဖြေဆိုခြင်းမရှိပေ။

မာန်အောင်မြို့နယ်တွင် ANP ပါတီဝင် (၂၀) ကျော် နှုတ်ထွက်

နှုတ်ထွက်စာ တင်နေကြသည့် မာန်အောင်မြို့နယ်က ပါတီဝင်များကို တွေ့ရစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - သန်းနိုင်

မင်းထွန်း

ပြည်နယ်အတွင်း အင်အားကြီး ပါတီဖြစ်သည့် ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP)သည် မာန်အောင်မြို့နယ်က ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဝင်တစ်ဦးကို ထုတ်ပယ်လိုက်ပြီးနောက် ကျန်မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ပါတီဝင်များလည်း ပါတီက အပြီးအပိုင် နှုတ်ထွက်ကြောင်း မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် စာတင်လိုက်ကြသည်။

ပါတီ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် မာန်အောင်မြို့နယ်၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ပါတီဝင်များ၏ အမျိုးသားရေးအတွက် အနစ်နာခံ ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှုများကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း၊ လေးစားတန်ဖိုးထားမှု မရှိခြင်း၊ မြို့နယ်ပါတီဝင်များ၏ ဆန္ဒသဘောထားကို လျစ်လျူရှုခြင်း၊ အလေးမထားခြင်း၊ အသိအမှတ်မပြုခြင်းတို့ကြောင့် နှုတ်ထွက်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း နှုတ်ထွက်စာတွင် ရေးသားထားသည်။

ထို့အပြင် မာန်အောင်မြို့နယ် ပါတီညီလာခံမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားသည့် ဦးသန်းနိုင်အား ထုတ်ပယ်ရာတွင် မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အသိပေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း မရှိခြင်း၊ ပါတီဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီမဟုတ်ဘဲ ဗဟိုဦးစီးစနစ်ဖြင့် အာဏာရှင်ဆန်စွာ ပါတီမှ ထုတ်ပယ်ခြင်းတို့ကြောင့် နှုတ်ထွက်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ (ANP) မှ ညီလာခံကျင်းပခါနီးအချိန်တွင် ထုတ်ပယ်လိုက်သောကြောင့် ပါတီဝင်များ ယခုကဲ့သို့ နှုတ်ထွက်ရခြင်းဖြစ်နိုင်သည်ဟု ထုတ်ပယ်ခံရသူ ဦးသန်းနိုင်က DMG ကို သုံးသပ်ပြောဆိုသည်။

"မြို့နယ်မှာရှိတဲ့ ပါတီဝင်တွေကလည်း မကျေနပ်ဘူးပေါ့နော်။ ဒါက အင်မတန်ခံစားရတယ်။ မတော် မတရား လုပ်တယ်လို့ ခံစားရတဲ့အတွက် အခုလို အစည်းအဝေး တစ်ရပ်ခေါ်ပြီး မြို့နယ်မှာရှိတဲ့ ပါတီဝင်တွေအားလုံး နှုတ်ထွက်တဲ့ဟာကို ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်တိုင် တံဆိပ်ရိုက်လက်မှတ်ထိုးပြီး ကျနော်တို့ ဗဟိုကိုလည်း ပို့သွားပါမယ်။ ဒီဟာသည် ပါတီအတွင်းမှာ အာဏာရှင်ဆန်စွာ လုပ်ခြင်းရဲ့ တန်ပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုလို့ပဲ ပြောချင်ပါတယ်"ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

အဆိုပါ နှုတ်ထွက်သူများကို ပါတီတွင် ပြန်လည်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ပါတီထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဦးအောင်ဝင်းက ပြောသည်။

မာန်အောင်မြို့နယ်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ANP ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာအေးမောင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ဖူးသည်။

ရခိုင်အမျိုးသားပါတီမှ ပါတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဒေါက်တာအေးမောင်နှင့် ဒေါ်ထုမေ၊ ဦးကျော်ဇောဦး စသည့် ပါတီဝင် တချို့လည်း နှုတ်ထွက်စာတင်ထားပြီး မေလ ၃၀ ရက်နေ့မှ ၃၁ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပမည့် ပါတီ ဗဟိုညီလာခံတွင် ယင်းနှုတ်ထွက်စာကိစ္စများကို ဆုံးဖြတ်ကြခဲ့ကြသည်ဟု ပါတီထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များက ပြောကြားထားသည်။

တိုက်ပွဲများကြောင့် ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်က ကျေးရွာ ၂၀ ကျော်ခန့် တိမ်းရှောင်နေရ

စိမ်းကိုကို

ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်တွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ကျေးရွာပေါင်း ၂၀ ကျော်ခန့် ရွာလုံးကျွတ် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရသည်။

ယခုနှစ် မေလဆန်းပိုင်းကလည်း ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်၊ စိုင်းဒင်ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်ရှိ တိုင်းရင်းသားကျေးရွာများဖြစ်သော ပြင်ချောင်း၊ မြို့မချောင်း၊ စီးရွာ စသည့် ကျေးရွာများသို့ တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများ ဝင်ရောက်လာသဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်တိမ်းရှောင်လာကြသည်။

"ကျွန်မတို့က တိုင်းပြည်အခြေအနေမကောင်းဘူး။ ရသေ့တောင်ကျောက်တန်းမှာ ပစ်ကြတယ် သတင်းကြားလို့ ကျွန်မတို့လည်း တပ်ကလာရင် ဒီလိုဖြစ်မလားလို့ ကြောက်ပြီးလာခဲ့ကြတာပါ" ဟု ပြင်ချောင်းကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက DMG ကို ပြောသည်။

၎င်းတို့မှာ ရွာလုံးကျွတ်ထွက်ပြေးလာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပြီး ကျေးရွာ၌ လူကြီးအနည်းငယ်သာ ရွာစောင့်အဖြစ် ကျန်ရှိခဲ့ကြောင်း ဆိုသည်။

"သူတို့ဝင်လာတဲ့အသံ ကြားတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အနီးအနားက ရွာတွေက သတင်းရတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ လှေတွေငှားပြီး ကြာညီပြင်ကို ဆင်းလာပါတယ်။ သူတို့က မနက်မှ ကျွန်တော်တို့ရွာကို ရောက်တယ်လို့ ကြားတယ်"ဟု ပြင်ချောင်းကျေးရွာမှ အမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောသည်။

တိမ်းရှောင်လာကြသူများမှာ ကြာညီပြင်ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနှင့် ဘူးသီးတောင်မြို့ ဇေယျာရာမ ကျောင်းတိုက်တို့တွင် ခိုလှုံနေကြပြီး ကြာညီပြင်ကျေးရွာကို တပ်မတော်စစ်ကြောင်းတစ်ခုမှ ယခုရက်ပိုင်းအတွင်းက ရောက်ရှိလာကာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ဖုန်းများကို သိမ်းထားခြင်း၊ ကျေးရွာသားများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်းများပြုလုပ်ကြောင်း DMG ၏ သတင်းရပ်ဝန်းများက အတည်ပြုပြောဆိုကြသည်။

"သူတို့က ဘာမှတော့ မလုပ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နေကြတယ်။ အပြင်ကိုထွက်ရင်လည်း သတင်းပို့ရတယ်။ ဖုန်းတွေကိုလည်း ဝှက်ထားရတယ်။ ဖုန်းတွေကို မရှိလို့ပြောရင် ဖုန်းခေါ်တာနဲ့ မလွယ်ဘူးဆိုပြီးတော့ ပြောတယ်။ ဘာမှကြောက်စရာတော့ မလိုဘူးလို့တော့ပြောတယ်။ စစ်တာကတော့ ဖုန်းတွေသိမ်းတယ်။ နောက်မိသားစုတွေ ဘယ်လောက်ပါတယ်မေးတယ်။ ကျန်တဲ့လူတွေကို ဓာတ်ပုံရိုက်တယ်။ ရွာထဲမှာလည်း အဲဒီလိုလုပ်တယ်" ဟု အမည်မဖော်လိုသူတစ်ဦးက DMG ကို ပြောသည်။

ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်တွင် ပြီးခဲ့သည့် ရက်ပိုင်းကလည်း တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ကျေးရွာတချို့သို့ အကူညီသွားပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းတချို့ကို တပ်က တားဆီးထားသည်ဟု ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်သောင်းရွှေက ပြောသည်။

တိုက်ပွဲများကြောင့် တိမ်းရှောင်နေရသည့် ကျေးရွာများမှာ စိုင်းဒင်ချောင်းရိုးသာမက သရက်ပြင်၊ စည်တောင်၊ စံဂိုးတောင်၊ သျှစ်ရှားတောင်၊ နွားရုံတောင်၊ ဥယျာဉ်သာ၊ ကွမ်းတောင်၊ စပါးထား၊ စည်တောင်၊ ကံပြင် ၊ သိုင်းတပုတ်၊ ကျောက်ပြင်ဆိပ်၊ မြို့မချောင်း၊ ပြင်ချောင်း၊ ဇီးရွာ၊ သဘော်ကိုင်း အပါအဝင် ကျေးရွာပေါင်း ၂၀ နီးပါးခန့်ရှိကြောင်း ဆိုသည်။

ယင်းအပြင် တိမ်းရှောင်လာသူတချို့မှာ စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများရှိနေသလို၊ မိမိတို့ရပ်ရွာများသို့ ပြန်ရန်လည်း အခက်အခဲရှိနေသဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ ပညာရေးပိုင်းတွင် ကျောင်းထွက်လက်မှတ်များ ယူဆောင်ရန် အခက်အခဲများရှိနေပြီး ဆရာဆရာမများမှာလည်း ၎င်းတို့ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် အဆင်မပြေကြသည့်အတွက် အခက်အခဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း ဘူးသီးတောင်မြို့ ဇေယျာရာမကျောင်းတိုက် ဆရာတော်က DMG ကို မိန့်ကြားသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ပြင်ချောင်း၊ မြို့မချောင်း၊ ဥယာဉ်သာ ကျေးရွာများမှ တိမ်းရှောင်သူများ ရောက်ရှိနေသည်မှာ မှန်ကန်သော်လည်း တပ်မတော်မှ တပ်စွဲထားသည့် ကြာညီပြင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းအခြေအနေ၊ ကျေးရွာအခြေအနေများကို သိရှိနိုင်ရန် ကြာညီပြင်ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအား DMG မှ ဆက်သွယ်မေးမြန်းရာတွင် ၎င်းကိစ္စများကို ဖြေဆိုရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။

စစ်သူကြီးမဟုတ်သော ဘုရင်မင်းထီးက အဘယ်ကြောင့် စစ်ပွဲတိုင်း၌ အောင်မြင်ခဲ့သနည်း

မင်းပြား မင်းသိန်းဇံ

ဘုရင်မင်းထီးသည် ရခိုင်သမိုင်းတွင်သာမက မြန်မာသမိုင်း၌ ထင်ရှားသောမင်းတစ်ပါးဖြစ်သည်။ မင်းထီး၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် ကောင်းမွန်သဖြင့် စံပြုလောက်ပေသည်။ အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်က ပြဋ္ဌာန်းပေးထားသော ဥပဒေကို ဘုရင်ကိုယ်တိုင်လိုက်နာသည်။ ဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်သော မှူးမတ်စစ်သူကြီးများနှင့် ပြည်သူများကို ထိရောက်စွာ ပြစ်ဒဏ်ပေးသည်။ မင်းထီးဘုရင်၏ အုပ်ချုပ်ရေးကောင်းမွန်မှုကြောင့် တိုင်းပြည်နိုင်ငံမှာ သာယာဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်။

ဘုရင်မင်းထီး ထီးနန်းမစံမီ ခမည်းတော်နှင့်ဘိုးတော်တို့လက်ထက်က တိုင်းပြည်နိုင်ငံ ဆိုးရွားခဲ့သည်။ မိဘများ အုပ်ချုပ်မှုမမှန်သောကြောင့် ပြည်သူများဆင်းရဲကြရသည်သာမက လူဆိုး၊ သူခိုးများထကြွခဲ့ကြသည်။

မင်းထီးသည် အသက်ကိုးနှစ်အရွယ်တွင် ဘုရင်ဖြစ်လာသည်။ ရှေးက တိုင်းပြည်ဆိုးဝါးရခြင်းကို လေ့လာဆန်းစစ်သည်။ တရားဥပဒေမစိုးမိုးသောကြောင့် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိသွားသည်။ မင်းကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင် ဥပဒေကိုလိုက်နာခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မင်းထီးနန်းတက်သောအခါ အုပ်ချုပ်ရေး အမိန့်အာဏာ (၅) ရပ်ကိုထုတ်ပြန်သည်။ တရားစီရင်ရေး၌ မျက်နှာကြီးငယ်မထောက် စီရင်ဆုံးဖြတ်၍ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည်။ ပြည်သူတို့ထံမှ အခွန်ငွေကိုလည်း တရားမျှတစွာ ကောက်ခံသည်။ တနေ့တခြား တိုင်းပြည်နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးသာယာလာခဲ့သည်။

အထူးသဖြင့် ဘုရင်မင်းထီး နန်းစံချိန်ကာလ ပြည်ပမှဝင်ရောက်ကျူးကျော်လာသော စစ်ဘေးနှင့်ကြုံတွေ့ရသည့် သျှမ်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ(ဗမာ)တို့သည်လည်းကောင်း၊ မွန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဖရက္ခိုင်ပြည်ကို မတရားကျူးကျော် စစ်မက်ပြုလာကြသည်။

မင်းထီးသည် သကျသာကီဝင် မင်းအမျိုးမှ ဆင်းသက်လာသူဖြစ်သည်။ အသက် (၉) နှစ် အရွယ်တွင် ထီးနန်းစံခဲ့သည်။ စစ်ပညာကို ဆည်းပူးလေ့လာခဲ့ရသူမဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်စစ်ပွဲများကို အောင်မြင်ခဲ့ရပါသနည်း။ တွေးတောစရာ၊ လေ့လာစရာများက ရခိုင်သမိုင်းထဲ၌ ကျန်ရှိနေသည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၂၉၈) ခုတွင် အရှေ့မြောက်အရပ်ဒေသ မိုးညှင်း၊ ကလေးမှ သျှမ်းစစ်သည်တို့ စစ်ချီလာပြီး အဥ္ဇနနဒီလေးမြို့ချောင်းကို ဖျက်ဆီးလာကြသည်။ ခရစ် (၁၃၁၃) တွင် မြန်မာတို့သည် အမ်း၊ဒလက် တို့ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးလာကြသည်။ ထိုသို့သော ရန်သူအပေါင်းတို့ကို မင်းထီးဘုရင် တိုက်ဖျက်ရန် အထူးလိုအပ်လာသည်။ ဘုရင်မင်းထီးသည် စစ်သူကြီးတစ်ဦး မဟုတ်သော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်။ မင်းထီးဘုရင်၌ စစ်သူကြီး ဥစ္စာနာကြီး၊ စစ်သူကြီးအလက်ာသူ၊ စစ်သူကြီး ရာဇာသင်္ကြန်၊ စစ်သူကြီး ဓမ္မဇေယျ၊ ကိုယ်ရံကြီးပြုသတတို့ ရှိကြသည်။ ဘုရင်မင်းထီး စစ်အုပ်ချုပ်မှု လမ်းညွှန်မှုအောက်၌ စစ်သူကြီးများက သူရဲကောင်းပီသစွာ ရပ်တည်ကြသည်။ကျူးကျော်လာသော သျှမ်းစစ်ကိုဦးစွာနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်သို့ စစ်တိုက်သွားပြီး စစ်တိုက်၍အောင်မြင်ခဲ့ရာ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတော်များ ရရှိခဲ့သည်။ စစ်သူကြီး ဥစ္စာနာကြီးက ဘုရင်မင်းထံဆက်သရာ ဘုရင်မင်းက စစ်သူကြီးနှင့်တကွ ရဲမက်တို့အား ဆုလာဘ်များစွာ ချီးမြင့်ပေးအပ်ခဲ့သည်။

မွန်ကိုစစ်တိုက်စဉ်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအလက်ာသူ ဦးဆောင်လျှက် စစ်တိုက်ရာ (၇)ရက်အတွင်း စစ်နိုင်ခဲ့သည်။ မွန်မင်းက များစွာသော ရွှေငွေ၊ဆင်၊ မြင်းအပြင် သမီးတော်စောဘုန်းခေါင်နှင့်တကွ ပိဋကတ်ကျမ်းကန်ကို ဆက်သခဲ့သည်။ မင်းထီးလည်း စစ်ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တကွ ရဲမက်များစွာကို ဆုလာဘ်များစွာ ချီးမြင့်လေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ရခိုင်ပြည်အနောက်ဘက် မောက်သူဇာ၊ ဘင်္ဂါ(၁၂) မြို့နေကုလားနှင့်သက်တို့ ပူးပေါင်းပြီး ဒီလီပဆာ မင်းထံဝင်လျှက် သောင်းကျန်းကြရာ ဘုရင်မင်းထီးက ထူးချွန်သော စစ်သူကြီးဓမ္မဇေယျနှင့် ကိုယ်ရံကြီးပြုသတ ထိုနှစ်ဦးကို ရဲမက်တစ်သိန်းငါးသောင်းဖြင့် စစ်ချီစေသည်။ စစ်တကောင်းမြို့ကို ခါးမကျိုး လုံ့မနာဘဲ လွယ်ကူစွာရရှိခဲ့သည်။ ကုလားတပ်ကြည်း၊ ရေပျက်၍ စစ်တကောင်းမြို့ကိုရလျှင် သက်မင်းလည်း အလွန်ကြောက်လန့်၍ လက်ဆောင်နှင့်တကွဝင်ခံသည်။

ခရစ် (၁၃၃၃) တွင် အရှေ့သက်တို့သည် ရခိုင်ပြည်သို့ဝင်ရောက်လာပြီး တောင်စဉ်ခုနှစ်ခရိုင်ကို ဖျက်စီးကြသည်။ ထိုစစ်ပွဲ၌ဘုရင်မင်းထီးသည် အမတ်ကိုယ်ရံကြီး ရာဇာသူ၊ ရာဇာသင်္ကြန်တို့ကို ရဲမက်(၁) သိန်း ကိုယ်ရံတော် (၂) သောင်းဖြင့် စစ်ချီစေသည်။ ဤစစ်ပွဲ၌ မင်းတုန်းလမ်းက တောင်ခွင်စားရဲကျော် ဦးဆောင်လျှက် ရဲမက်တစ်သောင်း၊ တောင်ကုတ်စားရန်မသူက သူရဲတစ်သောင်း၊ ပန်းတောင်စား သတိုးဆောင်က သူရဲတစ်သောင်း၊ ဒါးလက်စားကျော်ပုံက သူရဲတစ်သောင်းစသည့် စစ်သူကြီးများဖြင့် စစ်ချီတိုက်ခိုက်ရာ မဏ္ဍာဂီရိ သရက်မြို့ကို ဒါးမကျိုးလှံမနာ အောင်ပွဲခံခဲ့သည်။

ဤစစ်ပွဲမှ ဆင်ပေါက် (၅၀)၊ ဆင်ပြောင် (၂၀)၊ ရွှေငွေ၊ အထည်အလိပ်များစွာ ရရှိခဲ့သည်။ သက်အိမ်ထောင်စုတစ်သောင်းကို သိမ်းယူလာခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ကို အမ်းချောင်း၊ ရှူးချောင်း၌ နေရာချပေးပြီး (ဒိုင်းနက် ငွေခွန်အစို) ဖွဲ့တော်မူသည်။

ရခိုင်ဘုရင်မင်းထီး နန်းစံစဉ်တစ်လျှောက်၌ အရှေ့အနောက်ရန်သူများက ဝိုင်းရံနေခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့သော ရန်သူများကို စစ်မတိုက်၍လည်းမရပေ။ ထိုစဉ်က စစ်မတိုက်မနိုင်ခဲ့ပါက ရခိုင်ပြည်အချုပ်အခြာ အာဏာသည် ကျဆုံးခဲ့ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစစ်ပွဲများကို ခုခံချေဖျက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သဖြင့် လေးမြို့ခေတ်က ဘုရင်မင်းထီး၏ ရခိုင်နိုင်ငံတော်သည် ဆက်လက်၍ရှိနေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ရခိုင်ဘုရင်မင်းထီးသည် ပတ်ပတ်လည်ဝိုင်းရံလျှက်ရှိနေသော ရန်သူများကို ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရန်မှ ထိုမင်းကိုယ်တိုင်က စစ်သူကြီးတစ်ဦးမဟုတ်မှာ သေချာသည်။ ဘုရင်မင်းထီးသည် စစ်ပွဲတိုင်း၌အောင်မြင်စေရန် စစ်သူကြီးအသီးသီးကို တာဝန်ပေးအပ်ပြီးနောက် မဟာမုနိရုပ်ရှင်တော်သို့ ကြွတော်မူသည်။ လက်စွဲတော် စိတ်ပုတီးကို ကိုင်စွဲလျှက် ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူသည်။

"မြတ်စွာဘုရား ရုပ်တုတော် အရှင်မြတ်ကိုစောင့်သော နတ်အပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာသနာငါးထောင်ကိုစောင့်သော နတ်အပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း သိတော်မူသည်ဖြစ်စေရာသည်။"

"ငါသော်တမူကား ဤဘဝပတ်လုံး ခန္ဓာတည်သရွေ့၌ ဒါန၊ သီလနှင့် မေ့လျော်တော်မူလျှက် နေ့ရက်ကို ကုန်စေအံ့ဟု မှတ်သည်"။

"ယခုရန်သူတို့သည် ငါ၏တိုင်းကားနိုင်ငံကို ပျက်စီးအောင် ပြုလာသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဘုန်းလက်ရုံးတန်ဖိုးကို ပြပြီးမှသာလျှင် တိုင်းနိုင်ငံအား လုံခြုံပါစေသည်"။

ဘုရင်မင်းထီသည် သူတော်ကောင်းမင်းတစ်ပါးဖြစ်သည်။ ၅ ပါးသော သီလ၊ ၁၀ ပါးသောသီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။ မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါး သင်္ဂဟတရားလေးပါးကို ကျင့်ကြံလိုက်နာသည်။ ဗြမ္မာစိုး တရားလေးပါးကိုလည်း နှလုံးသွင်းသည်။ ဘုရင်မင်းထီးသည် တရားစောင့်သောမင်းတစ်ပါးအဖြစ် အသိမှတ်ပြုခံရသည်။

ဘုရင်မင်းထီးမှာ စစ်သူကြီးတစ်ဦးမဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်စစ်ပွဲတိုင်းမှာ အောင်မြင်ရသနည်း။သမိုင်းအဖြေကို ဆန်းစစ်ရှာဖွေကြည့်သောအခါ၌ . . .

၁။ ဘုရင်မင်းထီးသည် ဒါန၊ သီလသမာဓိ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော မင်းတစ်ပါးဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဉာဏ်ပညာကြွယ်ဝ၍ လုံ့လဝိရိယရှိခြင်း။

၃။ မင်းထီးဘုရင်စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှန်ကန်မှုကြောင့် မှူးမတ်နှင့်ပြည်သူအားလုံး ညီညွတ်ကြခြင်း။

၄။ ဘုရင်မင်းထီးက စစ်သူကြီးများကို လိမ္မာပါးနပ်၍ အကွက်ကျကျစီမံအုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်း။

၅။ စစ်သူကြီးများကလည်း တရားစောင့်သော မင်းထီးအားလေးစားခြင်း အမိန့်ကိုနာခံခြင်း။

စသည့်အချက်များ၌တည်မှီလျှက်ရှိနေကြောင်းကို သမိုင်းအမြင်တစ်ရပ်အဖြစ် ထုတ်ဖော်တင်ပြအပ်ပေသည်။

DEVELOPMENT NEWS JOURNAL
FEATURE
အမှတ် (၁၁၀)
၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်

ကျောင်းဆရာ ကိုထွန်းအေး

အင်းဒင်က အနှိမ်ခံလူသား (သို့မဟုတ်) မြေဖြူကိုင်ခဲ့သောဆရာ

စိမ်းကိုကို

ခေါင်းပေါ်က ဖြူဖွေးနေသော ဆံပင်များကို နောက်သို့ချပြီး ဖြစ်သလို စည်းထားသည်။ နဖူးပြင်ပေါ် ဆံပင်တချို့မှာ ထိုးထိုးထောင်နှင့် ဇရာ၏ရုပ်အသွင်ကို ဖော်ပြနေသည်။ အသားညိုညို ခန္ဓာသွယ်သွယ်နှင့် အသက် ၇၀ ကျော်အရွယ် အဖွားအိုတစ်ဦးမှာ အင်းဒင်ကျေးရွာမှ ဖမ်းဆီးထောင်ချခံထားရသည့် ကိုထွန်းအေး၏ မိခင်ကြီး ဒေါ်ယိုင်နုဖြူပင် ဖြစ်သည်။

အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီဖြစ်သော်လည်း မိခင်တစ်ယောက်၏ သားပေါ်ထားရှိသော ခံစားမှုများ လျော့နည်းမသွားပေ။ အထူးသဖြင့် ထောင်ကျခံနေရသည့် သားဖြစ်သူ ကိုထွန်းအေး လွတ်လာမည့် အချိန်ကိုစောင့်ရင်း သောကများကို ခံနေရဟန်တူသည်။ ဆို့နင့်နေသည့် ရင်ထဲမှခံစားချက်များသည် မခံစားနိုင်သည့်အဆုံး မျက်ရည်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲကာ ပါးပြင်သို့စီးကျသွားသည်။ ထိုသို့စီးကျလာသော မျက်ရည်ကို လက်ဖြင့်သုတ်ရင်း ကြေကွဲနာကြင်စွာ ထွက်ပေါ်လာသည့် စကားလုံးများမှာ “သားမိနှစ်ယောက် တစ်ရက်လာရင် မျက်ရည်ကျပြီး စောင့်ကြည့်ကြတယ်။ လုပ်လဲမလုပ်ချင်၊ ကိုင်လဲမကိုင်ချင်။ အဲဒီသားကိုပဲ လွမ်းလို့နေတာ။ သားတွေကပြောတယ်။ မေမေ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာလာတယ်။ နားထောင်နားထောင် ဆိုရင်လဲ သူမပါဘူး။ သုံးခါခံရပြီ” ဟူ၍ပင်ဖြစ်သည်။

ကိုထွန်းအေးသည် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပဋိပက္ခဖြစ်စဉ်အတွင်း အင်းဒင်ကျေးရွာမှ မူစလင် ၁၀ ဦး သတ်ဖြတ်ခံရမှုကို ရိုက်တာသတင်းဌာနမှ ဖော်ထုတ်ရေးသားပြီးနောက်ပိုင်း နယ်ခြားစောင့်ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တချို့နှင့်အတူ ဖမ်းဆီးခံရသူဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖမ်းဆီးခံရသည့် နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့မှ ၇ ဦးမှာ လွတ်မြောက်သွားကြပြီးဖြစ်သလို၊ အင်းဒင်ကိစ္စကို စုံစမ်းဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် ရိုက်တာ သတင်းထောက်နှစ်ဦး၊ ဒုရဲမှူး မိုးရန်နိုင် အစရှိသူအားလုံး လွတ်မြောက်သွားကြပြီဖြစ်သော်လည်း ကိုထွန်းအေးတစ်ယောက် လွတ်မြောက်လာခြင်းမရှိပေ။ နိုင်ငံတော်သမ္မ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးသည့် အကြိမ်တိုင်းသည် ကိုထွန်းအေးတစ်ယောက် ပါမလာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မူစလင် ၁၀ ဦး သတ်ဖြတ်မခံရမည်က ကိုထွန်းအေး၏ဖခင်ကို အကြမ်းဖက်သမားများက သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ မူစလင် ၁၀ ဦး သတ်ဖြတ်ခံရမှုတွင် နယ်ခြားစောင့်ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ ကိုအေးထွန်းလည်းပါဝင်သည်ဟုဆိုကာ ဖမ်းဆီးပြီး လူသတ်မှုအစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်မှုဖြင့် ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ချမှတ်ခံထားရခြင်းသည်။

ယင်းသို့ အင်းဒင်ဖြစ်စဉ်ကြောင့် ပြစ်ဒဏ်ကျခံနေသူများ လွတ်မြောက်လာသော်လည်း ကိုထွန်းအေး ပါမလာခြင်းပေါ် သူ၏ဇနီးဖြစ်သူက နိုင်ငံတော်သမ္မတအနေနဲ့ ဦးစားပေးပြီးလွှတ်ပေးသင့်တယ်လို့ တောင်းဆိုသည်။

“နယ်ခြားစောင့်တွေ တပ်မတော်ကလူတွေကို အကုန်လုံးလွှတ်လိုက်ပြီလို့ ကြားတယ်။ ဒီအမှုကိုဖော်ဆောင်ခဲ့တဲ့ သတင်းထောက်နှစ်ယောက်ကိုလည်း လွှတ်လိုက်ပြီ။ ကျွန်မယောကျ်ားကိုလည်း နိုင်ငံတော်သမ္မအနေနဲ့ ဦးစားပေးပြီးသူ့ကိုလွှတ်ပေးစေချင်ပါတယ်”ဟု ဒေါ်ခင်စန်းမြင့်က ပြောသည်။

ကိုထွန်းအေးကို ဖမ်းဆီးစဉ်က CID မှ နေအိမ်ကို လာရောက်ရှာဖွေမှုများရှိခဲ့ပြီး မည့်သည့်သက်သေမှ ရရှိမသွားသလို အစိုးရသက်သေ ၁၂ ဦးထဲတွင် ကိုထွန်းအေးသတ်ဖြတ်ခဲ့ကြောင်း မျက်မြင်သက်သေ တစ်စုံတစ်ရာမရှိခဲ့ကြောင်းလည်း ဆိုသည်။

ကိုထွန်းအေးကို တရားစွဲပြီး တစ်နှစ်ခန့်အကြာတွင် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၃၂(၂)/၃၄ လူသတ်သည့် အစုအဝေးတွင်ပါဝင်မှု ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ချမှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၀၂ အရ သေဆုံးသူများမှာ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း အမှုတွဲမှာ မပေါ်ခဲ့သလို ကိုထွန်းအေး၏ ဖခင် ဦးအနီမောင်ကို အကြမ်းဖက်သမားများ သတ်ဖြတ်လိုက်သည့်အတွက် မကျေနပ်သဖြင့် လက်စားချေသတ်ဖြတ်သည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သူ၏ရှေ့နေ ဦးခင်ဝန်းက ပြောသည်။

“သူတို့ အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ကြီးကိုယ်တိုင်က အဲဒီမှာရှိတယ်။ အဲဒီအစုအဝေးမှာ ပါဝင်တာမရှိကြောင်း သက်သေထွက်ဆိုချက်တွေ အတိအလင်းရှိရင်လဲ ဒီလိုပြစ်ဒဏ်ပေးလိုက်တာဟာ ပေါ်လစီအရလေ” ဟုဆိုသည်။

ကိုထွန်းအေးကို စတင်ဖမ်းဆီးစဉ်က သူ၏ညီတစ်ဦးကိုပါ ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးခဲ့သည်ဟုလည်း ၎င်းကဆိုသည်။ အမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံတင်သွင်းခဲ့သော်လည်း ပယ်ချခံလိုက်ရသည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

ကိုထွန်းအေးမှာ မူလတန်းပြကျောင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သလို သား၊ သမီး ၃ ဦး၏ဖခင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ရိုးရိုးအေးအေး နေတတ်သူတစ်ဦးဖြစ်ကာ အရက်သေစာများပင် သောက်စားခြင်းမရှိကြောင်း သူ၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ အင်းဒင်းကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကဆိုသည်။

“ထွန်းအေးက အသောက်အစားလည်းကင်းတယ်။ လူကောင်းတစ်ယောက်ပါ။ ကိုယ်ဟာနဲ့ကိုယ်အေးဆေး လုပ်စားနေတာပါ”ဟုဆိုသည်။

အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်စဉ်များနောက်ပိုင်း အင်းဒင်းကျေးရွာတွင် ကိုထွန်းအေးတို့ မိသားစုတစ်ခုလုံး ဒုက္ခပင်လယ်ထဲ သို့ကျရောက်ခဲ့ကြသည်။ ကိုထွန်းအေး၏မိခင် ဒေါ်ယိုင်နုဖြူတွင် လင်ယောကျ်ားကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသလို လုပ်ကိုင်စားသောက်မည့် ကျွဲ၊ နွားများပါ ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ယင်းနောက်တွင် သားဖြစ်သူ ကိုထွန်းအေးမှာလည်း ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ် ချမှတ်ခံလိုက်ရသဖြင့် မိသားစုတစ်ခုလုံး တစ်ပူပေါ်နှစ်ပူ ဆင့်ခဲ့ရသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကိုထွန်းအေးလွှတ်မြောက်ရေးအတွက် သနားခံစာများတင်ခဲ့ သည်ဟု ဒေါ်ယိုင်နုဖြူကဆိုသည်။

အမှတ် (၁၁၀)
၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်
FEATURE
DEVELOPMENT NEWS JOURNAL

မူစလင် ၁၀ သေဆုံးမှုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုထွန်းအေးနှင့်အတူ အပြစ်ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်ကာ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်လိုက်ပြီးနောက် တပ်မတော်သား ၇ ဦးကိုမူ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ပြစ်ဒဏ်သက်သာခွင့်ဖြင့် လွှတ်ပေးလိုက်ခြင်း၊ မူဆလင် ၁၀ ဦး သေဆုံးမှုကို ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့သည့် ရိုက်တာသတင်းထောက် ၂ ဦးနှင့် ဒုရဲမှူး မိုးရန်နိုင်တို့မှာလည်း နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဖြင့် လွှတ်မြောက်ခဲ့ကြခြင်းကို ထောက်ရှုလျှင် နိုင်ငံတော်၏တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် မူလတန်းပြကျောင်းဆရာတစ်ဦး၏ ပြစ်ဒဏ်ကိုမူ စာနာထောက်ထားနိုင်မည့်သူ မည်သူရှိနိုင်သေးမည်နည်း။

အင်းဒင်ဖြစ်စဉ်ကြောင့် တပ်မတော်သား အရာရှိစစ်သည် ၄ ဦး တခြားအဆင့် ၃ ဦးတို့ကို တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ပြစ်ဒဏ်သက်သာခွင့်ပေးလိုက်သည့်အတွက် လွတ်မြောက်ခဲ့သည်ဟု အစိုးရဘက်က ပြောဆိုသည်။

လူသတ်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်း ရဲတပ်သား ဇွဲမောင်မောင်ဆိုသူကိုလည်း ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်ချမှတ်ခဲ့ရာမှ ရဲစည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (ခ) နှင့် အရေးယူ ခံခဲ့ရခြင်းသာဖြစ်ပြီး လူသတ်မှုနှင့် အရေးယူခဲ့ခြင်း မရှိသလို အဆိုပါ ရဲတပ်သားသည် လျှော့ပေါ့ပြစ်ဒဏ် ပြင်ဆင်ပေးဖို့ အယူခံတင်ပြခဲ့ပြီး ထောင်ဒဏ် ၁ နှစ် နဲ့ ၇ လ ကျခံပြီး ပြစ်ဒဏ်လျှော့ ပေးခဲ့သဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့က လွတ်မြောက်ခဲ့ သည်ဟု ဦးဇော်ဌေးက မီဒီယာများကို ပြောဆိုထားသည်။

မောင်တောမြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်အုန်းကမူ အင်းဒင်းဖြစ်စဉ်၌ ဖမ်းဆီးထားသည့် တရားခံ မူစလင် ၁၀ ဦးကို ဥပဒေ အကြောင်းအရ သတ်မည်ဟု တောင်း ယူ၍မရနိုင်သည့်အတွက် ကိုထွန်းအေး မှာ လူသတ်ရာတွင် ပါဝင်နိုင်မှု လုံးဝ မရှိဟု ယူဆရကြောင်း၊ ကိုထွန်းအေးကို ထောင်ချခြင်းမှာလည်း လုပ်ကြံမှုသာဖြစ် ကြောင်း ဆိုသည်။

ပြစ်ဒဏ်ကျခံထားရသူများအား လုံးလွှတ်မြောက်သွားသော်လည်း ဒေသခံဖြစ်သူ ကိုထွန်းအေးမှာ ယနေ့အချိန် ထိ လွတ်မြောက်လာခြင်း မရှိခြင်းအပေါ်မှာလည်း ဦးမောင်အုန်းက ယခုလိုပြောသည်။

“ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ သူ့ကိုလွှတ်ပေးရမယ်။ မလွှတ်ပေးဆိုတာဟာ နိုင်ငံရေးကစားကွက်လို့ မြင်တယ်။ ဘင်္ဂါလီနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ထိုးကျွေးနေတယ်လို့ မြင်တယ်၊ ထွန်းအေးနဲ့ ဒီပြင်ပြည်သူတွေနဲ့ပါ လုံးဝ မပတ်သက်ဘူး။ ထွန်းအေးကို သူတို့က ထိုးကျွေးတာ” ဟုဆိုသည်။

ကိုထွန်းအေးမှာ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခံလိုက်ရသဖြင့် ကျောင်းဆရာအလုပ်မှလည်း ထုတ်ပယ်ခြင်းခံရလို့ မိသား စု စားဝတ်နေရေးအပိုင်းကိုပါ များစွာ ထိခိုက်ခဲ့သည်။

ကိုထွန်းအေးမှာ ဘူးသီးတောင် အကျဉ်းထောင်၌ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေသည်မှာ တစ်နှစ်ကျော်ခန့်ကြာ မြင့်သည့် ကာလတွင် ဇနီးဖြစ်သူခင်မျာ အစစအရာရာ ချို့တဲ့စွာဖြင့် ရုန်းကန်နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်းလည်း ဆိုသည်။

“ယောကျ်ားတစ်ယောက်အတွက်လည်း ရုန်းကန်ရ၊ သားသမီးတွေအတွက်လည်း ရုန်းကန်ရ၊ သားသမီးတွေ ပညာရေးလည်း တစ်စရှိပါသေးတယ်။ သမီးအကြီးဆုံးက ကိုးတန်းတက်နေပါတယ်။ သားအလတ်က ခြောက်တန်းပါ။ အငယ်ဆုံးသားက လေးနှစ်ပဲရှိပါသေးတယ်။ တော်တော်လေးကို အခက်အခဲရောက်နေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် သားသမီးတွေကို စာနာထောက်ထားပြီး အမြန်ဆုံး လွှတ်ပေးစေချင်ပါတယ်။ အခုမပါပေမယ့် လာမယ့်လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်တွေထဲမှာ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲတွေ သူ့ကိုလွှတ်မြောက်လာအောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးကြပါ”ဟုလည်း ကိုထွန်းအေး၏ ဇနီးဖြစ်သူက မေတ္တာရပ်ခံသည်။

ကိုထွန်းအေး၏ မိခင် ဒေါ်ယိုင်နုဖြူအား ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအတွင်းက တွေ့ရစဉ်

၂၀၁၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်စဉ်တွင် လူပေါင်းများစွာ အတိဒုက္ခရောက်ကြရသည့်အထဲ အင်းဒင်းကျေးရွာမှ ကိုထွန်းအေးတို့ မိသားစုသည်လည်း အပါဝင်ဖြစ်သည်။

မူစလင် ၁၀ သေဆုံးမှုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုထွန်းအေးနှင့်အတူ အပြစ်ရှိသည်ဟုဆုံးဖြတ်ကာ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်လိုက်ပြီးနောက် တပ်မတော်သား ၇ ဦးကိုမူ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ပြစ်ဒဏ်သာသာခွင့်ဖြင့် လွှတ်ပေးလိုက်ခြင်း၊ မူဆလင် ၁၀ ဦး သေဆုံးမှုကို ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့သည့် ရိုက်တာ သတင်းထောက် ၂ ဦးနှင့် ဒုရဲမှူးမိုးရန်နိုင်တို့မှာလည်း နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခြင်းဖြင့် လွှတ်မြောက်ခဲ့ကြခြင်းကို ထောက်ရှုလျှင် နိုင်ငံတော်၏တာဝန်ကို ထမ်းဆောင် ခဲ့သည့် မူလတန်းပြ ကျောင်းဆရာတစ်ဦး၏ ပြစ်ဒဏ်ကိုမူ စာနာထောက်ထားနိုင်မည့်သူ မည်သူ ရှိနိုင်သေးမည်နည်း။

သို့သော် ကိုထွန်းအေး၏ မိခင်ကြီး ဒေါ်ယိုင်နုဖြူနှင့် ဇနီးဒေါ်ခင်စန်းမြင့်အပါဝင် သူတို့၏ မိသားစုဝင်များမှာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဟူသော သတင်းစကားများကို ကြားမိတိုင်း ရင်တမမဖြင့် မျှော်လင့်နေကြမည်ပင်ဖြစ်သည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းတွင် မပေါက်ကွဲသေးသည့် လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံး ရှိနေသောကြောင့် ဒေသခံများစိုးရိမ်မှုရှိ

ဇောင်း(ပုဏ္ဏားကျွန်း)

ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်၊ ထောင်လောင်ပွန်းကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်းတွင် မပေါက်ကွဲသေးသော လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံး မြေကြီးထဲတွင် မြုပ်နေသောကြောင့် ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားမည်ကို ဒေသခံများ စိုးရိမ်နေကြသည်။

ယင်းရွာအနီးတွင် လွန်ခဲ့သည့် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့က တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ရွာထဲသို့ ကျည်များကျရောက်စဉ် ကျန်ရှိနေခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် လက်ရှိတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ မည်သူမှ မသွားရဲတော့ကြောင်း ဒေသခံများက ပြောကြသည်။

“ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲမှာဆိုတော့ ရွာသားတွေလည်း မသွားရဲဘူး။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးကိုလည်း ရွာထဲကိုဆင်းလို့ သီတင်းသုံးဖို့ လျှောက်ထားရပါတယ်။ ရွာသားတွေလည်း အရမ်းစိုးရိမ်နေပါတယ်” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာအနေဖြင့် လက်နက်ကြီးကျည်ကို အမြန်ဆုံး ဖယ်ရှားပေးရန်လိုအပ်ကြောင်း ဒေသခံများက ပြောကြသည်။

အလားတူ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့်နေ့က ထောင်လောင်ပွန်းကျေးရွာက အသက် ၂၇ အရွယ် ကိုစိုးမင်းသန်းဆိုသူလည်း ပျောက်ဆုံးသွားပြီး လက်ရှိအချိန်ထိ ရှာမတွေ့သေးကြောင်း ဒေသခံ ကိုထွန်းနိုင်က ဆိုသည်။

ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ဂဏန်းမဲ၊ ထောင်လောင်ပွန်း၊ ဖောင်ဆိပ် စသည့် ကျေးရွာအနီးတို့တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးကျည်များ ကျရောက်မှုများရှိခဲ့သဖြင့် ဂဏန်းမဲကျေးရွာက ဒေသခံတစ်ဦး သေဆုံးသွားကာ (၃)ဦး ဒဏ်ရာရရှိသွားသည်။

ဘူးသီးတောင်မြို့နယ် စည်တောင်ကျေးရွာအတွင်း ကျရောက်ပြီး မပေါက်ကွဲသေးသော လက်နက်ကြီးကျည်တစ်ခုအား ဧပြီလအတွင်းက တွေ့ရစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - စိမ်းကိုကို၊ DMG

DEVELOPMENT
NEWS JOURNAL

စစ်ရေးလေ့ကျင့်နေသော AA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ။ (ဓာတ်ပုံ - နန်းလွင်နှင်းပွင့်/ဧရာဝတီ)

AA ရဲ့ vm&mvrf;

eef;v OESfyGh

ရန်ကုန်မြို့ သယ်န်းကျွန်းမြို့နယ် စံပြဆေးရုံရဲ့ ခွဲစိတ်ခန်းထဲမှာ ဆရာဝန်တယောက် ဇောချွေးပြန်ပြီး ထူပူနေပါတယ်။

သူဇောချွေး ပြန်လောက်အောင် ထူပူနေတဲ့ကိစ္စက ခွဲခန်းထဲက လူနာကြောင့်မဟုတ်။ ခွဲခန်းအပြင်ဘက် ဆေးရုံထဲက လူတချို့ကို သူမသင်္ကာ၊ သူ့ကို ဖမ်းဖို့ ရောက်နေတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ထောက်လှမ်းရေးတွေလို့ ထင်နေလို့ပါ။

တောရော မြို့ပါမကျန် ကိုယ့်အိမ်ထဲကိုယ်နေရင်းတောင် နိုင်ငံရေးစကား မပြောရဲခဲ့တဲ့ခေတ်၊ စစ်အစိုးရအာဏာကြီးမားချိန်မှာ ဆရာဝန်ဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာဇော်မျိုးသက်က အစိုးရကို လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်ဖို့ စစ်သင်တန်းအတွက် လူသစ်တွေ စုနေခဲ့တာပါ။ ထောက်လှမ်းရေးတွေကလည်း သိနေပါပြီ။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၃ ရက်လောက်တည်းက ဒေါက်တာဇော်မျိုးသက် တက်ခဲ့တဲ့ ရန်ကုန် ဆေးတက္ကသိုလ် (၂)မှာ သူ့လိပ်စာတွေကို လာစုံစမ်းသွားကြပြီ။ ရန်ကုန်ကနေအိမ်တွေနဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်ဖြူမြို့က အိမ်ကိုလည်း ထောက်လှမ်းရေးတွေက လိုက်နေပါပြီ။

ခွဲခန်းထဲက တာဝန်ပြီးတာနဲ့ ဆေးရုံမှာ လွှဲခဲ့ရမယ့် တာဝန်တွေနဲ့ လုပ်စရာရှိတာလုပ်ပြီး ဒေါက်တာဇော်မျိုးသက်တယောက် ရင်ခွဲရုံဘေး ဝရန်တာကနေ ခုန်ချပြီး ထွက်ပြေးလာခဲ့ပါတော့တယ်။

သူ့ ငယ်ဘဝတလျှောက် ဖြစ်ချင်ခဲ့တဲ့ ပရဟိတဆရာဝန်၊ မိဘတွေကို ဒေါက်တာဘွဲ့ယူမယ့် ဘွဲ့နှင်းသဘင် ခန်းမဆီခေါ်သွားဖို့ အိပ်မက်တွေကို စံပြဆေးရုံရဲ့ ရင်ခွဲရုံဘေးက ဝရန်တာလေးဘေးမှာပဲ ပစ်ချထားခဲ့ရပါတယ်။

ဒါဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ နှစ်၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက်တုန်းက အဖြစ်အပျက် တခုပါ။

အခုတော့ ဒေါက်တာဇော်မျိုးသက်ဟာ ထောက်လှမ်းရေးတွေကို စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေနဲ့ နေထိုင်ရတဲ့သူ တယောက် မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်တွေ ရရှိရေး၊ တန်းတူညီမျှရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တွေအတွက် ဦးဆောင် တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (AA)ရဲ့ ဒုတိယ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ညိုထွန်းအောင် ဖြစ်နေပါပြီ။

"အဲ့ဒီအချိန်က ဒီကောင်ရူးသွားပြီ။ ဆရာဝန်ဖြစ်ရဲ့သားနဲ့ တော်လှန်ရေးထဲ ရောက်သွားပြီဆိုတော့ ရူးသွားပြီလို့ ပြောကြတယ်။ ကျနော်တို့ ဒီလိုဖြစ်လာမယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှမယုံဘူး"လို့ ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင်က ပြန်ပြောပြပါတယ်။

ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင် ဖြစ်နေတဲ့ ကိုဇော်မျိုးသက်က ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်း ကျောက်ဖြူဇာတိ ရွှေပန်းထိမ်နဲ့ စိန်ထည်တွေလုပ်တဲ့ မိသားစုမှာ ကြီးပြင်းလာသူ တယောက်ပါ။

ဆယ်တန်းအောင်တော့ ဆေးကျောင်းအမှတ်မီတာကြောင့် ရခိုင်ကနေ ရန်ကုန်လာပြီး ကျောင်းတက်ခဲ့သူ။

"ကျနော်က ဆရာဝန်ဖြစ်ရင် ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ ဝေးလံတဲ့ ဒေသတွေမှာ ပရဟိတဆရာဝန် လုပ်ချင်ခဲ့တာ။ ကျနော်က တအားကြီးထက်တဲ့ထဲ မပါတော့ ကြိုးစားရင်းနဲ့ ဆရာဝန်ဖြစ်လာတာ။ ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ကတော့ တက္ကသိုလ်တခုမှာပဲ မထင်မှတ်ဘဲ တွေ့တာပါ" လို့လည်း ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင်က ပြောပါတယ်။

သူ ဗိုလ်ချုပ်လို့ ခေါ်လိုက်တဲ့ သူကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၂၀ ခန့်က သူ့ကို တော်လှန်ရေးလုပ်ဖို့ စည်းရုံးခဲ့တဲ့ ဥပဒေကျောင်းသား ကိုထွန်းမြတ်နိုင်၊ လက်ရှိမှာတော့ AA စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင် ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင်က ဥပဒေတန်း အဝေးသင်တက်ရင်း သူဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ကတည်းက ရည်မှန်းထားတဲ့ ရခိုင်အမျိုးသား တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ဖို့ အိပ်မက် မက်ခဲ့တဲ့သူ။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ရဲ့ နောက်ကြောင်း ဘဝဖြတ်သန်းမှုတွေကတော့ ကိုဇော်မျိုးသက်လို မဟုတ်။

ရခိုင်တော်လှန်ရေးသမား၊ လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်ချင်သူ ဖြစ်ချင်လွန်းလို့ ဆယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်တည်းက သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ အဖွဲ့တဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်ဖို့ တာစူနေခဲ့သူပါ။

အသက် ၂၀ ဝန်းကျင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ် မေလမှာ ရခိုင်အမျိုးသားညီညွတ်ရေး ပါတီ၊ ရခိုင်ပြည်တပ်မတော် (NUPA/AA)ထဲ ဝင်မယ်ဆိုပြီး NUPA ခေါင်းဆောင် ခိုင်ရာဇာနဲ့ ဆက်သွယ်ဖို့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ကို သွားခဲ့သူပါ။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင် အဲဒီကိုရောက်တော့ NUPA အဖွဲ့ကို အိန္ဒိယက ဖမ်းဆီးပြီး ခိုင်ရာဇာအပါအဝင် ရခိုင်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်တွေကို သတ်ပစ်လိုက်ပါပြီ။

"ကျနော်တို့ ခေါင်းဆောင်တွေ လုပ်ကြံခံလိုက်ရတော့ ကျနော် ဘာလုပ်ရမှန်းမသိတော့ဘူး။ ပြန်လာပြီး အင်္ဂလိပ်စာသင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ သင်တာကလည်း သူပုန်လုပ်ဖို့ပဲ"လို့ ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်က ပြောပါတယ်။

အဲဒီနောက် ကိုထွန်းမြတ်နိုင်လည်း ရခိုင်ပြန်လာပြီး အင်္ဂလိပ်စာသင်၊ ဥပဒေကျောင်းကို စစ်တွေတက္ကသိုလ်မှာ အဝေးသင်တက်ရင်း ရန်ကုန်မြို့မှာ ဧည့်လမ်းညွှန် လုပ်နေခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင် ဖြစ်လာမယ့် ကိုဇော်မျိုးသက်နဲ့ ရင်းနှီးခဲ့ကြတာပါ။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင်နဲ့ ကိုဇော်မျိုးသက်တို့ နှစ်ယောက် ပေါင်းမိတဲ့နောက်တော့ ရခိုင်စာပေနဲ့ယဉ်ကျေးမှုအသင်းတွေကတဆင့် ရန်ကုန်ရောက် ပညာတတ်ရခိုင်လူငယ်တွေကို အမျိုးသားရေးအတွက် စည်းရုံးမှုတွေ လုပ်ပါတယ်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်ရောက်တော့ ရခိုင်လူငယ်တွေဟာ လက်နက်ကိုင်တပ်တခုကို ထူထောင်ဖို့ စတင်ဆွေးနွေးလာကြပါတော့တယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံအခြေစိုက် ရခိုင်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားနှင့်လူငယ်များအဖွဲ့ (AASYC)တွင်းမှာလည်း အစည်းအဝေးတွေလုပ်ပြီး ရခိုင်လူငယ်တွေ ဦးဆောင်တဲ့ တော်လှန်ရေးတပ်တခု ထူထောင်ဖို့ ပြောနေကြပါပြီ။

AASYC လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ကိုထွန်းမြတ်နိုင် ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ AASYC ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ရခိုင်လူငယ်များဟာ ခိုင်ရာဇာ ဦးဆောင်တဲ့ NUPA၊ လက်ရှိအစိုးရနဲ့ အပစ်ရပ်ထားတဲ့ ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (ALP) အဖွဲ့တွေထဲဝင်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လုပ်နေကြသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

AASYC မှာ လှုပ်ရှားခဲ့တဲ့ ရခိုင်လူငယ် တချို့ဟာလည်း ရခိုင်အမျိုးသားကောင်စီ (ANC) တပ်ထဲကို ရောက်သွားကြပါတယ်။

၂၀၀၅ ခုနှစ် AASYC မှာ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ကိုထွန်းမြတ်နိုင်နဲ့ AASYC အတွင်း အလုပ်တွဲလုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကိုဝင်းအောင်က "ထွန်းမြတ်နိုင်က အိပ်မက်တော်တော်ကြီးတယ်ဗျ။ တော်တော်လေးကို Moblizing လုပ်နိုင်တယ်။ စည်းရုံးနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်တွေ သူ့မှာရှိတယ်။ သူက Social ကောင်းတယ်"လို့ ပြောပါတယ်။

၂၀၀၅ ခုနှစ်ဝန်းကျင် မြေအောက်တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းတွေ အတူတွဲလုပ်ခဲ့စဉ်ကတည်းက ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ရဲ့ တော်လှန်ရေး အတွေးအခေါ်တွေက အခြားရခိုင်လူငယ်တွေနဲ့ ကွဲထွက်ပြီး ရှေ့တန်း ရောက်နေခဲ့တယ်လို့လည်း ကိုဝင်းအောင်က ပြောပြပါတယ်။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင်က ရခိုင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးတပ်တခု စထောင်ဖို့ စဉ်းစားကြတော့ လက်ရှိအမျိုးသားလွှတ်တော် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ မြောက်ဦးမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်နေကြတဲ့ ဦးအေးသာအောင်နဲ့ ဦးဦးလှစောကိုလည်း တော်လှန်ရေးထဲ ပါဝင်ဖို့ ဆွေးနွေးဖူးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဦးအေးသာအောင်နဲ့ ဦးဦးလှစောကတော့ ပါတီနိုင်ငံရေးလမ်းကိုပဲ ဆက်လျှောက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ကတော့ ဧည့်လမ်းညွှန်အဖြစ်နဲ့ ရခိုင်သမိုင်းကြောင်းတွေ ကျောက်စာတွေ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံက သမိုင်းတွေကို လေ့လာရင်း တဖက်မှာလည်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးစဖို့ ကချင်လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် (KIA)ကို ဆက်သွယ်နေခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ KIA က ဗိုလ်မှူးကြီးဂွန်မော်နဲ့ အဆက်အသွယ်ရတာကြောင့် လိုင်ဇာမြို့ကို ထွက်သွားခဲ့ပါတော့တယ်။

AA **ကို စတင်မွေးဖွားခြင်း**

ကိုထွန်းမြတ်နိုင် တယောက် ကချင်လူငယ် လှုပ်ရှားမှုတွေထဲမှာလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်ကို ရောက်မှ KIA က ရခိုင်လူငယ် ၃၀ ကို စစ်သင်တန်းပို့ချပေးမယ်လို့ သဘောတူလိုက်ပါတယ်။ KIA ရဲ့ ယုံကြည်မှုရဖို့ ကိုထွန်းမြတ်နိုင် ကြိုးစားနေတုန်းမှာ ကိုဇော်မျိုးသက်ကတော့ ဆေးကျောင်းတဖက်နဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေကို စည်းရုံး၊ စစ်သင်တန်းတက်ဖို့ အမာခံလူငယ်တွေ စုနေခဲ့ပါတယ်။

စစ်သင်တန်း တက်မယ့် ရခိုင်လူငယ်တွေထဲက ၅ ဦးကို ငွေသွားလွှဲပေးပြီး ရန်ကုန်မြို့က စံပြဆေးရုံမှာ အလုပ်သင်ဆရာဝန်အဖြစ်နဲ့ ကိုဇော်မျိုးသက် ဟန်မပျက် နေခဲ့ပါတယ်။

ကံဆိုးချင်တော့ သူငွေလွှဲခဲ့တဲ့ ရခိုင်လူငယ် ၅ဦးထဲမှာ တဦးရဲ့ မိဘက သူပုန်လုပ်ဖို့ သွားတယ်ဆိုတာ သိတာနဲ့ လက် မခံနိုင်တာကြောင့် စကားများကြရင်း ရဲစခန်းကို ရောက်သွားကြပါတော့တယ်။

ငွေလွှဲခဲ့တဲ့ ကိုဇော်မျိုးသက်နောက်ကိုလည်း စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေ လိုက်လာကြတာကြောင့် အလုပ်သင် ဆရာဝန်အဖြစ် လုပ်ကိုင်နေတဲ့ စံပြဆေးရုံကနေ ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ရှိတဲ့ လိုင်ဇာမြို့အထိ ထွက်ပြေးခဲ့ပါတယ်။

ရန်ကုန်မြို့ကနေ မြစ်ကြီးနားကို ရထားစီးပြီး ပြေးလာလိုက်တာ ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်မှာ လိုင်ဇာမြို့ကို ရောက်ရှိလာပါတယ်။

အဲဒီကာလဟာ KIA က စစ်အစိုးရနဲ့ အပစ်ရပ်စာချုပ် လက်မှတ်ထိုးထားပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးယူထားတဲ့အချိန်ဖြစ်တာကြောင့် လက်နက်ကိုင်တပ်သစ်တခု ထူထောင်ချင်နေတဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေကို စစ်သင်တန်းပေးမယ်ဆိုတဲ့ သတင်း အပြင်ကို မပေါက်ကြားရအောင် လျှို့လျှို့ဝှက်ဝှက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။

AA ကို စတည်ထောင်သူတွေ ဖြစ်လာမယ့် ရခိုင်လူငယ် ၂၆ ဦးထဲမှာ ကိုထွန်းမြတ်နိုင်၊ ကိုဇော်မျိုးသက်တို့ အပါအဝင် သံဃာ ၈ ပါးလည်း လူဝတ်လဲပြီး ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

KIA ဌာနချုပ် အခြေစိုက်တဲ့ လိုင်ဇာမြို့နဲ့ မလှမ်းမကမ်းက ဂျာဒူကောင် တောင်ကုန်းပေါ်မှာ AA အပတ်စဉ် (၁) သင်တန်းကို စတင်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်တခုမှာ တသွေးတသံ တမိန့်ကို နာခံနိုင်ဖို့ KIA သင်တန်းဆရာတွေက လေ့ကျင့်ပေးပါတယ်။

အခြေခံစစ်သင်တန်းအပြင် လက်နက်ကြီးသင်တန်း၊ ထောက်လှမ်းရေးသင်တန်း၊ စစ်ဦးစီးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်တတ်ဖို့ သင်ကြားမှုတွေကိုလည်း KIA က ပို့ချပေးတဲ့အပြင် ရခိုင်ရဲဘော်တွေရဲ့ ယူနီဖောင်း၊ ရိက္ခာနဲ့ တပ်တွင်း ကုန်ကျစရိတ်တွေကို ကူညီခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

AA အပတ်စဉ် (၁) သင်တန်းပြီးတဲ့ နောက်မှာတော့ ရခိုင်ရဲဘော် ၂၆ ဦးက သစ္စာဆိုပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၁၀ ရက်မှာ ရက္ခိုင်စစ်တပ် (AA)ကို တည်ထောင်လိုက်ပါတယ်။

AA ရဲဘော်တွေကို အခြေခံစစ်သင်တန်းတွေအပြင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတရားတွေကိုလည်း KIA အကြီးအကဲတွေက ဝေမျှ ပေးခဲ့ကြပါတယ်။

KIA ဟာ AA စတင်ပေါ်ပေါက်လာဖို့အတွက် အရေးကြီးဆုံး အခန်းကဏ္ဍမှာရှိခဲ့ပြီး ဒီနေ့အထိလည်း ထောင်နဲ့ချီတဲ့ AA ရဲဘော်တွေနဲ့ သီးသန့်ရွေးချယ်ပြီး စနစ်တကျ လေ့ကျင့်ထားတဲ့ အရာရှိတွေ မွေးထုတ်နိုင်ဖို့ကို ကူညီပေးနေတယ်လို့ သိရပါတယ်။

စစ်ရေးလေ့ကျင့်နေသော AA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ။ (ဓာတ်ပုံ - နန်းလွင်နှင်းပွင့်/ဧရာဝတီ)

လိုင်ဇာ တောင်တန်းတွေပေါ်က ရခိုင်ရဲဘော်များ

AA ရဲဘော် ၂၆ ယောက်ရဲ့ တပ်စုမှူးဖြစ်လာတဲ့ ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ကတော့ KIA ထောက်ပံ့ ကူညီပေးထားတဲ့ အနေအထားကို မကျေနပ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။

စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာမယ့် ကိုထွန်းမြတ်နိုင်ဟာ AA တပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အားပိုများလာဖို့အတွက် လိုင်ဇာအနီးအနားမှာ အလုပ်လာလုပ်တဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေကို စစ်သားသစ်အဖြစ် လိုက်စုဆောင်း၊ KIA က နေခွင့်ပေးထားတဲ့ တောင်ကုန်းပေါ်ကို ခိုးသွင်းပြီး လူသစ်စုဆောင်းတာတွေ လုပ်ပါတယ်။

လိုင်ဇာပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျောက်တူး၊ သစ်ခုတ် လာလုပ်ကြတဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေကို အလုပ်ပေးမယ်ဆိုပြီး သစ်ကုန်သည်ဟန်ဆောင်ပြီး လူသစ်စုဆောင်းတာလို့လည်း ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်က ပြောပြပါတယ်။

"တချို့ကျတော့ ပျော်ပြီး ဆက်နေတယ်။ တချို့ကတော့ ငတ်လွန်းတော့ မနေနိုင်ဘူး။ ထွက်ပြေးကြတယ်"လို့လည်း သူက ပြောပါသေးတယ်။

ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ရှိသူ တဦးသည်ပင် ထွက်ပြေးလို့ ပြန်ဖမ်းမိတာမျိုး ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းလည်း သူကပြောပြတယ်။ KIA ထုတ်ပေးထားတာက ရဲဘော် ၂၆ ယောက်စာ၊ တကယ်တမ်း AA မှာ ရှိနေတာက လူ ၅၀၊ ဒီလိုနဲ့ စားရေးသောက်ရေး ကျပ်တည်းလာပြီး မလောက်မငှတွေ ဖြစ်လာကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကချင်လူမျိုးတွေအတွက် ထမင်းမြိန်စေလို့ မက်မက်မောမော စားကြတဲ့ အရသာငန်ငန်ဆီတို့ဟူး၊ ထမင်းဖြူကို ရခိုင်ရဲဘော်တွေ မစားနိုင်ကြပါဘူး။

ရခိုင်ရဲဘော်တချို့ အာဟာရချို့တဲ့ပြီး ခြေထောက်ဖောယောင်လို့ လမ်းမလျှောက်နိုင် ဖြစ်ကြတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလို အခြေအနေမျိုးမှာ လူသစ်စုဆောင်းဖို့နဲ့ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုတွေ ဆက်လုပ်ဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်နဲ့ ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင်တို့ ရန်ပုံငွေရှာဖွေမှု ပြုလုပ်ရပါတယ်။

လိုင်ဇာမြို့ ပတ်ဝန်းကျင်က ကျောက်တူး၊ သစ်ခုတ်တဲ့ လုပ်ကွက်တွေမှာ ရခိုင်ရဲဘော်တွေကို အလုပ်သမားအနေနဲ့လွှတ်ပြီး ငွေရှာ၊ ရတဲ့ ငွေကို လူသစ်ရောက်လာတဲ့ ရဲဘော်တွေအတွက် ရိက္ခာ၊ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ စစ်ဦးစီး လုပ်ငန်းတချို့ လုပ်ဖို့ကို သုံးကြပါတယ်။

ပြည်တွင်းက မြေအောက်တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားသူတွေနဲ့ အွန်လိုင်းကတဆင့် ဆက်သွယ်ဖို့အတွက် ကွန်ပျူတာကအစ အခက်အခဲ ဖြစ်ရတယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

AA စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင် (ဓာတ်ပုံ - နန်းလွင်နှင်းပွင့်/ဧရာဝတီ)

ဒါကြောင့် လိုင်ဇာမြို့ တဖက်ကမ်း တရုတ်နိုင်ငံထဲကိုဝင်၊ တရုတ် အင်တာနက် ဂိမ်းဆိုင်မှာ Gtalk ဖွင့်ပြီး ပြည်တွင်းနဲ့ ဆက်သွယ်၊ မြေအောက်လှုပ်ရှားနေသူတွေကို ညွှန်ကြားစရာ ညွှန်ကြားပြီး နေစောင်းရင် AA စခန်းကုန်းကို ပြန်တာမျိုး လုပ်ကြရတယ်တဲ့။

ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်က "တောင်ပေါ်ကို ခြေလျင်တက်မယ်ဆို တနာရီလောက် တက်ရတယ်။ တက်ဖို့ ဗိုက်ထဲမှာ အစာမရှိတော့ဘူး။ ဝက်အူချောင်း တရုတ်ငွေ တယွမ်ကို တယောက်တချောင်းစား၊ တခါတလေ တယွမ်ပဲရှိရင် တချောင်းကို တယောက်တဝက်စားပြီး ရေသန့်ဘူးခွံတခု ကိုင်လာတယ်။ တောင်အောက်ရောက်ရင် မြောင်းက ရေခပ်သောက်ပြီးတက်တယ်"လို့လည်း ပြောပြပါတယ်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်ကနေ ၂၀၁၃ ခုနှစ်လောက်အထိ ငွေကြေး ရိက္ခာ လိုအပ်ချက်တွေ၊ ရဲဘော်တချို့ ထွက်ပြေးတာတွေ စတဲ့ အခက်အခဲတွေနဲ့ စိန်ခေါ်မှုကာလတွေကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရတယ်လို့လည်း ဗိုလ်ချုပ် ထွန်းမြတ်နိုင်က ပြောပါသေးတယ်။

AA တပ်ထဲမှာ ရခိုင် ရဲဘော်တွေ အင်အား ၅၀ လောက် ရှိလာတဲ့ အချိန်အထိ KIA က လက်နက် ထုတ်မပေးသေးပါဘူး။

ရဲဘော်က ၅၀ ကျော် သေနတ်က ကင်းစောင့်ဖို့ ပေးထားတဲ့ တရုတ်လုပ် M-22 တလက်၊ ပစ္စတို တလက်သာ ရှိတယ်လို့ ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်က ပြောပြပါတယ်။

"တရုတ်လုပ် 22 လေ ကျနော်က အဲ့ဒီသေနတ်ပျက်မှာ အရမ်းကြောက်တယ်"လို့လည်း သူက ပြောပါတယ်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်ရောက်မှ M 22 အလက် ၂၀၊ တလက်ကို ကျည်ဆန် ၅၀ စီနဲ့ KIA က AA ကို ပေးပါတယ်။ KIA တပ်စခန်းတချို့မှာ နေဖို့လည်း AA ရဲဘော်တွေကို တာဝန်စပေးခဲ့တယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန် ၉ ရက် KIA နဲ့ တပ်မတော်ကြား အပစ်ရပ်စာချုပ် ကျိုးပေါက်ပြီး တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ဖြစ်တော့ AA ရဲဘော်တွေလည်း ရှေ့တန်းမှာ ဝင်တိုက်ကြရပါတယ်။

တချို့ရဲဘော်တွေဆိုရင် စစ်သင်တန်း တက်နေတုန်းမှာပဲ ကချင်ရှေ့တန်းတွေကို စစ်တိုက်ထွက်ခဲ့ရတာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။

KIA နဲ့ တပ်မတော်တို့က ကချင်ပြည်နယ်တွင်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကနေ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ တိုက်ပွဲတွေလည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားထားပါတယ်။

AA က တပ်ရပ်တည်ရေး၊ လက်နက်နဲ့ စစ်ရေးဆိုင်ရာ အကူအညီတွေ ရဖို့အတွက် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းက ကိုးကန့်၊ ပလောင် တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်နေချိန် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ မှာ ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ MNDAA က တကျော့ပြန်တော်လှန်ရေး ပြန်စပြီး တပ်မတော်ကို တိုက်ခိုက်ပြန်ပါတယ်။

ကိုးကန့်တိုက်ပွဲတွေမှာ MNDAA ဘက်က ဝင်ကူတိုက်ပေးရင်း AA ဟာ ကိုးကန့်တိုက်ပွဲတွေမှာ ပါဝင်ကြောင်း စတင် ကြေညာလာသလို ရခိုင်တော်လှန်ရေးနဲ့ အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာတွေကိုလည်း ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် စပြောလာပါတယ်။

ရခိုင်ရဲဘော် တချို့ဆို ကချင်၊ ကိုးကန့်တို့ရဲ့ ရှေ့တန်းတိုက်ပွဲတွေမှာ

စာမျက်နှာ ၁၆ သို့ -

DEVELOPMENT
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသတင်းဂျာနယ်
NEWS JOURNAL

AA ဒုတိယ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင် (ဓာတ်ပုံ - နန်းလွင်နှင်းပွင့်/ဧရာဝတီ)

အသက်ပေးသွားရတာမျိုးလည်း ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ရခိုင်ဒေသကို AA ရောက်လာတဲ့အခါ

၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ AA တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ လိုင်ဇာမြို့ကနေ ချင်းပြည်နယ် ပလက်ဝမြို့ကို ဆင်းလာပြီး အိန္ဒိယ-မြန်မာနယ်စပ် တလျှောက် ပလက်ဝ ဒေသထဲမှာ အခြေပြု လှုပ်ရှားလာပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ထဲမှာ အခြေချရေးအတွက် တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရေး လုပ်ငန်းတွေကို အထောက်အကူဖြစ်ဖို့ ရန်ပုံငွေ ရှာဖွေရေး၊ ရိက္ခာနဲ့ ဆေးဝါး စုဆောင်းရေး တာဝန်ခံတွေကလည်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံတွေထဲမှာ အခိုင်အမာ ရှိနေခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တဖြည်းဖြည်းချင်း ရောက်လာတဲ့ AA တပ်ဖွဲ့တွေဟာ ခန့်မှန်းခြေအင်အား ၃၀၀၀ ဝန်းကျင်ထိ ရှိလာပြီး ပလက်ဝကနေ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်တော်၊ မင်းပြား ၊ ရသေ့တောင်၊ မြောက်ဦး၊ ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တော နယ်စပ်တွေအထိ ခြေဆန့်လှုပ်ရှားကာ တပ်မတော် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ တိုက်ပွဲတွေ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားလာခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို တိုက်ပွဲတွေ ပြင်းထန်လာတာနဲ့ တဖက်မှာ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် တက်ကြွလာတဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေဟာ AA တပ်ထဲကို ဝင်လာကြပါတယ်။

AA ထဲမှာ အသက် ၁၇ နှစ်ကနေ ၂၀ ဝန်းကျင် အသက်အရွယ်ရှိတဲ့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး ရဲဘော်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး ရှိနေပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

သူတို့တွေထဲမှာ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျေးလက်ဒေသတွေကလာတဲ့ လူငယ်တွေရှိသလို တချို့ကလည်း ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူတို့မှာ အခြေတကျ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူတွေလို့ သိရပါတယ်။

တက္ကသိုလ်တက်နေဆဲ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ၊ ဟိုတယ်ဝန်ထမ်းတွေ၊ စားဖိုမှူးတွေ၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တတ်ကျွမ်းနားလည်သူတွေ စတဲ့ ကဏ္ဍအသီးသီးမှာ ကျင်လည်နေကြသူတွေပါ။

အလုပ်အကိုင်တွေကို စွန့်ပြီး AA ထဲ ဝင်လာကြတဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေဟာ ဥပဒေအရ ရခိုင်ပြည်နယ်ကို ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရေးကြောင့် တပ်ထဲဝင်လာကြတာလို့ ပြောကြသလို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရရင် ရခိုင်ပြည်နယ် ပိုတိုးတက်မယ်လို့လည်း ယုံကြည်မှုတွေ ရှိနေကြပါတယ်။

မိဘတွေ ကိုယ်တိုင်က ကြည်ကြည်ဖြူဖြူနဲ့ AA တပ်ထဲ ပေးဝင်ခဲ့ကြသူတွေကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီမှာတော့ စစ်သင်တန်းပေးပြီးတဲ့စစ်သား တသောင်းကျော်ထိ ရှိနေပြီလို့ AA ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွေက ပြောပါတယ်။

AA က စစ်လက်နက်ရေးရာမှာ KIA၊ UWSA တို့ဆီက အကူအညီတွေ ရယူတာရှိပေမယ့် ထိုင်းနယ်စပ်နဲ့ အခြား မှောင်ခိုလမ်းကြောင်းတွေကနေလည်း လက်နက်တွေ ဝယ်ယူတာ ရှိနေပါတယ်။ မှောင်ခိုဈေးကွက်မှာ ဒေါ်လာသောင်းကျော် တန်ကြေးရှိတဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံထုတ် စက်သေနတ်တွေ၊ အစ္စရေး နယ်ခြားစောင့်တပ်၊ နော်ဝေနဲ့ နယ်သာလန်နိုင်ငံတွေမှာ အသုံးများပြီး မှောင်ခိုဈေးကွက်မှာ တန်ကြေးမြင့်တဲ့ စနိုက်ပါ အမျိုးအစားတွေကိုလည်း ဝယ်ယူထားရှိတာကို သိရပါတယ်။

AA က သူ့တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကို ၁၀ နှစ်တာ ကာလအတွင်း လက်နက်၊ ယူနီဖောင်း၊ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုတွေ အပြည့်ပေးတာ တွေ့ရတဲ့အပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး ပိုင်းဆိုင်ရာတွေမှာလည်း ထောက်ပံ့မှုတွေ ပြုလုပ်ပေးတာ ရှိပါတယ်။

တပ်တွင်း ဆေးပညာသင်တန်း၊ တိုက်ခိုက်ရေးမှာ အထူးလေ့ကျင့်ရေး၊ ကျွမ်းကျင်တဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးသမားဖြစ်ဖို့ သင်တန်း၊ စနိုက်ပါ သင်တန်းတွေကို သီးသန့်ရွေးချယ်ပြီး သင်ကြားပေးနေတဲ့ အပြင် ဆက်ဆံရေးပိုင်းနဲ့ အခြားကဏ္ဍတွေမှာ ပါဝင်နိုင်ဖို့ အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်၊ ဘင်္ဂလီ အစရှိတဲ့ စာနဲ့ဘာသာစကား သင်တန်းတွေကိုလည်း တပ်တွင်း သင်ကြား ပေးနေပါတယ်။

AA တပ်တွင်း ဝင်လာပြီး အခြေခံစစ်သင်တန်း တက်ပြီးတဲ့ ရဲဘော်တွေဟာ တပ်တွင်းသင်ကြားပေးနေတဲ့ သင်တန်းတွေထဲကမှ သူတို့ စိတ်ပါဝင်စားတဲ့ သင်တန်းတွေကို ရွေးချယ်တက်ခွင့် ရှိတယ်လို့လည်း AA ခေါင်းဆောင်တွေက ဆိုပါတယ်။

တပ်ထဲမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ အမျိုးသမီးစစ်သည် တချို့ကလည်း အခြားသင်တန်းတွေထက် တိုက်ခိုက်ရေးနဲ့ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်မှာ တိုက်ဖို့ စိတ်အားထက်သန်လို့ အထူး တိုက်ခိုက်ရေးသင်တန်းတွေ သီးခြား တက်နေတာတွေလည်း ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

၁၀ နှစ်တာ ကာလပဲရှိသေးတဲ့ တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တခုက သူ့တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကို ချို့ချို့တဲ့တဲ့ မရှိဘဲ ထောက်ပံ့ထားနိုင်တဲ့ အခြေအနေတွေက အခြားတိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေမှာ တွေ့ရခဲပါတယ်။

အင်အားထောင်ချီတဲ့ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေရဲ့ နေ့စဉ် စားဝတ်နေရေး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်က တိုက်ပွဲတွေမှာ နေ့စဉ်သုံးနေတဲ့ လက်နက်ခဲယမ်းဖိုး၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေရဲ့ လုပ်ငန်းတွေလည်ပတ်ဖို့ သုံးနေတဲ့ ငွေတွေဟာ လစဉ် သိန်းထောင်နဲ့ချီရှိနိုင် တယ်လို့ ခန့်မှန်းရပါတယ်။

အဲဒီ ဝင်ငွေတွေကို ဘယ်ကရလဲ ဆိုတာကိုတော့ ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းမြတ်နိုင်ရော ဗိုလ်မှူးချုပ် ညိုထွန်းအောင်ကပါ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုဖို့ ငြင်းဆိုကြပါတယ်။

ပြင်ပကနေရတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေအရကတော့ ပြည်တွင်းနဲ့ ပြည်ပမှာ အလုပ်လုပ်နေကြတဲ့ ရခိုင်လူမျိုးတွေဟာ AA အတွက် အမျိုးသားရေးရန်ပုံငွေဆိုပြီး လစဉ်ငွေတွေ ထည့်ကြသလို ရခိုင်သူဌေးတွေကလည်း ပမာဏများတဲ့ ငွေတွေကို အလှူငွေအဖြစ် ရက်ရက်ရောရော ပေးနေတာ ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

မြောက်ဦးမြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဦးလှစောက သူဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ၁၉၇၀ ဝန်းကျင်လူငယ်ဘဝ ကာလကနေ ယနေ့အချိန်အထိ ရခိုင်တော်လှန်ရေးသမိုင်းမှာ AA လို အင်အား တောင့်တင်းတဲ့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မျိုး မရှိခဲ့ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။

"ရခိုင်တွေအနေနဲ့ ရင်သပ်ရှုမောဖြစ်ရတာက လက်နက်တွေပေါ့။ ရခိုင်သမိုင်းမှာ တခါမှ မမြင်ဘူးတဲ့ လက်နက်တွေကိုင်ပြီးလာကြတော့ တက်ကြွတဲ့လူကလည်း တက်ကြွ၊ ကြောက်တဲ့ လူကလည်း ကြောက်ပေါ့။ ဒီလို လက်နက်အများကြီး လူရာချီနဲ့ တိုက်ကြခိုက်ကြတယ်ဆိုတာ ရခိုင်သမိုင်းမှာ မရှိဖူးဘူး။ တခါမှ မရှိဖူးဘူး"လို့လည်း သူက ပြောပြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက် တန်းတူညီမျှရေးမရတဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အသီးသီး ပုန်ကန်ကြရာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း လှုပ်ရှားခဲ့တဲ့ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေက ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ရခိုင်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီတို့ပဲ ရှိခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။

၁၉၆၀ နောက်ပိုင်းမှာ ရခိုင်တော်လှန်ရေး လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ ပေါ်လာကြပေမယ့် အင်အားနည်းသွားတာ၊ အဖွဲ့အစည်းက တဖြည်းဖြည်းနဲ့ မှေးမှိန် ကွယ်ပျောက်သွားတာတွေ ဖြစ်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။

ဦးဦးလှစောက သူဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ကာလတလျှောက် ရခိုင်လူငယ်တွေထဲမှာ ဥပဒေဘောင်အတွင်းက နိုင်ငံရေး လုပ်လိုသူတွေ၊ ရခိုင်စာပေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်လိုသူတွေနဲ့ လက်နက်ကိုင်ပြီး တော်လှန်မယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ရှိတဲ့လူတွေ၊ အစုအဖွဲ့ ၃ စု ကွဲပြားပြီး ယုံကြည်ရာ လှုပ်ရှားခဲ့ကြတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

ရခိုင်လူငယ်တွေဟာ ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပြတ်တောက်တာလည်း မရှိခဲ့ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် လက်ထက်ကစပြီး ဒီမိုကရေစီ အကူးအပြောင်းကာလကို ရောက်လာတော့ ရခိုင်တွေဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စောင့်ကြည့်ခဲ့ပေမယ့် ပြောင်းလဲမလာဘဲ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ရှားပါးမြဲ၊ ဆင်းရဲမြဲဖြစ်သလို လူထုအုံကြွမှုတွေ ဖြစ်တဲ့အခါမှာလည်း အာဏာပိုင်တွေက ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ပစ်တာ၊ ပဋိပက္ခတွေမှာ အရပ်သားတွေကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ကိုင်တွယ်တာတွေက ရခိုင်လူငယ်တွေကို လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ထဲ တွန်းပို့နေသလို ဖြစ်ခဲ့တာလို့လည်း ဦးဦးလှစောက ပြောပါတယ်။

ပြည်တွင်းနဲ့ ပြည်ပက စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ လစာနည်းနည်းနဲ့ အလုပ်ကုန်းရုန်းလုပ်၊ အခန်းကျဉ်းကျဉ်းနဲ့နေ၊ အနေအစား ဆင်းရဲတဲ့ ရခိုင်လူငယ်တွေက ပြင်ပလုပ်ငန်းခွင်ထက် ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ တော်လှန်ရေးအလုပ်ကို ရွေးချယ်ပြီး AA ထဲ အများအပြား ဝင်လာကြတာလည်း ရှိတယ်လို့ ဦးဦးလှစောက ဆိုပါတယ်။

"ရခိုင်ပြည်မှာရှိတဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွေကို အယုံအကြည်မရှိတော့ လူငယ်တွေအနေနဲ့ လက်နက်ကိုင်မှ ရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေက သူတို့ခေါင်းထဲ ရောက်လာတယ်"လို့လည်း ဦးဦးလှစောက ပြောပါတယ်။

လူငယ်တွေ စစ်ထဲကို ထောင်ချီရောက်သွားကြတဲ့အရေးကို အစိုးရက ပစ်မထားဘဲ ပြဿနာရဲ့ အရင်းခံ၊ ဖြေရှင်းရမယ့် နည်းဗျူဟာကို စနစ်တကျ ဆွဲပြီး ဖြေရှင်းသင့်တယ်လို့လည်း ဦးဦးလှစောက သုံးသပ်ပါတယ်။

ရခိုင် အမျိုးသား ပါတီ (ANP) က ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ၂၁ရာစု ပင်လုံ အစည်းအဝေးတွေမှာ တင်သွင်း ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံရေးစာတမ်းဟာလည်း လက်ရှိ ဦးတည်ဆွေးနွေးနေတဲ့ ဖက်ဒရယ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ကွန်

စာမျက်နှာ ၁၉ သို့ -

သင်တန်းတစ်ခုတွင်တွေ့ရသော AA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ။ (ဓာတ်ပုံ - နန်းလွင်နှင်းပွင့်/ဧရာဝတီ)

DEVELOPMENT
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသတင်းဂျာနယ်
NEWS JOURNAL

မြောက်ဦးမြို့နယ်တွင် လက်နက်ကျည်ဆန်ပေါက်ကွဲ၍ လူ(၁)ဦးသေဆုံးကာ (၃)ဦးဒဏ်ရာရ

ခိုင်ရိုးလ

မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ ညောင်ပင်လှကျေးရွာတွင် ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့က လက်နက်ကျည်ဆံပေါက်ကွဲမှုကြောင့် လူတစ်ဦးသေဆုံးကာ သုံးဦးဒဏ်ရာရရှိသွားသည်။

အဆိုပါ လေးဦးသည် ရွာအနီးတောင်တန်း (ဒေသအခေါ် ပြိုင်းတောင်) သို့ ဟင်းကူးရန်သွားရောက်စဉ် လက်နက်ကျည်ဆံတစ်ခုကိုတွေ့၍ ဦးဝင်းနိုင်ဆိုသူက ဓားဖြင့်ခေါက်ကြည့်ရာမှ ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဦးဝင်းနိုင် ဆိုသူမှာ သေဆုံးသွားပြီး (၃)ဦး ဒဏ်ရာရရှိသွားသည်ဟု ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးအောင်ကျော်လှက ပြောသည်။

"ဓားနဲ့ ခေါက်ကြည့်တဲ့အခါ ပေါက်ကွဲပြီးတော့ ခေါက်ကြည့်တဲ့သူက ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားတယ်။ ကျန်တဲ့ သူ့ဇနီးအပါအဝင် မိန်းမ (၃)ဦးကတော့ ဒဏ်ရာတွေရသွားကြတာပါ။ ခန္ဓာတွေ၊ ခြေထောက်တွေမှာ ဒဏ်ရာအသီးသီး ရတယ်" ဟု ဦးအောင်ကျော်လှက ဆိုသည်။

ဒဏ်ရာရသူသုံးဦးအနက် ဒေါ်စိန်သန်းနုမှာ ဒဏ်ရာအပြင်းထန်ဆုံးဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို မြောက်ဦးဆေးရုံသို့ ဆေးကုသမှုခံယူရန် ပို့ဆောင်ထားသည်။

ပြိုင်းတောင်အနီးတဝိုက်တွင် ဧပြီလ သင်္ကြန်အတွင်းက တပ်မတော်က စခန်းချခဲ့သော်လည်း တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားမှုများ မရှိခဲ့ကြောင်း ဒေသခံများထံက သိရသည်။

ဓာတ်ပုံ - ကရုဏာလှိုင်းသွေးအလှူရှင်များအသင်း၊ မြောက်ဦးမြို့

ခမီတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာကောက်ဦးချပွဲပြုလုပ်

crDrdwfwGnfuqkefvqkwf12&uaeYGf awmif, mvkefeful pwifvkfuf kfuaomalumif, ifaeYk aumuf0Dyg;ewYkowfSwfcif;zpfonf

ချလူးအောင်

ကဆုန်လဆုတ် ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ခမီတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာကောက်ဦးချပွဲ အခမ်းအနားကို မေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် မြောက်ဦးမြို့၊ လောင်းရှည်ချောင်းကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ရိုးရာကောက်ဦးချပွဲကို ယခင်က မိသားစု ငါးစုခန့်စုပေါင်းပြီး ပြုလုပ်ခဲ့ရာမှ လွန်ခဲ့သည့် ၃ နှစ်ခန့်က စတင်ပြီး ခမီတစ်မျိုးသားလုံး ပါဝင်ဆင်နွှဲကြခြင်းဖြစ်သည်။

"အခုကောက်ဦးချပွဲမှာ စိုက်ပျိုးမယ့် ကောက်ပဲသီးနှံတွေဖြစ်တဲ့ ကောက်ညှင်းစပါး၊ ကောက်ကြီးစပါးတွေနဲ့ တောင်ယာမှာစိုက်ပျိုးမယ့် သခွါး၊ ဖရုံ စတဲ့ မျိုးစေ့တွေကို စုပေါင်းပြီး ဝက်သွေး၊ ကြက်သွေးတွေနဲ့ ရောနှောရတယ်။ ရောတဲ့အထဲမှာ ကြက်အစာထုတ်ကိုပါ အဓိကထားပြီး ထည့်ရောရပါတယ်။ ရောပြီးရင် စိုက်ပျိုးမယ့် မြေနေရာမှာချရပါတယ်။ ကောက်စပါးတွေအောင်မြင်ဖို့ စိုက်ပျိုးသူတွေလည်း ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြုလုပ်ရတာဖြစ်တယ်" ဟု ခမီလူမျိုးများ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလေးကျော်အောင်က ပြောကြားသည်။

ခမီလူမျိုးတို့သည် ကဆုန်လဆုတ် ၁၂ ရက်နေ့တွင် တောင်ယာလုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် ယင်းနေ့ကို ကောက်ဦးချပွဲနေ့ဟု သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တောင်ယာဟင်းစားပွဲကိုလည်း ဝါခေါင်လတွင်ပြုလုပ်ပြီး ကောက်သစ်စားပွဲကို တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်ဟု ၎င်းက ဆက်လက်ဆိုသည်။

ပထမအကြိမ် ကောက်ဦးချပွဲကို မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ မောင်နှမကျေးရွာတွင် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ် ကောက်ဦးချပွဲကို အကြီးတော်မ ကျေးရွာတွင် လည်းကောင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကာ ယခု လောင်းရှည်ချောင်းကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ တတိယအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သည်။

ပုဏ္ဏားကျွန်း စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို တပ်မတော်အား စစ်ဆေးခွင့်ပြု

ခိုင်ရိုးလ

ဓာတ်ပုံ - သဘာဝနဒီ Facebook

ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်၊ ပေါက်တောပြင်ကျေးရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည့် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို အင်အား (၅၀)ခန့်ပါဝင်သည့် တပ်မတော် စစ်ကြောင်းတစ်ခုက ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တပ်ဖွဲ့ဝင်တို့ ရှိမရှိ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့ကပင် ဝင်ရောက် စစ်ဆေးရန် ကြိုးပမ်းချက်သည် ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်သွားသည်။

စစ်ဆေးရန် လာရောက်သည့် ပထမနေ့တွင် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို စစ်ဆေးမည်ဆိုပါက လက်နက်မကိုင်ဘဲ တပ်မတော်ယူနီဖောင်းကို ချွတ်ကာ အရပ်ဝတ်ဖြင့်သာ လာရောက်စစ်ဆေးရန် စခန်းတာဝန်ရှိသူများက ပြောဆိုလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေးခြင်းမပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ရွာက ဆုပ်ခွာခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

"ဒီနေ့ကတော့ လဝကဦးစီးလည်းပါလာတယ်။ ဆိုတော့ ဒီစစ်သားတွေဟာ ရှေ့ဆက်ပြီး ရွာမှာ ဒီလိုမနေစေချင်ဘူး။ ရွာကနေ ထွက်ခွာသွားစေဖို့အတွက် ဒီဒေသက ဆရာတော်ကြီးတွေနဲ့တိုင်ပင်ပြီး စစ်ဆေးခွင့်ပေးလိုက်တာပါ။ မဟုတ်ဆိုရင် ဒီကျောင်းတိုက်တစ်ခုလုံးကို မသင်္ကာဖြစ်မှာ စိုးလို့လည်းပါတယ်" ဟု စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတာဝန်ခံ ဦးအာရက္ခက DMG ကို မိန့်ကြားသည်။

စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို တပ်မတော်သား ၅ ဦး၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂ ဦးနှင့် လဝက ဝန်ထမ်း ၂ ဦးတို့ကို ဝင်ရောက်စစ်ဆေးရန် ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် လူပုဂ္ဂိုလ်များကို တစ်စုံတစ်ရာမေးမြန်းခြင်းမရှိခဲ့ဘဲ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဓာတ်ပုံရိုက်ယူသွားသည်ဟု ၎င်းကဆက်လက်မိန့်သည်။

အဆိုပါ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် လူဦးရေ (၆၀၀) ကျော်ခန့် ခိုလှုံနေခြင်းဖြစ်ပြီး နေ့လည် ၁ နာရီကပင် နေ့လည် ၂ နာရီကျော်အချိန်ထိ စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော်လည်း ဖမ်းဆီးခြင်းမရှိခဲ့ဘဲ စစ်ဆေးမှု အေးဆေးစွာ ပြီးစီးခဲ့ကြောင်း ယင်းစစ်ဘေး ရှောင်စခန်း သို့ ရောက်နေသည့် ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်က ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်သန်းတင်က DMG ကို ပြောသည်။

"စစ်ဘေးရှောင်တွေကို ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းတွေ ရိုက်ယူတယ်။ အထက်ကိုတင်ပြမယ်။ သူတို့ကလည်း တာဝန်အရ ဥပဒေအကြောင်းရ လုပ်ရတာဆိုပြီးပြောတယ်" ဟု ဦးအောင်သန်းတင်ကပြောသည်။

အဆိုပါ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းကို ဝင်ရောက်စစ်ဆေးရခြင်းမှာ လွန်ခဲ့သည့် ရက်ပိုင်းက ယင်းပတ်ဝန်းကျင် အနီးတွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် AA အဖွဲ့သည် ရွာသားအသွင်ယူ၍ ယင်းစခန်းတွင် နေထိုင်သည်ဟု တပ်မတော်အမာခံတို့၏ သတင်းပေးချက်အရ ဝင်ရောက်စစ်ဆေးရခြင်းဟု အနောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ ဗိုလ်မှူးကြီး ဝင်းဇော်ဦးက ပြောသည်။

"ဘာကြောင့် စစ်ဆေးလဲဆိုတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးရက်လောက်က ကျနော်တို့ ပေါက်တောပြင်ဝန်းကျင် တစ်လျှောက်မှာ ကျနော်တို့ တပ်မတော်နဲ့ ထိတွေ့တိုက်ပွဲဖြစ်တယ်။ တိုက်ပွဲဖြစ်တဲ့အခါမှာ ကျနော်တို့က အေအေ ဆီက နေပြီးတော့မှ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်ပွားပြီးမှ အေအေအဖွဲ့တွေ ဒီဝန်းကျင်ကျေးရွာတွေမှာ ရွာသားတွေနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့မှ နေတယ်လို့ ကျနော်တို့အမာခံတွေ၊သတင်းပေးတွေက သတင်းပေးတာပေါ့" ဟု ၎င်းကဆိုသည်။

စစ်ဆေးရာတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပြီး တပ်မတော်သားများက ဝင်ရောက်စစ်ဆေးခြင်း မရှိဟု ဗိုလ်မှူးကြီး ဝင်းဇော်ဦးက ပြောသည်။

"သူ့ဟာသူ အာဏာပိုင်အဖွဲ့၊ သူ့ ဥပဒေကြောင်းအရပဲ ရဲပါတယ်။ လဝက ပါတယ်။ ပြီးရင် သာသနာရေးဦးစီးပါတယ်။ ပြီးရင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့တွေကပဲ ဝင်စစ်တာ။ ကျနော်တို့အဖွဲ့တွေက မသက်ဘူး။ဒါ ဒါရှိတယ်။ရဲကို ဝင်စစ်ပေးပါလို့ပဲ ပြောတယ်။ ကျနော်တို့ တပ်တွေက ဝင်စစ်တာမဟုတ်ဘူး"ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။

တပ်မတော်သည် ရခိုင်ကျေးရွာတစ်ချို့ကို (AA)နှင့်ပတ်သက်ပြီး မသင်္ကာ၍ ဝင်ရောက် စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ပြီးခဲ့သည့် မေလအတွင်းကလည်း ရသေ့တောင်မြို့နယ်၊ ကျောက်တန်းကျေးရွာတွင် AA နှင့်ပတ်သက်ပြီး တပ်မတော်က စစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် လူ (၇)ဦး သေဆုံးပြီး (၇)ယောက်ခန့် ဒဏ်ရာရရှိ သွားသည်။

ဓာတ်ပုံ - ဝေယျကျော်

ရခိုင်ဒီရေတောများ ထိန်းသိမ်းရေး

ကျွန်းသားငမန်း

ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ဒီရေရောက်တောများကို နေရာအနှံ့တွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဒီရေရောက်တောများကို သာမန်အားဖြင့်ကြည့်လျှင် ပင်လယ်ကမ်းစပ်နှင့် မြစ်ချောင်းကမ်းပါးများ၌ အလေ့ကျ ပေါက်ရောက်နေသည့် တန်ဖိုးမဲ့သစ်ပင်များဟုသာ ထင်ရသော်လည်း အမှန်လက်တွေ့တွင်မူ လူနှင့်သတ္တဝါများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဘက်စုံထောင့်စုံမှ ထိရောက်စွာ အကျိုးပြုနေကြသော သဘာဝ၏လက်ဆောင်မွန်များပင် ဖြစ်ကြသည်။

ထူးခြားသည့်အပင်

ပင်လယ်ကမ်းစပ်နှင့် ပင်လယ်နှင့်နီးသည့် မြစ်ချောင်းများရှိ နုန်းမြေများထဲတွင် ဒီရေရောက်အပင်များသည် မြဲမြံစွာ ထိုးစိုက်တည်ရှိနေရုံမက ဒီရေတက်လာသည့်အခါတွင်လည်း လေကို စုပ်ယူနိုင်ရန် ရှူ့နှံ့မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ သိသာစွာ ထိုးထိုးထောင်ထောင် ထွက်ပေါ်နေသော အမြစ်များရှိနေခြင်းက ဒီရေတောအပင်များ၏ ထူးခြားနေသော အချက်များဖြစ်ကြသည်။ ဒီရေရောက်တောများသည် မြစ်ကမ်းပါးများတွင် ပေါက်ရောက်နေခြင်းကြောင့် ဒီရေများ၏ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းမှုကို အစဉ်အမြဲခံနေရသလို၊ ဒီရေတက်ချိန်တွင်လည်း ဒီရေ၏ဖုံးလွှမ်းမှုကို အစဉ်အမြဲ ခံနေကြရသည်။ ပင်လယ်မြစ်ကမ်းပါး ရှူ့နှံ့တောများ၌ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်နေသောသော ဒီရေတောများသည် ရေချိုနှင့်ရေငန် နှစ်မျိုးစလုံး၏ ဖုံးလွှမ်းမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်သော အပင်များလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ဒီရေရောက်တောများ၌ ပေါက်ရောက်နေသော အပင်များ၏ ထူးခြားသော အမြစ်ဖွဲ့စည်းပုံသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရေဒဏ်၊ မိုးဒဏ်၊ လေဒဏ်ကဲ့သို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် လွယ်လင့်တကူ ပျက်စီးပြုန်းတီးခြင်း မဖြစ်အောင် ကာကွယ်ပေးထားလျက် ရှိနေသည်။

ဒီရေတောများ၏ ထူးခြားသည့် အမြစ်ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် အုပ်စုဖွဲ့ပေါက်ရောက်မှုများကြောင့် ရေလှိုင်း၏ ပုတ်ခတ်မှုဒဏ်ကို ကောင်းစွာခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ ထိုကြောင့် မြေတိုက်စားမှုနှင့် ကမ်းပြိုခြင်းကို ကာကွယ်ပေးထားလျက်ရှိသည်။ ဒီရေတက်ချိန်နှင့် ရေပြန်ကျချိန်များ၌ မြစ်ချောင်း၊ ပင်လယ်ကမ်းနဖူးကို ဒီရေ၏တိုက်စားဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကောင်းစွာ ကာကွယ်ပေးနိုင်သလို၊ မုန်တိုင်းနှင့် လေပြင်းများ တိုက်ခတ်မှုဒဏ်မှလည်း ဒီရေလှိုင်းများ ကမ်းခြေသို့ဝင်ရောက်လာသည့်အချိန်တွင် လှိုင်း၏အရှိန်ကို များစွာ လျော့ကျစေခြင်းဖြင့်လူနှင့် သတ္တဝါများ၏ အသက်အိုးအိမ်ကို များစွာ အကာအကွယ် ပေးထားနိုင်သည်။ ထို့ပြင်သာမက ဒီရေတောများသည် ရေချိုရေငန်ငါးများနှင့် ကဏန်းပုစွန်များ မှီခိုကျက်စားရာ၊ ဥချရာ၊ သားပေါက်ရာ၊ မျိုးပွားရာ အသိုက်အမြုံကြီးတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ဒီရေရောက်တောများတွင် မိကျောင်း၊ ဆင်၊ ဝက်ဝံ၊ ရှဉ့်၊ ဖျံစသည့်သတ္တဝါများ ခိုနားကျက်စားရာနေရာတစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့၊ ကျီး၊ ငှက်၊ တင်ကြီး၊ ဗျိုင်းစသည့် သတ္တဝါများလည်း နားခိုကျက်စားလျက်ရှိတတ်သည်။ ဒီရေရောက်တောများတွင် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များလည်း ပေါက်ရောက်လျက် ရှိတတ်သေးသည်။

ကမ္ဘာ့အပူပိုင်းဒေသတွင် ပေါက်ရောက်နေသော ဒီရေရောက်တောများသည် အခြားဒေသများရှိ သစ်တောများထက် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ကို ပိုမိုစုပ်ယူ သိုလှောင်ထားနိုင်ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရသည်။ ကမ္ဘာ့အပူပိုင်းဒေသရှိ သစ်တောဧရိယာ၏ ၀ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဒီရေရောက်တောများဖြစ်ကြပြီး အပူပိုင်းမုတ်သုန်သစ်တောများထက် ဖန်လုံအာနိသင်ဓာတ်ငွေ့ဖြစ်သော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ကို နှစ်ဆမှလေးဆခန့်အထိ ပိုမိုစုပ်ယူသိုလှောင်ပေးနိုင်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာကြီး၏ ပူနွေးလာမှုကို လျော့ကျသွားအောင် စွမ်းဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်။

ထို့အတူ ဒီရေတောများသည် သက်ရှိသတ္တဝါများအား အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော အာဆင်းနစ်စသည့် အဆိပ်အတောက်များကို စုပ်ယူပေးထားနိုင်စွမ်းရှိကြောင်းဖြင့်လည်း ဆိုသည်။

ရခိုင်ဒီရေရောက်တောများ

သစ်တောဦးစီးဌာန၏ စာရင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ သုံးခုရှိသည့်အနက် ဒီရေတောဖုံးလွှမ်းမှုမှာ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အထိ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် အမြင့်ဆုံး ၄၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဧရာဝတီကမ်းရိုးတန်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိကာ၊ ရခိုင်ကမ်းမြောင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် ၇၆ ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်းဖြင့်သိရသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသည် ယခင်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီရေတောအများဆုံးပေါက်ရောက်ရာ ဒေသတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒီရေရောက်တောဧကေ ရှစ်သန်းခန့် ရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ် မုန်တိုင်း ကျရောက်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဒီရေရောက်တောဧက ၅ သိန်းခန့်သာ ကျန်ရှိတော့ကြောင်းဖြင့်လည်းသိရသည်။ ဒီရေရောက်တောများကို သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ကြိုးပြင်၊ ကြိုးဝိုင်းတောများ သတ်မှတ်၍ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။ သို့ရာတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ကျောက်ဖြူခရိုင်၊ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်ရှိ ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၂၅၀၀ ကျော်ကျယ်ဝန်းသော ဝန်ဖိုက်ကြိုးဝိုင်း တစ်ခုတည်းသာရှိသေးကြောင်းဖြင့် သိရသည်။ ဝန်ဖိုက်ကြိုးဝိုင်းတွင် ရှားပါးဒီရေတောမျိုးစိတ်များနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲသတ္တဝါများ အများအပြား ကျက်စားနေထိုင်သည့်ဒီရေရောက် သစ်တောကြိုးဝိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

ရခိုင်ဒီရေရောက်တောများမှာ ပျက်စီးမှုများ ရှိနေကြောင်းဖြင့် သိရသည်။ ရခိုင်ဒီရေရောက် နေရာအတော်များများတွင် ငါးပုစွန်ကန်များ တူးဖော်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဆားကွင်းများ ဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေများ ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်မှု အလွန်အကျွံလုပ်ကိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဝန်ဖိုက်ကြိုးဝိုင်းဆိုလျှင် ထင်းလောင်စာအတွက် တရားမဝင်ခုတ်ယူမှု အများဆုံးနေရာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။ ဝန်ဖိုက် ဒီရေရောက်တောမှာ တောကောင်းနေသေးသော်လည်း ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ် များပြားစွာရှိနေသော နေရာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းဖြင့် သိရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဒီရေရောက်တော ဧကလေးသိန်းကျော် ရှိနေသေးသော်လည်း အများစုမှာ ခုတ်ကျန်တောများဖြစ်ကြောင်းဖြင့်ဆိုသည်။

ဒီရေရောက်တောများထိန်းသိမ်းရေး

ဒီရေရောက်တောများ ထိန်းသိမ်းရေးသည် ရေလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိနေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ရေလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရခိုင်သဟာယအဖွဲ့၊ ရေလုပ်ငန်း မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ သယံဇာတ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ (RAKHINE COSTAL REGION ASSOCIATION ACR) အဖွဲ့တို့က ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေကြသည်။ ဒီရေတောထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းမှာ ငါးလုပ်ငန်းဦးဌာနနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့်အတွက် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်းဖြင့်လည်းသိရသည်။

ဓာတ်ပုံ - ဝေယျကျော်

၂၀၁၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းပြီး ဒီရေတောထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။ ACR အဖွဲ့သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစတင်ကာ ဒီရေတောအစုအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့် MANGROVE NETWORK အဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ ထိပ်တန်းပညာရှင်များ စုပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဂွမြို့နယ်အတွင်း ဒီရေတောနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကျေးရွာပေါင်း ၆၂ ရွာတွင်အစုအဖွဲ့ပိုင် ကျေးရွာဒီရေတောစိုက်ခင်းများ ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ကာ ဒီရေတောဧက ၇၀၀၀၊ ၈၀၀၀ ခန့် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ယင်းကျေးရွာ ၆၂ ရွာအနက် ၄၂ ရွာသို့ အလှူည့်ကျရန်ပုံငွေများ ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရသည်။

ဒီရေတောများသည် ငါး၊ပုစွန်၊ ကဏန်းများ ပေါက်ဖွားသည့်နေရာများဖြစ်သည့်အပြင် ယင်းတို့၏ကြီးပြင်းကျက်စားရာ နေရာများ ဖြစ်သည့်အလျောက် ဒီရေတောများကို ထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းဖြင့် ဒေသခံများ၏ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်နိုင်စေသည့်အပြင် ရေသယံဇာတများကို ရေရှည်ထုတ်ယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအနေအထားတွင် ဒီရေတောများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး ပုစွန်မွေးမြူရေးကန်များ ဆည်ဖို့လုပ်ကိုင်ခြင်းများကြောင့် ရေနေသတ္တဝါများ မှီခိုကျက်စား ပေါက်ဖွားရာ ငါးနေ၊ငါးထိုင်နေရာများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကြောင့် ငါး၊ပုစွန်ကန်များအတွင်း သားပေါက်ဝင်ရောက်မှု နည်းပါးလာပြီး ပုစွန်မွေးကန်များမှ ပုစွန်များအထွက်နည်းပါးလာသည်ကို တွေ့နေရပြီဖြစ်သည်။

အစုအဖွဲ့ပိုင်ဒီရေရောက်တော

ရခိုင်ပြည်နယ် တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ဒီရေတောထိန်းသိမ်းမှု၊ စိုက်ပျိုးမှုများ အားကောင်းနေပြီဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင်မူ ဒီရေတောများရှိနေသော်လည်း ဒီရေတောကြိုးဝိုင်း၊ကြိုးပြင်တောများ သတ်မှတ်ခြင်းအစုအဖွဲ့ပိုင် ဒီရေတောသစ်တောများ ထူထောင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနတာဝန်ရှိသူများက ဒေသခံများအနေဖြင့် ကြိုးဝိုင်း၊ကြိုးပြင်တောများ ဖွဲ့စည်းခြင်းအပေါ် နားလည်မှုလွဲမှားနေကြကြောင်းဖြင့်ဆိုသည်။ ကြိုးဝိုင်း၊ ကြိုးပြင်တောများ ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်းဖြင့် သစ်တောကြိုးဝိုင်းများသည် အစိုးရပိုင်ဆိုင်သည့် နယ်မြေများဖြစ်သွားကာ ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေးကို ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ဒေသခံများက လွဲမှားစွာ ယုံကြည်နေကြကြောင်းဖြင့်လည်း ဆိုသည်။ (CF) (COMMUNITY FOREST)ဆိုသည်မှာ ဒေသခံအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောဖြစ်ပြီး အဆိုပါ သစ်တောကြိုးဝိုင်း၊ ကြိုးပြင်တောများကို ဒေသခံများ လျှောက်ထားခွင့်ရှိသည်။ လျှောက်ထား၍ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက အဆိုပါ သစ်တောကြိုးဝိုင်းကို ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းခွင့်ရပြီး စိုက်ခင်းများ၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောများ ထူထောင်ခွင့်ရရှိပါက အပြင်မှလူများလည်း လာခွင့်မရတော့သည့်ပြင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရသူများကိုယ်တိုင် ပိုင်ဆိုင်မည်ဖြစ်ရာ ဒေသခံများ၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများလည်း ပိုမိုရရှိလာမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်လည်း သိရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်သည် ဒီရေတောမြောက်များစွာ တည်ရှိနေသလို၊ ဒီရေတောများတွင် ပေါက်ရောက်နေသည့် ကပိုင်၊သီလာစသည့် သစ်များကို အိမ်သုံးမျှောတိုင်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထင်းအဖြစ်လည်းကောင်း ခုတ်ယူအသုံးချနေကြသေးသည်။ ကျောက်ဖြူခရိုင်ရှိ ဝန်ဖိုက်ဒီရေတောမှ ဒီရေတောထင်းများသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီကနှင့် စစ်ပြီးခေတ် လွတ်လပ်ရေးရပြီး ကာလတစ်ခုအထိ မီးသင်္ဘောများတွင် မီးထိုးထင်းများအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည်ကို လည်းမှတ်သားခဲ့ရသည်။

ပထမအကြိမ် ရခိုင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ပုဂ္ဂလိကပိုင်အစုအဖွဲ့သစ်တောစိုက်ခင်းများ(ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်းများ) ထူထောင်ရေး ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဒီရေတောစိုက်ခင်းများ ထူထောင်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဆိုင်သောအချက်များ ပါဝင်ခြင်းမရှိခဲ့။ ပြင်ဆင်ရေးဖြည့်စွက်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ဒိန်းမတ်အကူအညီနှင့် ဒီရေတောထိန်းသိမ်းရေး

ဒီရေတောပျက်စီးမှုအများဆုံးဖြစ်နေသေးသည့် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း မြောက်ဦးခရိုင်ရှိ မြေပုံမြို့နယ်နှင့် ကျောက်ဖြူခရိုင်ရှိ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်များတွင် ဒီရေတောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ၏ အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဤစီမံကိန်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ရပ်တည်နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ စီမံကိန်းကို ၂၀၁၈ ခုဇွန်လတွင် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ စီမံကိန်းကာလမှာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်ထိ ငါးနှစ်ကြာမြင့်မည်ဖြစ်သည်။ ဒီရေတောများစိုက်ပျိုး၊ ထိန်းသိမ်းရာတွင် ဒီရေတောသစ်တောကြိုးဝိုင်း၊ ကြိုးပြင်တောများ သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်းဖြင့်လည်း သိရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းတွင် ဒီရေတောများနှင့် နီးစပ်ရာဒေသများ၌ အစုအဖွဲ့ပိုင် ဒီရေတောစိုက်ခင်းများ ထူထောင် လုပ်ကိုင်နေကြပြီ ဖြစ်သော်လည်း ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းတွင်မူ အစုအဖွဲ့ပိုင် ဒီရေတောစိုက်ခင်းများ ထူထောင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်းဖြင့်လည်းသိရသည်။ စီမံကိန်းတွင် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ထူထောင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးခြင်းအပါအဝင် အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင် လုပ်ဆောင်မည့် ဒေသခံများကို စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်ကြောင်းဖြင့်သိရသည်။

ဒီရေတောများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ရုံသာမက ထင်းလောင်စာအတွက်ပါ အရင်းအမြစ်များရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီရေတောထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွင် ဒေသခံများ အဓိကပူးပေါင်းပါဝင်လာကာ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော လုပ်ငန်းလည်းဖြစ်သည်။ ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ ဒီရေတောများ ထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းသည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ ဒီရေတောများကိုသာမက မြန်မာနိုင်ငံတွင်း သစ်တောများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း စီမံကိန်းများကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူ ပြုမည်လည်းဖြစ်သည်။

ဒီရေတောများသည် လူနှင့်သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်သမက၊ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုကိုလည်း ထိရောက်စွာ ဟန့်တားနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ရေထွက်သယံဇာတနှင့် သစ်တောထွက်သယံဇာတများကိုလည်း ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ လူနှင့်သတ္တဝါများကို အန္တရာယ်ပေးနိုင်သော အန္တရာယ်ရှိ အဆိပ်အတောက်များကို စုပ်ယူစစ်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဒီရေတောများပြုန်းတီးသွားခြင်းမရှိဘဲ ထာဝရရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးနေအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သွားကြရန်လိုသည်။ ထို့အတူ ဒီရေရောက်တောများအား တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေးကိုလည်း အားပေးကူညီသွားကြရန် လိုမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရာ၌ အစိုးရ(ဌာနဆိုင်ရာ)နှင့် ပြည်သူများ ဝိုင်းဝန်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သွားကြရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

AA ရဲ့ လာရာလမ်း - မှ အဆက်

ဖက်ဒရေးရှင်း စနစ်တွေ ဖြစ်နေတယ်လို့ အစိုးရနဲ့ နိုင်ငံရေးအသိုင်းအဝိုင်းကြား ဝေဖန်ခံရဖူးပါတယ်။

AA ကလည်း နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်ကို ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းစနစ် ရလိုတယ်လို့ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုထားပါတယ်။

AA ပြောတဲ့ ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်း ဆိုတာကတော့ ရခိုင်ပြည်နယ်ကို ရခိုင်လူထုကရွေးချယ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေက အစိုးရဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ပြီး ဗဟိုအစိုးရက ပြည်နယ်အစိုးရကို အာဏာခွဲဝေပေးရမယ်။ ပြည်နယ်က ထွက်တဲ့ သယံဇာ တတွေကို ပြည်နယ်ကို စီမံခန့်ခွဲခွင့်ပေးပြီး နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးတွေကို ပြည်နယ်အစိုးရ လုပ်ပိုင်ခွင့်ထဲပေးတာ၊ လုံခြုံရေး ကဏ္ဍမှာလည်း ပြည်နယ်က စစ်တပ်ကို ထားတာမျိုးတွေပါတဲ့ စနစ်ကို ဆိုလိုတာပါ။

ဦးဦးလှစောကလည်း AA ပြောတဲ့ ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းရလိုမှုမှာ ANP ရဲ့ အယူဝါဒနဲ့ ကွဲပြားခြင်းမရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

AA ရဲ့မဟာမိတ်ဖြစ်တဲ့ ဝ'ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော် (UWSA) ရရှိထားတဲ့ အခွင့်အရေး၊ သူ့နယ်မြေကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရထားတာတွေက ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းအဆင့် ဖြစ်တာကြောင့် ဝ'ကို အားကျတာ မဆန်းဘူးလို့လည်း ဦးဦးလှစောက ပြောဆိုပါတယ်။

တပ်မတော်နဲ့ အစိုးရကတော့ AA ရဲ့ တိုက်ခိုက်မှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေက အကြမ်းဖက်သမားဆန်ဆန် လှုပ်ရှားနေတာကြောင့် အင်အားနဲ့ ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရေးလုပ်မယ်လို့ အတိအလင်း ကြေညာချက် ထုတ်ထားပါတယ်။

တပ်မတော်ဟာ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်း AA ရပ်တည်လို့ မရအောင် အိန္ဒိယစစ်တပ်၊ ဘင်္ဂလား နယ်ခြားစောင့်တပ်အဆင့်မြင့် အရာရှိတွေနဲ့ နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီမှုတွေ ပြုလုပ်ပြီး နယ်စပ်တွေမှာ လှုပ်ရှားရခက်အောင် ပိတ်ဆို့မှုတွေလည်း လုပ်ပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေး ကမ်းလှမ်းမှုတွေ တဖက်မှာရှိပြီး အစိုးရရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ AA ခေါင်းဆောင်တွေကြား ဆွေးနွေးမှုတွေရှိပေမယ့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်းက လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေပြေလည်ဖို့ တိတိကျကျ ဆွေးနွေးမှုမျိုး တွေတော့ မတွေ့ရသေးပါဘူး။

ရခိုင်လူထုကြား AAကို ထောက်ခံမှုတွေ များနေပေမယ့် တပ်မတော်ကတော့ AA ကို အကြမ်းဖက် သောင်းကျန်းသူအဖြစ်ပဲ သတ်မှတ်ထားပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်း AA တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ တည်ရှိနေမှုကိုလည်း အသိအမှတ် မပြုပါဘူး။

လက်ရှိမှာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လုပ်ဖို့အတွက် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန (NRPC) နဲ့ AAကြား ပဏာမအပစ်ရပ်စာချုပ် (Bilateral) တခု ချုပ်ဆိုနိုင်ဖို့ ဆွေးနွေးနေပါတယ်။

Bilateral စာချုပ်ထဲမှာ တပ်နေရာချထားရေး၊ အပစ်ရပ်ပြီးနောက် နှစ်ဖက်တပ်တွေ လိုက်နာရမယ့်ကျင့်ဝတ် (Code Of Conduct)တွေကိုလည်း တပါတည်း ချုပ်ဆိုသွားမယ်လို့ မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်တွေဘက်က တောင်းဆိုထားတာပါ။

နိုင်ငံရေးသုတေသီ တဦးဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာအောင်မျိုးကတော့ အစိုးရနဲ့ AA ကြား Bilateral ချုပ်ဆိုမှုက အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။

တပ်နေရာ ချထားရေးပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို ဆွေးနွေးမယ်ဆိုရင် တပ်မတော်က AA လှုပ်ရှားနေတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက ကျောက်တော်၊ ဘူးသီးတောင်၊ ရသေ့တောင်၊ ပုဏ္ဏားကျွန်း၊ မင်းပြား၊ မြောက်ဦးအပြင် ပလက်ဝမြို့နယ်တွင်းက တပ်တွေကိုပါ အသိအမှတ်ပြုရေးတွေ ပါဝင်မှာပါ။

တပ်မတော်ဘက်က AA ကို လိုင်ဇာမှာ တည်ရှိနေတာကိုပဲ အသိအမှတ်ပြုမှာဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်း တပ်တွေလှုပ်ရှားတာကို အသိအမှတ်ပြုမှာ မဟုတ်ဘူးလို့လည်း ဆိုထားပါတယ်။

ဒေါက်တာအောင်မျိုးက"ကျနော်က စစ်သားလူထွက်ဖြစ်လို့ တပ်ကလူတွေရဲ့ သဘောထားကို သိနေတဲ့အတွက်ကြောင့် အဖြူရောင်ဖြစ်ပြီးသား နေရာတခုကို ပြန်ပြီးနေဖို့အတွက်ကို ခွင့်ပြုမှာ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတုန်းက ဒီနေရာတွေက အညိုရောင်တွေပဲ။ အဖြူရောင်ဖြစ်အောင် တပ်ကလူတွေရော ပြည်သူတွေရော အသက်သွေးချွေးနဲ့ ရင်းခဲ့ရတာဖြစ်လို့ ဒါကို ကာကွယ်မှာပဲ" လို့ ပြောပါတယ်။

AA လှုပ်ရှားမှုက ကြာလာရင် အရှိန်လျော့ကျသွားမယ့် အနေအထား ဖြစ်လာမှာလို့လည်း ဒေါက်တာအောင်မျိုးက တွက်ချက်နေပါတယ်။

"ခဏတဖြုတ်တော့ ဝုန်းဒိုင်းတော့ရှိမှာပါ။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မအောင်မြင်နိုင်တာကိုသိရင် သူတို့စိတ်ဓာတ်ကျပြီး ပြိုကွဲသွားမှာပါ"လို့လည်း သူကပြောပါတယ်။

ဒေါက်တာအောင်မျိုး ဝေဖန်သလို ရခိုင်တော်လှန်ရေးဟာ ခေတ်အဆက်ဆက် ခေါင်းမထောင်နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ရခိုင်ပြည်နယ်ထဲ AA ရောက်လာချိန်မှသာ ရခိုင်လူမျိုးတွေအတွက် အမြင့်ဆုံး နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်တွေတောင်းဖို့ အခြေအနေ ရှိလာခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည်နေသူတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။

"နောက်ဆုံး AA ဝင်လာတော့ လူတွေက AA ဟာ ရခိုင်ပြည်ရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မယ့်အဖွဲ့အစည်း၊ ခေါင်းဆောင်တခုအနေနဲ့ အကုန်လုံး အိပ်မက်တွေမက်နေကြတယ်"လို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရခိုင်အရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ကိုဝင်းအောင်က ပြောပါတယ်။ ။

(ဧရာဝတီသတင်းဌာန မြန်မာပိုင်း၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဖော်ပြသည်။)

reuj;zewkd;fuk;vS;apc;ifol

ရက္ခ

တောင်ကုတ်မြို့၊ ချောင်းကောက်ရပ်ကွက်၊ တောင်ကုတ်ချောင်းကမ်းနားနံဘေးတွင် ကလေးငယ်တချို့ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စွာ ဆော့ကစားလျှက်ရှိသည်။ ကမ်းနားလမ်းတလျှောက်ရှိ စနစ်တကျပြုလုပ်ပေးထားသော ကလေးကစားစရာ ပစ္စည်းတချို့ပေါ်တွင် ပျော်ရွှင်စွာ ဆော့ကစားနေကြသူများ ရှိသကဲ့သို့ ကွန်ကရစ်လမ်း တလျှောက်တွင် စကိတ်စီးနေကြသော ကလေးငယ်တချို့လည်း ရှိနေသည်။ ထို့အတူ အေးအေးလူလူ အပန်းဖြေရင်း စကားစမြည်ပြောဆိုနေကြသော လူကြီးတချို့လည်း ရှိနေ၏။

ဦးစန်းငွေတစ်ယောက် တောင်ကုတ်ချောင်းမှ တိုက်ခတ်လာသော လေပြေသော့သော့ကလေးများကို အားရပါးရရှူရှိုက်လိုက်ရင်း ပျော်ရွှင်စွာ ဆော့ကစားနေကြသော ကလေးများကို ကျေနပ်စွာကြည့်နေမိသည်။ ညနေညိုအချိန်သည် ကမ်းနားလမ်း၏အလှကို သဘာဝအတိုင်း လှပနေသည်မှန်သော်လည်း လွတ်လပ်ပျော်ရွှင် စွာဆော့ကစားနေကြသော ကလေးများကြောင့် ပိုမိုပြည့်စုံစေသည်ဟု ဦးစန်းငွေကတွေးသည်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုခန့်က သည်နေရာတွင် စားသောက်ဆိုင်နှင့် ပျော်ပွဲစားရုံတချို့သာ ရှိခဲ့သည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အဝင်အထွက်ရှိနေကြသော မော်တော်ဘုတ်ကြီးများနှင့် ကုန်ထမ်းသမားများကိုသာ မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ မော်တော်ဘုတ်ကြီးများမှ စက်ယန္တယားပေါက်ကွဲသံများ၊ အော်ဟစ်ဆဲဆိုသံများက အချိန်နှင့်အမျှ ဆူညံလွန်းခဲ့သည်။ စက်ဆီညော်နံ့များ၊ ယမကာနံ့နှင့် ပွဲရုံများမှ လှိုင်ထွက်လာသော အနံ့အသက်မျိုးစုံကိုသာ ရှူရှိုက်ခဲ့ရသည်။ ချောင်းကမ်းပါးတလျှောက်တွင် ပိတ်ဆို့ဆောက်လုပ်ထားကြသော အဆောက်အဦးများက တောင်ကုတ်ချောင်း၏ အလှအပကို ကွယ်ဝှက်ထားခဲ့သည်။ အတိတ်ကာလမှ ကမ်းနားလမ်းမြင်ကွင်းနှင့် လက်ရှိအချိန် ကမ်းနားလမ်းမြင်ကွင်းကို ယှဉ်တွေးမိရင်း ဦးစန်းငွေတစ်ယောက် ကျေနပ်မိ၏။ သို့သော် သည်မျှနှင့် သူကျေနပ်၍ မဖြစ်သေးချေ။ သည်မြို့၊ သည်ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သည်ကလေးငယ်များအတွက် သူဆက်လက်ကြိုးစားရဦးမည်ဟု တွေးရင်း သက်ပြင်းမောတစ်ချက်ချလိုက်မိသည်။

“ နိုင်ငံတဝှမ်းလုံးမှာ ဂေါက်ကွင်း၊ ဘောလုံးကွင်း၊ ရေကူးကန်စသဖြင့် လူကြီးကစားကွင်းတွေပဲ ရှိကြတယ်။ အဲဒီလိုလူကြီးကစားကွင်းမျိုးတွေကိုပဲ ဦးစားပေးပြီးတော့ လုပ်နေကြတယ်။ ကလေးကစားကွင်းတစ်ခုလောက် လုပ်မယ်ဆိုတာမျိုး သိပ်မတွေးကြဘူး။ ကလေးတွေဟာ နိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ်ပါ၊ ကလေးတွေရဲ့ ကာယ၊ ဉာဏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ကာယ၊ ဉာဏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပါပဲ။ လူကြီးတွေမှာ လူကြီးကစားကွင်း လိုအပ်သလို ကလေးတွေအတွက်လည်း ကလေးကစားကွင်းရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ် ”

ဦးစန်းငွေ (တောင်ကုတ်မြို့နယ် စည်ပင်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ)

ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့က တောင်ကုတ်မြို့၊ သိမ်တောင်ရပ်ကွက်၊ ပန်းတောင်း-တောင်ကုတ်လမ်းနံဘေးရှိ ဦးဥတ္တမပန်းခြံအနီးတွင် ကလေးကစားကွင်းတစ်ခု ပြုလုပ်မည့် မြေနေရာကို ကစားကွင်းဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီအဖွဲ့က အတည်ပြုအလံတိုင်များ စိုက်ထူခဲ့ကြသည်။ အလျားပေ ၃၀၀၊ အနံပေ ၁၅၀ ခန့်ရှိသော မြေကွက်ကလေးသည် ယခင်က မြန်မာ့သစ်ထုတ်လုပ်ရေးမှ မြေပုံကြမ်းနှင့် ပုံစံ(၁၀၅) ရယူထားသော မြေနေရာဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ကလေးကစားကွင်း ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီမှ ထိုမြေနေရာကို တရားဝင်လွှဲပြောင်းရယူနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

တောင်ကုတ်မြို့ ကလေးကစားကွင်းဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီထဲတွင် နာယကအဖြစ် NLD ပါတီမှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်နီနီမေမြင့်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးမင်းအောင်နှင့် တောင်ကုတ်မြို့ နာရေးကူညီမှုအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးစံဆင့်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ထို့အပြင် တောင်ကုတ်မြို့ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးလှမိုးက ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး တောင်ကုတ်မြို့နယ် စည်ပင်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးစန်းငွေက ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူထားသည်။ တောင်ကုတ်မြို့မှ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ စုစုပေါင်း (၂၀) ဦးပါဝင်သည်။

တောင်ကုတ်မြို့သည် မြို့ပေါ်ရပ်ကွက် (၄) ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော မြို့ကလေးတစ်မြို့ ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ရိုးမ၏ တံခါးဝမြို့အဖြစ် လူသိများသည်။ ရခိုင်ရိုးမတောင်ခြေတွင် တည်ရှိကာ တောတောင်၊ မြစ်ချောင်းတို့ ပေါများသော မြို့ကလေးပင် ဖြစ်သည်။

အမ်း-စစ်တွေ လမ်းမပေါက်မီအချိန်က တောင်ကုတ်မြို့သည် ရခိုင်ပြည်နယ်အနှံ့ မြို့များ၏ ပြည်မသို့ သွားလာရာ ထွက်ပေါက်မြို့လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သော သန်းခေါင်စာရင်းအရ တောင်ကုတ်မြို့နယ်တွင် လူဦးရေစုစုပေါင်း ၁၁၄၄၃၇ ဦး (ကျား- ၅၅၆၇၃-ဦးနှင့် မ- ၅၈ ၇၆၄) ဦးရှိကြောင်း ဖော်ပြသည်။ မြို့ပြတွင် နေထိုင်သူစုစုပေါင်းလူဦးရေ ၂၈၆၅၂ဦး (ကျား-၁၃၆၅၂၊ မ-၁၅၀၉၀) ရှိကြောင်း ဆိုသည်။ တောင်ကုတ်မြို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ကိုင်မှုအခြေအနေအရ မြို့ပြတွင် လူနေကျဲပါးကာ ကျေးလက်ဒေသတွင် လူနေထူထပ်သည်။ ကျေးလက် လူဦးရေ ၈၅၇၈၅ဦး (ကျား ၄၂၁၁၁၊ မ ၄၃၆၇၄ဦး) ရှိပြီး မြို့ပြနေထိုင်သူ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၅.၀ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိကြောင်း သန်းခေါင်စာရင်းမှ ဖော်ပြသည်။

တောင်ကုတ်မြို့နယ်အတွင်း အတန်းပညာ မတက်ရသေးသူ ကလေးငယ် ၈၁၄၇ ဦး ရှိကြောင်း ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းတွင် တွေ့ရှိရသည်။ ထို့အပြင် မူလတန်းမှ ၄ တန်းအထိ ကလေးငယ်၃၁၉၁၄ ဦး၊ ၅ တန်းမှ ၈ တန်း အထိလူငယ်” ၁၃၂၄၃ ဦးနှင့် ၉တန်းမှ ၁၀ တန်းအထိလူငယ် ၆၀၄၉ ဦးရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် တောင်ကုတ်မြို့မှ ကလေးသူငယ်နှင့် အရွယ်ရောက်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များသည် ပန်းခြံ၊ ကစားကွင်းများ၊ လေ့လာစရာ ပြတိုက်ပြခန်းများနှင့် အားကစားရုံများ မရှိသောအဖြစ်နှင့် လူငယ်ဘဝကို ဖြတ်သန်းနေကြရသည်။

“ကလေးတွေရဲ့ဘဝကို လူကြီးတွေက မေ့ထားလာခဲ့တာကြာပါပြီ။ လူကြီးတွေက သူတို့ရဲ့အတ္တအတွက်ပဲ အမြဲတမ်း အလုပ်လုပ်နေကြတယ်။လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့အတွက်ဆိုရင် ကလေးတွေကစပြီးတော့ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲနိုင်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်မတို့ တာဝန်ယူနေတဲ့အချိန်မှာ ကလေးတွေအတွက်၊ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ဒေသအတွက် တတ်နိုင်သလောက် စွမ်းဆောင်ပေးခဲ့ချင်လို့ပါ”။

တောင်ကုတ်မြို့နယ်သား NLD ပါတီဝင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်နီနီမေမြင့်က ပြောပြသော စကားပင် ဖြစ်သည်။ ဒေါ်နီနီမေမြင့်သည် ကလေးကစားကွင်းဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတွင် နာယက နေရာမှ တာဝန်ယူထားသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ယခုကဲ့သို့ ကလေးကစားကွင်းဖြစ်မြောက်ရေး အိပ်မက်မှာ သူ၏အိပ်မက်ပင်ဖြစ်ကြောင်း သူက ဆိုသည်။ တောင်ကုတ်မြို့ ရခိုင်လူမှုကွန်ယက်မှ ဦးဇေယျာ်ကလည်း တောင်ကုတ်မြို့တွင် ကလေးကစားကွင်းတစ်ခု ဖြစ်မြောက်လာရေးကို ဝမ်းသာစွာ ကြိုဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင် ကလေးငယ်များကို အလေးထားကာ ကလေးများ၏ ကာယ၊ ဉာဏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို လုပ်ဆောင်နေကြသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် အားနည်းမှုရှိနေသေးကြောင်း သူက ဆိုသည်။

“ကလေးတွေအတွက် ပျော်ရွှင်လွတ်လပ်စွာ ကစားနိုင်မယ့်နေရာတစ်ခု ရှိနေတယ်ဆိုတာ ကလေးတွေအတွက် ကောင်းမွန်တဲ့လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်သလို မြို့အတွက်လည်း မြို့အင်္ဂါရပ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ အချက်တစ်ခု ဖြစ် ပါတယ်”။

တောင်ကုတ်မြို့ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးလှမိုး ပြောပြသောစကားများပင်ဖြစ်သည်။ မြို့နယ်မှူးဦးလှမိုးဦးသည် တောင်ကုတ်မြို့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် အလွန်သဟဇာတကျသောသူ တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ခံရသူ ဖြစ်သည်။ သာရေးနာရေးနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကိစ္စရပ်များတွင် မြို့နေလူထုနှင့် တသားတည်းရှိနိုင်သော အရာရှိတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ကလေးကစားကွင်း ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတွင်လည်း သူသည် ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ တာဝန်ယူထားသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

တောင်ကုတ်မြို့၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စည်ပင်သာယာရေးနှင့် သာရေးနာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် နောက်ကွယ်မှတမျိုး ရှေ့ထွက်၍တဖုံ ကြိုးစားစွမ်းဆောင်ပေးနေသူ တစ်ဦးရှိသည်။ ထိုသူသည် သဘာဝတရားကို ချစ်သည်။ ရိုးသားခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းနှင့် လွတ်လပ်ခြင်းကို ချစ်သည်။ ထို့အပြင် ကလေးငယ်များကို တန်ဖိုးထားချစ်ခင်သည်။ တောင်ကုတ်မြို့နယ်၏ သာယာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနှင့် ဘာသာရေး၊ သာရေးနာရေး ကိစ္စရပ်မှန်သမျှတွင် ရှေ့ဆုံးမှ ငွေအားလူအားဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ကူညီတတ်သူဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင်က စာအုပ်နှင့် စာရေး ကိရိယာအရောင်းဆိုင်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ထားသူ ဖြစ်သကဲ့သို့ မြို့နယ်တွင် စာဖတ်အားမြင့်တက်ရေးနှင့် စာကြည့်တိုက်ဖြစ်မြောက်ရေးများကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ သူ့နာမည်က ဦးစန်းငွေပင် ဖြစ်သည်။

ဦးစန်းငွေသည် တောင်ကုတ်မြို့နေလူထုမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ စစ်တွေတက္ကသိုလ်မှ ဓါတုဗေဒသိပ္ပံဘွဲ့ (B.Sc Chemistry) ရရှိထားသူ အသက် (၅၀) အရွယ် ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်အချိန်က သူ၏မွေးရပ်ဇာတိမြေဖြစ်သော ပိန္နဲချောင်းကျေးရွာ၊ စကကျွန်း၊ ရမ်းဗြဲမြို့နယ် ဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်း (ဘကကျောင်း) တွင် လေးတန်းအထိကို တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် တောင်ကုတ်မြို့၏ လူထုချစ်ခင်သော မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျှက်ရှိသည်။ သူတာဝန်ယူခဲ့သော တစ်နှစ်ခွဲတာကာလတလျှောက်တွင် မြို့၏ စည်ပင်သာယာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မျက်နှာတစ်ခုကို သာကြည့်ကာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သောကြောင့် မြို့နေလူထု၏ ထောက်ခံမှုကိုလည်း ပိုမို ရရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။

တောင်ကုတ်မြို့၏၊ ကလေးကစားကွင်း ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတွင် ဦးစန်းငွေသည် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယူဆောင်ထားသူဖြစ်သည်။ သို့သော် သတ်မှတ်ထားသောတာဝန်ဆိုသည်မှာ သူ့အတွက် အဓိကမဟုတ်ဘဲ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ကလေးသူငယ်များ ကာယဉာဏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အစွမ်းကုန်ကြိုးစား ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သူသည် အနှစ်နှစ်အလလက သန္ဓတည်နေခဲ့သော ငွေရှင်ကြေးရှင်နှင့် အာဏာရှင်စနစ်ကို ရွံ့မုန်းစွာ တွန်းလှန်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ကလေးများသည် နိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်၊ မနက်ဖြန်တိုင်း၏ အရှင်သခင်အဖြစ် ခံယူရင်း ကလေးများ၏ အနာဂတ်ကို လှပပြည့်စုံအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် နိုင်ငံတော်ကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းဟု သူကခံယူသည်။ ထို့အတွက် တောင်ကုတ်မြို့၊ ချောင်းကောက်ရပ်ကွက်ရှိ တောင်ကုတ်ချောင်းနံဘေး ကမ်းနားလမ်းတွင် ကလေးငယ်များ ပျော်ရွှင်စွာ ဆော့ကစားနိုင်ရေးသည်လည်းကောင်း၊ ပန်းတောင်း-တောင်ကုတ်လမ်းနံဘေးမှ ဦးဥတ္တမပန်းခြံအနီးတွင် ကလေးကစားကွင်း ဖြစ်မြောက်ရေးသည်လည်းကောင်း သူ၏ မက်မပြယ်သောအိပ်မက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ။

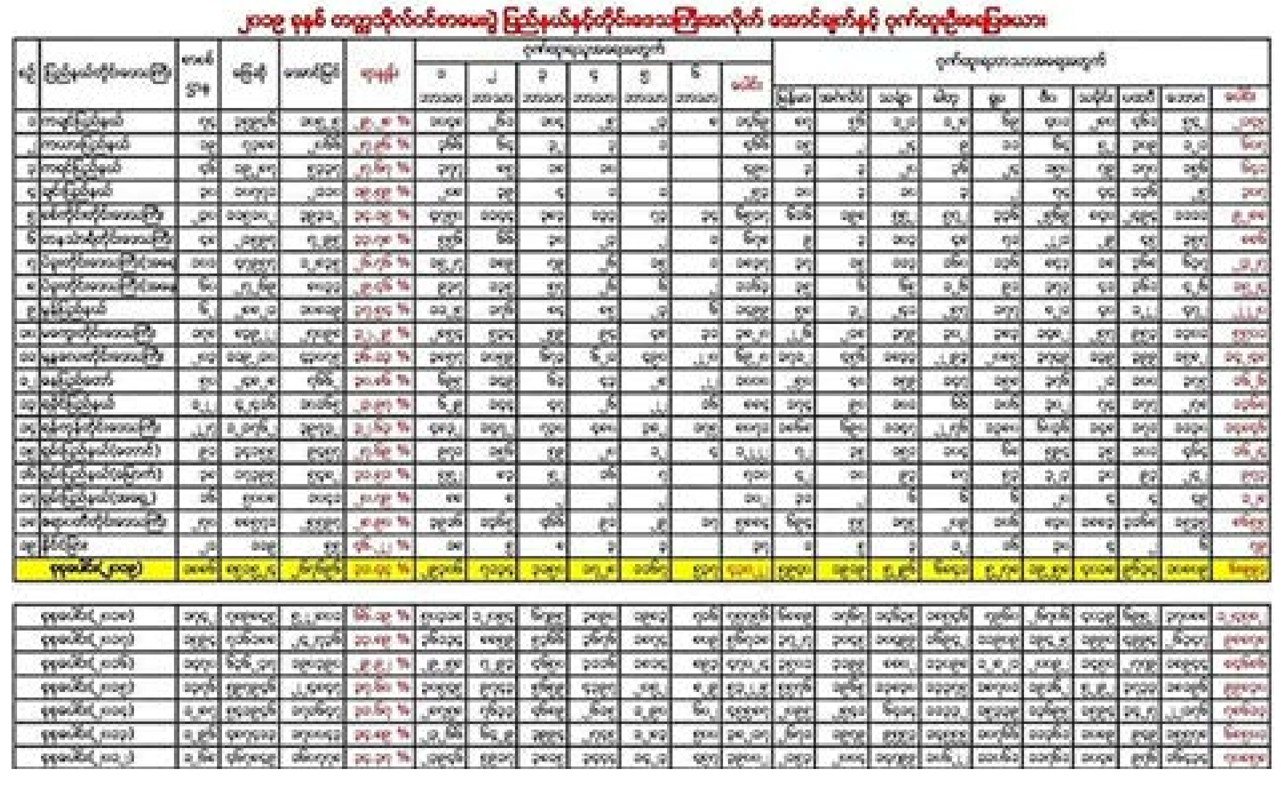

မသမာမှုကင်းရှင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ရခိုင်အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမြင့်မားလာ

နေရောင်မင်း

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်၂၀၁၇ ခုနှစ်က စတင်၍ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲတွင် မသမာမှုကင်းရှင်းအောင် ဆောင်ရွက်လာပြီးနောက်ပိုင်း အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးတက်လာကာ ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း ၂၃.၉၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိလာသည်။

မသမာမှုကင်းရှင်းအောင် စတင်ဆောင်ရွက်သည့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ဖြင့် ရပ်တည်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ၂၀.၄၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်လာကာ ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၂၃.၉၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်မားလာခြင်းဖြစ်သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် စာစစ်ဌာန (၁၂၂)ခု ဖွင့်လှစ်ကာ စစ်ဆေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုသူ ၄၂၄၁၆ ဦး အနက်မှ ၁၀၁၆၅ ဦးသာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ စုစုပေါင်း စာမေးပွဲကျသူ ၃၂၂၅၁ ဦး ရှိသည်။

ယခုနှစ်တွင် ကချင်ပြည်နယ်၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၉.၂၈၊ ကယားပြည်နယ်၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၇.၉၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကရင်ပြည်နယ်၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၇.၆၇၊ ချင်းပြည်နယ်၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း မှာ ၁၉.၅၉ ရာခိုင်နှုန်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၃၄.၁၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် တနင်္သာရီတိုင်း၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၃၃.၇၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပဲခူးတိုင်း(အရှေ့)၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၆.၇၆၊ ပဲခူးတိုင်း (အနောက်) အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၉.၄၆၊ မွန်ပြည်နယ်၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၃၇.၅၄ ၊ မကွေးတိုင်း အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၃၂.၂၉)၊ မန္တလေးတိုင်းအောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၃၆.၁၃)တို့ဖြစ်သည်။

အလားတူ နေပြည်တော် အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၃၀.၈၆)၊ ရန်ကုန်တိုင်း အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၃၂.၆၃)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(တောင်) အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၂၇.၆၉)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်) အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၃၁.၅၁)၊ ရှမ်းပြည်နယ်(အရှေ့) အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၂၀.၇၉)၊ ဧရာဝတီတိုင်း အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ(၂၈.၉၀)၊ နိုင်ငံခြား အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းမှာ (၄၆.၂၂) တို့ဖြစ်ကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ကျောင်းအသီးသီးက (၆)ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင် (၁၆)ဦး ထွက်ပေါ်လာကာ ကချင်ပြည်နယ်တွင် (၈)ဦး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းတွင် (၃၄)ဦး၊ တနင်္သာရီတိုင်းတွင်(၁)ဦး၊ ပဲခူးတိုင်း(အရှေ့) တွင် (၁)ဦး၊ ပဲခူးတိုင်း (အနောက်)တွင် (၂)ဦး၊ မွန်ပြည်နယ်တွင် (၆)ဦး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် (၃၁) ဦး၊ မန္တလေးတွင် (၂၂၀)၊ နေပြည်တော်တွင် (၂၂)ဦး၊ ရန်ကုန်တိုင်းတွင် (၁၇၅)ဦး၊ ရှမ်းပြည်(တောင်)တွင် (၄)ဦး၊ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် (၁၇)ဦးတို့ ဘာသာစုံဂုဏ်ထူးထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း(မြောက်)နှင့် ရှမ်း(အရှေ့)၊ နိုင်ငံခြားတို့တွင် ဘာသာစုံဂုဏ်ထူးရှင် ထွက်ပေါ်ခြင်းမရှိပေ။

ရခိုင်မှာ ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာလို အရေးအခင်း ပြန်ဖြစ်လာနိုင်သလား

"စစ်တွေမြို့ကလူတွေ ထမင်းငတ်ဘေး ဒုက္ခကြုံနေရတဲ့အချိန် ဆန်ဂိုဒေါင်မှာ ဆန်အများကြီးရှိနေပြီး ထောက်ပံ့ပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေမှာ ဦးနေဝင်းအစိုးရက ဆန်ကိုမပေးခဲ့ဘဲ ကျည်ဆံတွေပေးခဲ့လို့ ဩဂုတ်လ (၁၃) ရက်နေ့ဟာ ရခိုင်ပြည်သူတွေရဲ့ အသဲနှလုံးထဲမှာ မမေ့နိုင်တဲ့ နေ့တစ်နေ့ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်"

အောင်ကြည်မိုး(သင်းပုန်းတန်း)

ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ကစလို့ မြန်မာ့တပ်မတော်နဲ့ AA တို့ နှစ်ဘက်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေပြီး တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုက်ပွဲပြင်းထန်လျက် ရှိနေပါတယ်။ အခုချိန် တိုက်ပွဲတွေမှာ အနိုင်ရဖို့ မြေမြှုပ်မိုင်းကို အသုံးပြုလာနေကြတယ်။ နှစ်ဘက်တိုက်ပွဲကြောင့် တိုက်ပွဲရှောင်ပြည်သူ လေးသောင်းကျော် ရှိလာနေပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း (၇) မြို့နယ်မှာ တိုက်ပွဲရှောင်စခန်း (၉၀) အထိ ရှိလာနေရပါတယ်။ မိုးရာသီကျရောက်လာပေမဲ့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့နေရာတွေမှာ ဒေသခံ လယ်သမားတွေအနေဖြင့် အရင်နှစ်တွေကလို လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်ကို ဝင်ရောက်မှု မရှိနိုင်ကြသေးပါ။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် ဝင်မယ့်သူတွေက တိုက်ပွဲရှောင်အဖြစ်နဲ့ တိုက်ပွဲရှောင်စခန်းတွေကို ရောက်နေကြလို့ ဆိုရပါမယ်။

တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ပွားနေပေမဲ့ တိုက်ပွဲရှောင်စခန်းတွေကိုသွားပြီး မခိုလှုံရတဲ့ရတဲ့ ရွာသားတွေဆိုရင်လည်း မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်ကို ကြောက်လို့ လယ်တောထဲ မဆင်းရဲဘူးဖြစ်နေကြတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ စပါးအထွက်နှုန်းများတဲ့ ပုဏ္ဏားကျွန်း၊ ကျောက်တော်၊ မြောက်ဦးနဲ့ မင်းပြားမြို့နယ်တွေမှာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေကြလို့ ဒီနှစ်မှာ လယ်သမားတွေ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် ဝင်ရောက်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်တော့ပါ။ ဘူးသီးတောင်နဲ့ မောင်တောမြို့နယ်တွေမှာလည်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်က ပြဿနာကြောင့် တစ်ဘက်နိုင်ငံကို ထွက်ပြေးသွားကြလို့ ထိုဒေသတွေမှာ မနှစ်ကစပြီး စပါးမစိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ လယ်ယာမြေ ဧကများစွာ ရှိနေရပါတယ်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်က ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောမြို့နယ်တွေမှာ စပါးမစိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပေမဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ အရန်စပါးတွေရှိနေသလို ရခိုင်ပြည်နယ်က အခြားမြို့နယ်တွေမှာ စပါးစိုက်ပျိုးနေကြလို့ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ ဆန်ပြဿနာ တစ်စုံတရာ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့။ ဒါပေမဲ့ ယခုနှစ်မှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြတဲ့ လယ်သမားအများစု တိုက်ပွဲရှောင်ဘဝနဲ့ တိုက်ပွဲရှောင်စခန်းတွေမှာ ခိုလှုံနေကြရလို့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ စပါးဈေးကြီးလာနိုင်တဲ့အတွက် ၁၉၆၇ ခုနှစ် စစ်တွေမြို့မှာ ဆန်ရှာမရခဲ့လို့ လူပေါင်းများစွာ သေကြေပြီး သွေးချောင်းစီးခဲ့ရတဲ့ ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာ အရေးအခင်း ဖြစ်ခဲ့သလိုမျိုး နောက်တစ်ကြိမ် ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ပြန်ဖြစ်လာနိုင်မလား ဆိုပြီး ရခိုင်ပြည်သူတွေ စိတ်ပူနေကြပါတယ်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ် (၁၃) ရက်နေ့က ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့မှာ ဆန်လုပွဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး စစ်တွေမြို့သူမြို့သားတို့ သွေးချောင်းစီးကျခဲ့ရသော နေ့တစ်နေ့။ နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်လာခဲ့ပေမဲ့ ရခိုင်ပြည်သူတို့ရင်ထဲ၊ နှလုံးသားထဲမှာ ဆန်ပြဿနာကို အခုချိန်ထိ မေ့လို့မရကြသေးပါ။ ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာ အရေးအခင်းကြောင့် စစ်တွေမြို့ပေါ်မှာ လူပေါင်းနှစ်ရာကျော် သေဆုံးခဲ့ပြီး လူတစ်ရာကျော် သေနတ်ဒဏ်ရာ ရခဲ့ကြပါတယ်။ စပါးအထွက်များတဲ့ဒေသမှာ ဆန်မရှိလို့ ထမင်းငတ်ခဲ့ကြရပြီး အစိုးရဆီမှာ သွားတောင်းရင်း ကျည်ဆံသာရခဲ့လို့ ရခိုင်ပြည်သူတွေ သေဆုံးသွားခဲ့ကြရတာပါ။

၁၉၆၂ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဦးဆောင်တဲ့ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရ တက်လာတဲ့နောက်ပိုင်း နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ ရရှိအောင်ဆိုပြီး နိုင်ငံခြားကို ဆန်တင်ပို့ခဲ့လို့ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးက လယ်သမားအားလုံး အစိုးရပေးတဲ့ဈေးနဲ့ စပါးကို မဖြစ်မနေရောင်းခဲ့ကြရပါတယ်။ လယ်သမားတွေမှာ ဝမ်းစာစပါးလောက်သာ ချန်ထားနိုင်ခဲ့ပြီး အစိုးရကဝယ်တဲ့၊ ကုန်သွယ်/လယ်ယာက ဖွင့်ထားတဲ့ စပါးအဝယ်ဒိုင်တွေကို မတန်တဆ ဈေးနှုန်းနဲ့ စပါးသွင်းခဲ့ကြရပါတယ်။ တချို့ မိုးခေါင်တဲ့နှစ်တွေမှာ စပါးအထွက်နှုန်းမကောင်းပေမဲ့ အစိုးရသတ်မှတ်ထားတဲ့စပါးကို မသွင်းနိုင်ခဲ့ကြလို့ လယ်သမားတွေ ထောင်နန်းစံခဲ့ကြရတယ်။ မိုးတွင်းကာလမှာ အစိုးရက ချေးငှားတဲ့ အမတော်ကြေးငွေကို တောင်သူလယ်သမားတွေ မဖြစ်မနေယူခဲ့ကြရပြီး စပါးပေါ်ချိန်မှာ အပြင်ပေါက်ဈေးထက် အများကြီးကွာဟနေတဲ့ အစိုးရက သတ်မှတ်ထားတဲ့ဈေးနဲ့ စပါးဝယ်ဒိုင်တွေကို သွင်းခဲ့ကြရပါတယ်။ စပါးအဝယ်ဒိုင်က ဒိုင်မှူးတွေ စပါးချိန်ခွင်ကို လျှော့ထားခဲ့ကြပြီး လယ်သမားတွေကို မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ကာ သူတို့ တိုက်ဆောက် ကားစီးခဲ့ကြတယ်။ နေပူမရှောင်၊ မိုးရွာမရှောင် နွားနဲ့ဖက်ပြီး ရုန်းခဲ့ကြရတဲ့ လယ်သမားတွေမှာ ကျောမွဲဘဝက မတက်နိုင်ခဲ့ပေမဲ့ စပါးအဝယ်ဒိုင်က တာဝန်ရှိသူတွေမှာတော့ ဆယ်သက်စားမကုန်ဘဝ ရောက်သွားကြပါတယ်။

ရဲဖမ်းမှာ ကြောက်လို့၊ လက်ထိတ်မြင်လို့ စပါးအဝယ်ဒိုင်ကို စပါးသွင်းနိုင်ဖို့အရေး လယ်သမားတွေမှာ လှေတတန်၊ လှည်းတတန် လာရောက်ကြရပြီး စပါးအဝယ်ဒိုင်မှာ ရက်မကြာစေရေး အဝယ်ဒိုင်က တာဝန်ရှိသူတွေ အရက်နဲ့မြည်းဖို့ အိမ်မှာမွေးထားတဲ့ ကြက်၊ ဘဲတွေကို လာဘ်ထိုးဖို့ ယူဆောင်လာကြရပါသေးတယ်။ အိမ်က စပါးတင်းတစ်ရာယူလာကြပေမဲ့ စပါးအဝယ်ဒိုင်မှာ စပါးတင်းရှစ်ဆယ် ဖြစ်သွားပေမဲ့ စောဒက တက်ခွင့်မရတဲ့ လယ်သမားတို့ဘဝ အလွန်ပဲ ရင်နာဖို့ကောင်းခဲ့ပါတယ်။ စပါးတစ်တောင်း ပိုထွက်ဖို့အရေး ရွှံ့တောထဲမှာ ခြင်ကိုက်ခံပြီး ပျိုးစိုက်ခဲ့ကြပေမဲ့ စပါးအဝယ်ဒိုင်က လူတွေပြုပြင်ထားတဲ့ ချိန်ခွင်လျှာအတိုင်း ပေးခဲ့ကြရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်ဟာ စပါးအထွက်ကောင်းတဲ့ ဒေသတစ်ခုမှာ ရှိနေပေမဲ့ တော်လှန်ရေးအစိုးရတက်လာချိန် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်မှာ ရခိုင်ပြည်သူတွေဟာ ကိုယ်စိုက်ပျိုးတဲ့စပါးကို ဝဝလင်လင် မစားခဲ့ရဘဲ (ပပက)လို့ခေါ်တဲ့ သမဝါယမဆိုင်က ခွဲတမ်းပေးတဲ့ဆန်နဲ့ ရခိုင်ပြည်သူတို့ အသက် ရှင်သန်ခဲ့ရတယ်။ အိမ်ထောင်စုစာရင်း လုပ်ပြီး ကတ်ပြားနဲ့ ဆပ်ပြာ၊ ဖယောင်းတိုင်ကအစ သမဝါယမဆိုင်ကို အားကိုးခဲ့ရတဲ့ လူနေမှုဘဝ ဖြစ်နေခဲ့ရပါတယ်။ လူကြီးတစ်ယောက်ကို တစ်လ ဆန်ဗူး (၆၀) နှုန်း၊ ကလေးတစ်ယောက်ကို ဆန်ဗူး (၃၀) နှုန်း ခွဲတမ်းစနစ်နဲ့ နေထိုင် စားသောက်ခဲ့ကြရတယ်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဦးနေဝင်းတို့အစိုးရ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား များများလိုချင်လို့ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံတွေကို ဆန်တန်ချိန်များစွာပို့ဖို့ တင်ကြိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီး တင်ပို့ခဲ့လို့ သမဝါယမဆိုင်က လူကြီးတစ်ယောက်ကို ဆန်ဗူး(၄၀) နှုန်း ခွဲတမ်း လျှော့ပေးခဲ့တယ်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်က ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခဲ့လို့ စပါးအထွက်နှုန်း များစွာနည်းခဲ့ရတယ်။ ခန့်မှန်းသလောက်မထွက်ခဲ့။ လယ်သမားတွေ စိုက်ခဲ့သလောက် မရိတ်သိမ်းခဲ့ရတဲ့နှစ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဦးနေဝင်းတို့ အစိုးရ နိုင်ငံခြားနဲ့ တင်ကြိုစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားလို့ ရခိုင်ပြည်သူတွေ စားသောက်ရေးကို မငဲ့ကွက်၊ အလေးမထားခဲ့ဘဲ စာချုပ်အတိုင်း နိုင်ငံခြားကို ဆန်တန်ချိန်များစွာ တင်ပို့ခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁) ရက်နေ့က စပြီးတော့ လူကြီးတစ်ယောက်ကို ဆန်ဗူး (၃၀) ကလေးတစ်ယောက်ကို ဆန်ဗူး (၁၅) ဗူးအထိ အရင်ပေးနေတဲ့ ခွဲတမ်းတစ်ဝက် လျှော့ချခဲ့လို့ မဝရေစာ စားသောက်လာခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း တစ်ပတ်အတွင်း ဆန်ပြတ်လပ်မှု စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိသားစုတစ်ခုဟာ သမဝါယမဆိုင်က ပေးတဲ့ခွဲတမ်းနဲ့ စားသောက်ဖို့ ဘယ်လိုမှ မလောက်ငှတော့ပါ။ အပြင်မှာ ဝယ်ယူ စားသောက်ဖို့ကလည်း ဈေးကြီးတာက တစ်ပိုင်း၊ ပိုက်ဆံရှိနေပေမဲ့ ဝယ်လို့မရတဲ့ အခြေအနေကို ရောက်ရှိနေတဲ့အတွက် အရင်က ဆန်တစ်ပြည်ကို ပြား (၆၀) သာသာ ရှိခဲ့ပေမဲ့ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှာ ဆန်တပြည် (၄) ကျပ်ကနေ (၆) ကျပ်အထိ ဈေးထိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။ တချို့ဆိုရင် မိသားစု စားသောက်ဖို့အရေး ဆန်ရဖို့ရှိအတွက် မရှက်မကြောက် တောင်းစားလာကြသလို သားသမီးတွေ ဗိုက်ဆာပြီး ငိုနေတဲ့ဒဏ်ကို မခံစားနိုင်တော့လို့ ဆန်ရှိနေတဲ့ အိမ်တွေပေါ်တက်ကာ ဓားဆွဲပြီး လုယူလာတာတွေ ရှိလာခဲ့ကြတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ဆန်ရှားပါးလို့ အငတ်ဘေးဆိုက်တာ သမိုင်းတလျှောက်လုံး မည်သည့်အခါမျှ မတွေ့ဖူး၊ မကြုံခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်ဆိုးနဲ့ ရခိုင်ပြည်သူတွေ ကြုံတွေ့လာကြရပါတယ်။ ဆန်ရှားပါးလို့ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူတွေတောင် ဆန်ဝယ်မရ ဖြစ်လာခဲ့ရတယ်။ တချို့မိသားစု ဆန်ရှာမရလို့ ပိန်းဥနဲ့ချဉ်ပေါင်ကို ကြိုချက် စားသောက်ခဲ့ရတဲ့အတွက် ဝမ်းသွားလို့ သေတဲ့မသာတွေ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ များစွာရှိလာခဲ့ကြတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်အနှံ့ မကြားချင်ဆုံး သတင်းတွေ ကြားလာခဲ့ရပါတယ်။

စစ်တွေမြို့က လမ်းကြို၊ လမ်းကြားတွေမှာ "ထမင်းကျန်ပေးကြပါ၊ ထမင်းကျန်ပေးကြပါ" ဆိုပြီး တစာစာနဲ့ ရင်ခွင်ထဲ ကလေးကိုနို့တိုက်ပြီး ကလေးအမေတွေ လိုက်လံတောင်းစားလာကြရပါတယ်။ မိန်းမပျို၊ လူပျိုတို့သည်ပင် ထမင်းငတ်လာကြတော့ ရှက်ရမှန်းမသိတော့ဘဲ တောင်းရမ်းစားသောက်ရသည်အထိ ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။ ဆန်ရှားပါးမှုကြောင့် ကျေးလက်တွေမှာ သူဌေးအိမ်တွေ၊ လယ်ပိုင်ရှင်အိမ်တွေကို ဆန်လုယူဖို့ လူအုပ်ကြီးတွေ ရောက်ရှိလာကြတော့တယ်။ ပြည်နယ်အစိုးရအစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ရခိုင်မှာ ဆန်မလောက်တော့ရင် ပြုတ်ဆန်၊ ဆန်ခွဲကို ခွဲတမ်းချရောင်းဆိုပြီး ပြောဆိုသံကို ကြားကြရလို့ "ပြုတ်ဆန်မစား ရခိုင်သား၊ ဆန်ခွဲမစား ရခိုင်သား" ဆိုပြီး ကြွေးကြော်သံတွေနဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ပထမဦးဆုံး ဆန္ဒပြတဲ့ ဆန်ပြဿနာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပါတယ်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၃) ရက်နေ့က လူငယ်တစ်စု ဦးဆောင်ပြီး စစ်တွေမြို့ ပြည်လုံးချမ်းသာဘုရားကြီးကနေ "ပြုတ်ဆန်မစား ရခိုင်သား၊ ဆန်ခွဲမစား ရခိုင်သား၊ မုန့်တီမစား ရခိုင်သား" ဆိုပြီး ကြွေးကြော်သံတွေ အော်ပြီး ဆန္ဒပြဖို့ စထွက်ကြပါတယ်။ ဆန္ဒပြကြွေးကြော်သံကို ရင်ဘတ်ချင်းတူသူတွေ၊ ခံစားချက်တူသူတွေ ကြားကြရတော့ အိမ်ကနေ အသီးသီး ထွက်လိုက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ ဆန္ဒပြသူ အင်အား တဖြေးဖြေးများပြားလာပြီး နာဇီရွာမှ မူဆလင်များလည်း ဆန္ဒပြချီတက်ရာသို့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြတယ်။ လူတိုင်း အသက်ဆက်လက် ရှင်သန်ရေးအတွက် ဆန်ရရှိဖို့ အဓိကဖြစ်နေကြလို့ ပါဝင်လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒပြလူအုပ်ကြီး တဖြေးဖြေးများလာလို့ "ဆန်ရရှိရေးဒို့အရေး"ကြွေးကြော်သံက ပိုပြီး ကျယ်လောင်လာခဲ့ရပါတယ်။

ဆန်ရရှိရေးအတွက် လူအုပ်ကြီး ဆန္ဒပြချီတက်လာခဲ့ကြရာ ကသဲရွာလမ်းထိပ် အုတ်ခေါင်းအနား 'မြ' ဆန်စက်အနီးသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြပါတယ်။ ဆန္ဒပြ ချီတက်လာခဲ့သူတွေ ထိုနေရာအရောက် ရပ်တန့်သွားရ၏။ အကြောင်းမူကား မြဆန်စက်ရှေ့၌ ဦးနေဝင်းစစ်တပ်မှ သံဆူးကြိုးများဖြင့် တားဆီးထားပြီး ဖြစ်တယ်။ ဆန်စက်ရဲ့ ညာဖက်တွင် စစ်တပ်က TEကား (၆) စီးအပြည့် စစ်သားများ နေရာယူထားကြပြီး စစ်သားတွေရဲ့ လက်ထဲမှာ (G-3) (G-4) မောင်းပြန်သေနတ်တွေ အသင့်ကိုင်ဆောင်ထားကြတယ်။ အာဏာရှင်တပ်ဖွဲ့နဲ့ ထမင်းငတ်နေတဲ့ လက်နက်မဲ့ပြည်သူတွေ ထိပ်တိုက်တွေ့ကြလေပြီ။

တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် (လေ) ဖြစ်ခဲ့သူ ရခိုင်လူမျိုး ဗိုလ်ချုပ်စောဖြူ စစ်တွေမြို့ ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာ အရေးအခင်းဖြစ်ချိန်တွင် ဗိုလ်မှူးဖြစ်နေသူက ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ချက်ချင်းထုတ်ပြီး သံဆူးကြိုးမဖြတ်ဖို့ တားမြစ်ခဲ့ပေမဲ့ ဆန်ရလိုမှု လွန်ကဲနေတဲ့ ဆန္ဒပြနေသူတွေ ရှေ့ဆက်တိုးလေချိန် စစ်သားတွေရဲ့လက်ထဲကနေ အဆက်မပြတ်ထွက်လာသော သေနတ်သံ မိုးယံသို့ လျှံတက်လေပြီ။ ဆန္ဒပြလူအုပ်ကြီးထဲ ကျည်ဆန်ထိမှန်၍ လဲကျသူကျ၊ ထွက်ပြေးသူပြေး စသည်ဖြင့် အခြေအနေတရပ် ရုတ်တရက် ချက်ချင်းပြောင်းလဲသွားလေပါတော့တယ်။ ကသဲရွာလမ်းမပေါ် လူအတုန်းအရုန်း လဲကျကုန်ကြပြီး အသက်မသေသူတွေ 'မြ' ဆန်စက်အနီးစီးဆင်းနေတဲ့ ဆတ်ရိုးကျချောင်းကို ရေကူးပြီး တစ်ဘက်ကမ်းကို ထွက်ပြေးကြရပါတယ်။ ထိုသို့ အသက်ဘေးကလွတ်မြောက်ဖို့ ထွက်ပြေးသူတွေကိုလည်း ဦးနေဝင်းတပ်က စစ်သားတွေ အလွတ်မပေးခဲ့ဘဲ သေနတ်နဲ့လိုက်ပစ်လို့ ဆတ်ရိုးကျချောင်း သွေးရဲရဲဖြင့် သွေးချောင်းစီးခဲ့ရပါတယ်။

စစ်တွေမြို့ကလူတွေ ထမင်းငတ်ဘေး ဒုက္ခကြုံနေရတဲ့အချိန် ဆန်ဂိုဒေါင်မှာ ဆန်အများကြီးရှိနေပြီး ထောက်ပံ့ပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေမှာ ဦးနေဝင်းအစိုးရက ဆန်ကိုမပေးခဲ့ဘဲ ကျည်ဆံတွေပေးခဲ့လို့ ဩဂုတ်လ (၁၃) ရက်နေ့ဟာ ရခိုင်ပြည်သူတွေရဲ့ အသဲနှလုံးထဲမှာ မမေ့နိုင်တဲ့ နေ့တစ်နေ့ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဦးနေဝင်းကတော့ အဲဒီနှစ်မှာ တရုတ်-ဗမာ အရေးအခင်းကို ဖန်တီးပြီး လိုက်ပြီးတော့ ရခိုင်ပြည်နယ်က ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာကို အာရုံလွှဲလိုက်ပါတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ အခုချိန်အထိ ဩဂုတ် (၁၃) ရက်နေ့ရောက်တိုင်း စစ်တွေမြို့မှာ သေဆုံးသွားခဲ့ရတဲ့သူတွေအတွက် ဆုတောင်းပွဲ နှစ်စဉ် ပြုလုပ်နေကြပါတယ်။

BAZAAR AND PIER, AKYAB.

ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ဆန်ရှားပါးခဲ့လို့ ဩဂုတ်(၁၃) ဆန်ပြဿနာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အခုချိန် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း (၆) မြို့နယ်မှာ နှစ်ဘက်တိုက်ပွဲ နေ့စဉ်ဖြစ်ပွားနေသလို၊ ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောမြို့နယ်တွေမှာလည်း တစ်ဘက်နိုင်ငံကို ထွက်ပြေးသွားကြသူတွေ ပြန်ဝင်ရောက်မလာသေးလို့ ယခုနှစ် ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ စပါးမစိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ လယ်ယာမြေဧကများစွာ ရှိလာနိုင်ပါတယ်။ မနှစ်က အရန်ဆန်ကို စားနေခဲ့ကြရလို့ ဒီနှစ်မှာ ဆန်ရှားပါးတဲ့ ပြဿနာ မဖြစ်ခဲ့ပါ။

ယခုနှစ် ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ စပါးမစိုက်ပျိုးနိုင်တဲ့ ဧကများစွာ ရှိလာနိုင်တဲ့အတွက် နောက်နှစ်မှာ ဆန်ရှားပါးမှု ပြဿနာ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဩဂုတ် (၁၃) လို ဆန်ရှားပါးမှု အရေးအခင်းပြဿနာ မဖြစ်ပေါ်ရအောင် ရခိုင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ဝယ်လိုအားမြင့်နေတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံကို ဆန်ရောင်းမထုတ်ဘဲ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာ အရန်ဆန် ဖြည့်တင်းထားဖို့ လိုအပ်နေပါပြီ။ ရခိုင်ပြည်နယ်ကို သင်္ဘော အကြီးအငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် လာဝယ်နေကြတဲ့ ဆန်ကုန်သည်တွေကိုလည်း အာဏာစက်နဲ့ တားမြစ်ရပါမယ်။

ယခုနှစ်မှာ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက လယ်သမားအများစု တိုက်ပွဲရှောင်စခန်းတွေကို ရောက်နေကြရလို့ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်ထဲ မဝင်ရောက်နိုင်ဖြစ်နေကြရပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကလည်း ညမထွက်ရအမိန့်ကြောင့် လယ်သမားတွေမှာ အခက်တွေ့နေကြရပါတယ်။ လယ်သမားအများစုမှာ လယ်ယာထွန်ယက် စိုက်ပျိုးချိန်များတွင် လယ်တဲတွေမှာ နေထိုင်ပြီး လုပ်ကြရတာကြောင့် ညမထွက်ရအမိန့် ထုတ်ပြန်ထားတဲ့မြို့နယ်တွေက လယ်သမားတွေ မလွဲမသွေ အခက်ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီနှစ် စပါးပေါ်ချိန် ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ စပါးအထွက်နှုန်း မလွဲမသွေ ဧကနှုန်းနည်းလာတော့မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ရခိုင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် အရန်ဆန် ဖြည့်တင်းမထားနိုင်ခဲ့ပါက ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ် (၁၃) ဆန်ပြဿနာလို ဖြစ်စဉ်မျိုး နောက်တစ်ကြိမ် ဖြစ်မလာနိုင်ဘူးလို့ တပ်အပ်မပြောနိုင်ပေ။

၄ လကျော်ကြာ ရုံးတင်စစ်ဆေးခံရပြီးနောက် ဘူးသီးတောင်ဒေသခံနှစ်ဦး ပြန်လွတ်လာ

ချလူးအောင်

ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်၊ သရက်ပြင်ကျေးရွာက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးပါအဝင် လူလေးဦးကို မတရားအသင်း ဆက်သွယ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၁၇(၁)၊(၂)တို့ဖြင့် (၄) လကျော်ကြာ ရုံးတင်စစ်ဆေးခဲ့ပြီးနောက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဒေသခံတစ်ဦးတို့ကို အပြစ်မရှိဟုဆိုကာ မေလ ၂၈ ရက်နေ့က လွှတ်ပေးလိုက်သည်ဟု သူတို့၏ရှေ့နေ ဒေါ်ဦးသန်းခိုင်က ပြောသည်။

"၁၇(၁)(၂) တရားစွဲထားတာ ၄ ယောက်ပါ။ မနေ့က မေလ ၂၈ ရက်နေ့ စွဲချက်အမိန့်ချပါတယ်။ စွဲချက်အမိန့်ချတာမှာ သရက်ပြင်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦး မောင်ထွန်းလှိုင်နဲ့ ဦးအောင်ထွန်းစိန်တို့ ၂ ဦးကိုတော့ စွဲဆိုထားတဲ့ ပုဒ်မနဲ့ ငြိစွန်းမှုမရှိဆိုပြီးတော့ လွှတ်ပေးတာဖြစ်တယ်"ဟု ရှေ့နေ ဒေါ်ဦးသန်းခိုင်က ဆိုသည်။

သရက်ပြင်ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမောင်ထွန်းလှိုင်၊ ဦးအောင်ထွန်းစိန်၊ ဦးမောင်ကျော်ဝင်းနှင့် ဦးအောင်ဌေး တို့ကို မေလ ၂၈ ရက်နေ့က စွဲချက်အမိန့်ချရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမောင်ထွန်းလှိုင်နှင့် ဦးအောင်ထွန်းစိန်တို့မှာ ယင်းပုဒ်မနှင့် ငြိစွန်းမှုမရှိသဖြင့် လွတ်မြောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

၄င်းတို့လေးဦးကို ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA)နှင့် ဆက်သွယ်မှုဖြင့် ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ ဦးအောင်ဌေးနှင့် ဦးမောင်ကျော်ဝင်းတို့ကို မတရားအသင်းဆက်သွယ်မှုဥပဒေပုဒ်မ ၁၇(၁) ဖြင့် စွဲချက်တင်လိုက်သည်။

Ph - 09 890 144 633
Email - dtvnews17@gmail.com

ဥပေက္ခာပြုခံထားရသည့် တိုက်ပွဲကြားက မြေစာပင်များ

● ရမ္မာကျော်စော

ဒဏ်ရာရရှိပြီး စစ်တွေဆေးရုံကြီးတွင် ဆေးကုသမှုခံယူနေရသည့် စပါးထားကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးနှစ်ဦးအားတွေ့ရစဉ်။ ဓာတ်ပုံ - ခိုင်ရိုးလ

'ဝုန်း. .' ဆိုသည့် အသံ ကြားလိုက်ရပြီးနောက် လူတချို့ လွင့်စင်ထွက်သွားကြသည်။ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းတချို့ ပြန့်ကြဲနေသည်မှာ စစ်ပွဲ၏ အနိဋ္ဌာရုံကို ဖော်ကျူး ပြသနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပျက်သည့်အလား ငိုသံများ၊ မချိတင်ကဲ ဟစ်ကြွေးသံများ ပွဲ့တင်ထပ်သွားပေသည်။ သေဆုံးသူ၊ ဒဏ်ရာရသူများ ကိုယ်တိုင်က စစ်ပွဲနှင့် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်မှုမရှိပါဘဲ အေးအေးဆေးဆေးနေတတ်သော တောသူတောင်သားများပင် ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် သူတို့ပုန်းရှောင် ခိုအောင်းရာ ကျေးရွာ၏ အထွဋ်အမြတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဦးသျှောင်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက် ပေါက်ကွဲသောအခါ သူတို့ဘဝများအတွက် လုံခြုံသည့်နေရာဆိုသည်မှာ မရှိတော့ပြီလားဟု တွေးစရာ၊စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာခဲ့ပေပြီ။

ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့က မင်းပြားမြို့နယ် စပါးထားကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ရွာသူရွာသားများ စုရုံးရောက်ရှိနေကြသည်။ သို့သော် သာမန်အချိန်ကဲ့သို့ အလှူအတန်း လာလုပ်ကြခြင်းတော့ မဟုတ်ပေ။ ယင်းနေ့ နံနက်ပိုင်းက သူတို့ရွာအနီးတွင် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ကြရာ နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာများ ရွာသားများသို့ ဆက်နွယ်လာမည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ လာရောက် ခိုလှုံနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကံဆိုးမသွားရာ မိုးလိုက်လို့ရွာဆိုသကဲ့သို့ ရွာသူရွာသားများမှာ ရင်နှင့်စရာ အဖြစ်ဆိုးနှင့် ကြုံခဲ့ကြရလေပြီ။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ခေါင်မိုးကို ဖောက်ပြီးကျလာသည့် လက်နက်ကြီးကျည် ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် အပြစ်မဲ့သည့် ပြည်သူ လေးယောက်မှာ ယင်းနေရာတွင်ပင် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် သေဆုံးခဲ့ကြရပြီး ဒဏ်ရာရသူများထဲမှာ နှစ်ဦးမှာ ဆေးရုံအရောက်တွင် ကြွေလွင့်ခဲ့ကြရသည်။ နောက်ထပ် ၉ ဦးထက်မနည်းမှာလည်း ဒဏ်ရာအသီးသီး ရရှိခဲ့ကြသည်။

ထိုနေ့ နံနက်ပိုင်းကစတင်ကာ စပါးထားကျေးရွာ၏ တောင်ဖက် တစ်ဖာလုံခန့်တွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA)တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများမှာ ကြောက်လန့်ပြီး ရွာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ ခိုလှုံရန် သွားရောက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ညနေပိုင်းတွင် လေးမြို့မြစ်တစ်ဖက်ကမ်း မြောင်းဘွေကျေးရွာဘက်မှ ပစ်ခတ်သော လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်၍ အမျိုးသားသုံးဦးနှင့် အမျိုးသမီး ၁ ဦးမှာ ယင်းနေရာတွင်ပင် သေဆုံးကာ ကျန်သူများမှာလည်း ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွာသားများမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းအောက်တွင် ခိုလှုံနေစဉ် လက်နက်ကြီးကျည်သုံးလုံးမှာ နာရီဝက်ခန့် တစ်ကြိမ်စီ ထိမှန်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ပထမအကြိမ်တွင်ပင် လူသေဆုံးမှု၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

"လက်နက်ကြီးက မြောင်းဘွေဘက်က လာတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ခါတည်း 'ဂျိမ်း' ဆိုပြီးတော့ ပေါက်ကွဲသွားတာ။ ပေါက်ကွဲတော့ အမျိုးသမီးတွေ ငိုကြတယ်။ သေသူသေ၊ ဒဏ်ရာရသူရ ဖြစ်သွားတယ်"ဟု ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမျိုးကျော်အောင်က ပြောသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့မှုကြောင့် ရွာသူ၊ရွာသားများမှာ ဘေးလွတ်ရာကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရကာ ကျေးရွာတွင် ရွာသား ၁၀ ဦးခန့်သာ ကျန်လိုက်သည်ဟု ၎င်းကဆိုသည်။

လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဒါဏ်ရာရသွားသည့် သမီးဖြစ်သူကို ကူညီရင်း ထိုနေ့က ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ဖြစ်စဉ်ကို ဦးသာထွန်းလှက ပြောပြသည်။

"သမီးလေး ဒဏ်ရာနဲ့လဲနေတာကိုတွေ့တော့ ကျွန်တော့်မျက်လုံးတွေ အကုန်လုံး အမှောင်ဖုံးသွားသလို ဖြစ်သွားပါတယ်။ စိတ်တွေလည်း စိုးရိမ်မှုတွေနဲ့ ဘာမှ မစဉ်းစားတော့ဘဲ သမီးလေးကို ကျောပိုးပြီးတော့ စက်လှေရှိရာ ရွာဆိပ်ကမ်းကိုပြေးပါတယ်။ အဲဒီက အဲဒီလက်နက်ကြီးကတော့ ရွာရဲ့ အနောက်မြောက်ထောင့် ကိုင်းတောဘက်ကနေ လာတာပါ။ လက်နက်ကြီးကျည် လာတာကိုလည်း ကြားနေရတယ်။ မြင်လည်းမြင်ရပါတယ်။ အသံကလည်း 'ရှီး. .'ဆိုပြီးတော့ မြည်ပါတယ်" ဟု သူကဆိုသည်။

စပါးထားကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် တခဏအတွင်းမှာပင် မီးခိုးတလူလူဖြင့် ကမ္ဘာပျက်သည့်အလား အော်ဟစ်သံ၊ ငိုသံ၊ ပြေလွှားသံများ ဆူညံသွားသည်။ ယင်းကဲ့သို့ လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက် ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် စပါးထားရွာသားများ ဖြစ်ကြသည့် (၁) ဦးလှမောင် အသက် ၅၅ နှစ်၊ (၂) ဦးမောင်မောင်သန်း အသက် ၄၈ နှစ်၊ (၃) ဦးမောင်ဖြူထွန်း အသက် ၅၂ နှစ်၊ (၄) ဒေါ်လပြည့်ကြည်၊ (၅) မဆန်းဆန်းဝင်း အသက် ၁၄ နှစ် တို့ သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။ ဦးမောင်အေးနု အသက် ၇၁ နှစ်မှာ ကျောရိုးဖောက်ထွင်း ဒဏ်ရာဖြင့် ဆေးရုံပေါ်တွင် ဆေးကုသနေစဉ် သေဆုံးသွားခြင်းဖြစ်သည် ။

တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားနေသည့်အတွက်ကြောင့် အခက်အခဲများကို အဓိက ခံစားရသူများမှာ အခြေခံလူတန်းစား ဆင်းရဲသားများပင်ဖြစ်သည်။ ထွက်ပြေးစရာလည်း ငွေမရှိ၊ လုပ်စားရန် အခြေအနေကလည်း မလုံခြုံသည့် အနေအထားမျိုးကို ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက် ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဒဏ်ရာရရှိပြီး စစ်တွေဆေးရုံကြီးတွင် ဆေးကုသမှု ခံယူနေရသည့် မဦးသန်းကလည်း ယင်းနေ့က သူမကြုံတွေ့ခဲ့သည်များကို ပြောပြသည်။

"တစ်ရွာလုံးအတွက် ဝမ်းနည်းမိပါတယ်။ အဲဒီမြင်ကွင်းဟာ မျက်လုံးထဲက မထွက်သေးပါဘူး။ သွေးအန်ပြီး သေဆုံးသွားသူတွေ၊ ကျည်ထိမှန်ပြီး သေဆုံးသူတွေအတွက် ဝမ်းနည်းရပါတယ်။ ကြောက်လည်း ကြောက်မိပါ

စာမျက်နှာ ၂၅ သို့ -

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ အောင်စာရင်းကို ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ရာ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ အောင်ချက်သည် ယခင်နှစ်ထက် ရာခိုင်နှုန်းအနည်းငယ် မြင့်တက်သွားသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ၂၁. ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိခဲ့ရာမှ ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၂၃. ၉၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်မားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုကဲ့သို့ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း မြင့်မားလာရသည့်အကြောင်းနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို စစ်တွေမြို့ရှိ **'ထက်မြက်ထွန်း'** ကိုယ်ပိုင်အထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးထွန်းမြင့်သိန်းကို DMG က မေးမြန်းထားသည်များထဲက အချို့ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်သည်။

DMG - ဒီနှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာ့အမြင်ကိုပြောပြပါ။

UTMT - ရခိုင်ပြည်ရဲ့ ပညာရေး အောင်ချက်ကတော့ ၂၀၁၇ ထက် ၂၀၁၈ မှာ တက်လာတယ်။ အခု ၂၀၁၉ မှာလည်း နည်းနည်းပိုပြီးတော့ တက်လာတယ်ဆိုတော့ ဖြည်းဖြည်းချင်း တက်လာတယ်လို့တော့ ပြောလို့ရတယ်။ သိပ်တော့ အများကြီးမဟုတ်ပေမဲ့ ဖြည်းဖြည်းချင်းတော့ သူက တက်လာတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။

DMG - ဒီနှစ်အောင်ချက် အရင်နှစ်ထက်ပိုပြီးတော့ မြင့်လာတာ ဘာကြောင့်လို့ထင်လဲ။

UTMT - အောင်ချက်ကောင်းလာတာတော့ ဒီမသမာမှုကင်းစင်းတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်လည်းပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေက အစတုန်းက ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ခိုးချတဲ့စာတွေကို micro letter တွေကို အတော်များများ အားကိုးကြတယ်ပေါ့နော်။ ဒါကြောင့်မို့ သူတို့ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ ခိုးချချင်တဲ့စိတ်က လွှမ်းမိုးနေတဲ့အခါမှာကျတော့ ကြိုးစားချင်တဲ့စိတ်တွေ ကျသွားတယ်။ ကျသွားတယ်ဆိုတော့ ခုနောက်ပိုင်း ဒီ micro အပေါ်မှာ အားကိုးချင်တဲ့စိတ်တွေက လျော့ပါးလာတဲ့အချိန်မှာ သူတို့က ကိုယ့်ဟာကိုယ် အားကိုးမှပဲ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုး ပြီးတော့ ဒီမှာ သင်ကြားတဲ့ဆရာတွေရော ၊ကျောင်းတွေက ဆရာ၊ဆရာမတွေရော ဒီခိုးချတဲ့ပုံစံကို အားမပေးတဲ့ အနေအထားတွေလည်း ရှိလာကြတယ်။

ရှိလာကြတော့ ကျောင်းသားတွေက သူတို့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားမှပဲ အဆင်ပြေမယ်။ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားမှပဲ အမှန်တကယ် အောင်မြင်မယ်ဆိုတဲ့အနေအထားမျိုး ၊ သူတို့ရဲ့ mindset က ပြောင်းလဲလာတဲ့အချိန်မှာ သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ကြိုးစားလာကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ဘာအားနည်းလဲဆိုတော့ ကလေးတွေရဲ့ အခြေခံပိုင်းတွေမှာ အားနည်းချက်တွေတော့ ရှိတယ်။ အားနည်းချက်ရှိသေးတဲ့အတွက်ကြောင့် အောင်ချက်တို့ ဘာတို့ တိုးတက်မှုက ဝုန်းဆိုပြီးတော့ တက်မသွားနိုင်ဘူးပေါ့နော်။ ဒါပေမဲ့ ဖြည်းဖြည်းချင်း တက်လာတာကတော့ အားရစရာကောင်းတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။

DMG - ဆရာပြောသွားသလိုဆိုရင် ဒီမသမာမှုကင်းစင်ရေး စနစ်ကြောင့် အောင်ချက်တိုး လာတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်ပေါ့နော်။

UTMT - အဲလို တစ်ခုတည်းကြောင့်လို့တော့ ပြောလို့မရဘူး။ မသမာမှု ကင်းစင်တာတစ်ခုတည်းနဲ့ အောင်ချက်တိုးလာတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုတွေ၊ မိဘတွေရဲ့ ပံ့ပိုးမှုတွေ၊ ပြီးတော့ ကျောင်းတွေရဲ့ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တဲ့ အနေအထားတွေ၊ ပြီးတော့ အခုနောက်ပိုင်း ဆိုလို့ရှိရင် ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတွေ ပေါ်လာတယ်။ ဘော်ဒါတွေကလည်း အရင်ကတည်းက ရှိနေတယ်။ အစိုးရကျောင်းကြီးတွေမှာ ဆိုရင်လည်း ကျူရှင်တွေက ပျောက်သွားသေးတာမှ မဟုတ်တာ။ ကျူရှင်တွေကိုလည်း အားကိုးကြတယ်။ အဲလို အဘက်ဘက်က ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ supporting လုပ်ပေးကြတဲ့ အနေအထားတွေ ရှိတယ်။ ပြီးတော့ ခုနက ခိုးချစာတွေ ပျောက်သွားတယ်။ လျော့ပါးသွားတယ် ဆိုတဲ့ဟာလဲ အကြောင်းရင်းထဲက တစ်ခုပေါ့။ သူ့ကြောင့်လုံးလုံးရယ်လို့တော့ ပြောလို့မရဘူး။ အခြား supporting လုပ်ပေးတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေလည်း အများကြီးရှိသေးတယ်။

DMG - နောက်ဆုံးတစ်ခုကတော့ ဒီရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာ စစ်ပွဲတွေ အများကြီး ဖြစ်နေတယ်ပေါ့နော်။ ပြည်တွင်းစစ်က ရခိုင်ပြည်ရဲ့ ပညာရေးကို ဘယ်လောက်ထိ ထိခိုက်စေလဲဆရာ။

UTMT - အများကြီး ထိခိုက်တာပေါ့။ အများကြီး ထိခိုက်တယ်ဆိုတာ အစကတည်းက မီးကျီးမောင်းပျက် ဖြစ်နေတဲ့ ပညာရေးပေါ့နော်။ အစကထဲကမှ ဒီစနစ်ကြောင့်ပဲပြောပြော၊ ဆရာ/ဆရာမတွေကြောင့်ပဲပြောပြော တခြား course တွေ အများကြီးပါပဲ။ ဆရာ/ဆရာမတွေကြောင့်လို့တော့ ပြောလို့မရဘူးပေါ့နော်။ သူတို့လည်း သူတို့ရဲ့ စားဝတ်နေရေးနဲ့ သူတို့ပေါ့နော်။ ရခိုင်ပြည်မှာကျတော့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလည်း မကောင်းဘူး။ အစစအရာရာ နိမ့်ပါးနေတဲ့အနေအထားမျိုးပေါ့နော်။ အဲလို အနေအထားမျိုး အရင်တုန်းက အေးအေးဆေးဆေး နေခဲ့ရက်နဲ့ ဘာလို့မတိုးတက်လဲဆိုတော့ အစကထဲက ဘယ်လောက်ပဲ အေးဆေးတယ်ပြောပြော တိုက်ပွဲတွေ မရှိဘူးပဲပြောပြော ဒီနေရာသည် အလွန်ခေါင်တဲ့ နေရာဖြစ်တယ်။ အရမ်းကြီး ခေတ်နောက်ကျတဲ့ နေရာလည်းဖြစ်တယ်။ အရင်ကတည်းကိုက ပညာရေးသည် နိမ့်ပါးနေပြီးသား၊ နိမ့်ပါးတဲ့ ပညာရေးကြောင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းတွေ မရှာတတ်ဘူး။ သူများနိုင်ငံမှာ သွားပြီးတော့ အလုပ်လုပ်ရတယ်။ အဲလိုမျိုးတွေ ရှိကြတယ်ပေါ့နော်။ ဆိုတော့ ဒီကြားထဲမှာ တိုက်ပွဲက ထပ်ဖြစ်လာတော့ မြေနိမ့်တဲ့ နေရာကို ထပ်ပြီးတော့ လှံစိုက်သလိုမျိုး ဖြစ်သွားတာပေါ့နော်။ ဒီဟာသည် စစ်ရှောင်တဲ့ဦးရေတွေ ပိုပြီးတော့ များလာတယ်။ ဒုက္ခသည်တွေ ပိုပြီးတော့ များလာတယ်။ ပိတ်ထားရတဲ့ စာသင်ကျောင်းတွေ အများကြီး တိုးလာတယ်ဆိုတော့ ဒီတိုက်ပွဲနဲ့ ဒီကလေးတွေ စာသင်ဖို့ကတော့ အခက်အခဲရှိနေမှာပဲ။ ဘယ်လိုပဲ ဖြည့်ဆည်းပေးပါတယ်ပြောပြော ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စားပြီး ကျောင်းတက်ရတဲ့ အနေအထားနဲ့ ဒုက္ခသည်စခန်းမှာ ဒါမှမဟုတ် ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ခုခုမှာ နေပြီးတော့ ကျောင်းတက်ရတဲ့ အနေအထားသည် ဘယ်လိုမှ မတူနိုင်ဘူး။ အဲလိုမျိုး ကလေးတွေ ရခိုင်ပြည်မှာ အများကြီးရှိနေတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲသည် ရခိုင်ပြည်ရဲ့ ပညာရေးကိုထိခိုက်လားဆိုတော့ အကြီးအကျယ်ထိခိုက်တယ်လို့ပြောလို့ရပါတယ်။

DMG - ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဥပေက္ခာပြုခံထားရသည့် တိုက်ပွဲကြားက မြေစာပင်များ ....မှ

တယ်။ သမီးအဒေါ်တွေလည်း သွေးအန်ပြီးတော့ သေကျန်နေခဲ့တာတွေကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ညီမလေးတစ်ယောက် ၁၂ နှစ်သမီးလေးဆိုရင် ဆေးရုံကိုတောင် မရောက်လိုက်ပါဘူး"ဟု ကြေကွဲစွာဖြင့် ပြောပြခဲ့သည်။

ဒေါ်ကြည်ကြည်၏ သမီးနှစ်ဦးတို့တွင်လည်း ပြင်းထန်ဒဏ်ရာများ အသီးသီး ရရှိခဲ့ကြသောကြောင့် စစ်တွေဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု ခံယူနေကြရသည်။

"ကျွန်မမှာတော့ သမီးလေးနှစ်ယောက်မှာ ဒဏ်ရာရသွားတယ်။ တစ်ယောက်က အေးအေးသိန်း လက်မောင်းနှင့် ရင်ဘတ်နားမှာ ဒဏ်ရာရတယ်။ နောက်တစ်ယောက်က အေးနန္ဒာ၊ ပေါင်မှာ ကျောကုန်းတွေမှာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်ပါတယ်" ဟု ဒေါ်ကြည်ကြည်က ပြောပြခဲ့သည်။

ထို့အတူ ဒဏ်ရာရသူများထဲမှ တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ဒေါ်ဝင်းကြည်မှာလည်း ဘယ်ဘက်လက်တစ်ဖက်ကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်းတွင် တပ်မတော်နှင့် ရက္ခိုင့်တပ်တော် (AA) တို့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေမှုကြောင့် အရပ်သား သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ရှိလာသကဲ့သို့ တစ်ချို့မှာ ကျည်ထိမှန်မှု၊ မိုင်းပေါက်ကွဲမှုများကြောင့် သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများလည်း ရှိနေသည်။

စပါးထားကျေးရွာ ဖြစ်စဉ်မတိုင်မီ ၁ ရက်ကလည်း မြောင်းဘွေကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် မည်သည့်ဘက်ကမျှ ဝန်မခံခဲ့ကြ။ မင်းပြားမြို့နယ်၊ ရွှေတမာကျေးရွာအနီး ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တိုက်ပွဲမှ ကျည်ဆန်များသည် မြောက်ဦးမြို့နယ်၊ မြောင်းဘွေကျေးရွာသို့ ထိမှန်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အသက် ၄၁ နှစ်အရွယ် ဒေါ်နှင်းဝင်းရီသည် နေအိမ်တွင်ရှိနေစဉ် လက်နက်ကြီး ကျည်ထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ မလုံခြုံသည့် အခြေအနေများဖြင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသော ရခိုင်ပြည်နယ်က ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအဖို့ ပြည်သူက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားပါသည်ဆိုသည့် အစိုးရ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို မရရှိ၊ မခံစားကြရပေ။ မိမိတို့အိမ်တွင် နေထိုင်ရင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ခိုလှုံရင်း ထိခိုက်၊သေဆုံးခဲ့ကြရသည့် ပြည်သူများအတွက် အကူအညီပေးရေးကို ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ဗဟိုအစိုးရတို့ ရေငုံနှုတ်ပိတ် နေနိုင်လွန်းကြသည်။

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ချင်းဖြစ်သည့် ပြဿနာမှာ အပြစ်မဲ့ အရပ်သားပြည်သူတို့ အသက်စတေးနေကြရသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလဆန်းပိုင်းကတည်းက ပြင်းထန်လာသည့် တိုက်ပွဲများနှင့်အတူ အရပ်သား သေဆုံးမှုများမှာလည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးလာနေသည်။ ထိခိုက်၊ သေဆုံးကြသူများထဲတွင် အရွယ်မရောက်သေးသော ကလေးငယ်များမှအစ သက်ကြီးရွယ်အိုများပါမကျန် စစ်ပွဲကပေးသော ဒဏ်ရာ၊ ဒဏ်ချက်များကိုများကို ခံစားခဲ့ကြရသည်။ အသက်များကို စတေးခဲ့ကြရသည်။

ကျောက်တော်မြို့နယ်ထဲက ဗုဒ္ဓေါ၊ မြောက်ဦးမြို့နယ်က လက္ကာ၊ အောက်သားကန်၊ မြောင်းဘွေ၊ ရန်အောင်ပြင်၊ တောင်ဦး စသည့်ကျေးရွာများတင်မက မြောက်ဦးမြို့ပေါ်က ဘုရားများပါမကျန် ကျည်ဆံများနှင့် ယဉ်ပါးခဲ့ကြရသည့် ဖြစ်စဉ်များ ရှိခဲ့ကြသည်။ ရသေ့တောင်မြို့နယ်တွင် ဆိုလျှင်လည်း သမီးလှ၊ မင်းဖူး၊ ကျောက်တန်းကျေးရွာတို့သည်လည်း စစ်ပွဲ၏အနိဋ္ဌာရုံတွင် ထောင်းထောင်းကြေခဲ့ကြရသည်။

ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ် တောဖျားချောင်းဒေသက ကျေးရွာများ၊ ပေါက်တောပြင်၊ ဂဏန်းမဲ ကျေးရွာတို့တွင်လည်း အရပ်သား ထိခိုက် သေဆုံးမှုများ ရှိခဲ့ကြသည်။ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ် စည်တောင်၊ စေတီတောင်၊ ဆင်ခုန်းတိုင်ကျေးရွာတို့သည်လည်း အတိဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ကြရသည်။

တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်း ထိခိုက်၊ သေဆုံးခဲ့ကြရသည်ကို မဆိုထားဘိ၊ အစုလိုက် အပြုံလိုက် သေဆုံးခဲ့ကြသည်များကိုပင် ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရတို့ လစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။ မိမိတို့၏ တိုင်းသူပြည်သားများ မတရားသဖြင့် သတ်ဖြတ်ခံနေရမှု၊ သေဆုံးမှုတို့ကို မသိကျိုးကျွံ ပြုထားကြသည်။

မင်းပြားမြို့နယ်က စပါးထားကျေးရွာဖြစ်စဉ်မျိုးသည် ယခင်ကလည်း ကြုံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လူနေအိမ်များ၊ သာသနိက အဆောက်အဦးများသို့ လက်နက်များ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှု မရှိစေရေးကို နှစ်ဖက်တပ်ဖွဲ့များက ဆင်ခြင်ကြစေလိုပါသည်။ အကယ်၍ တစ်စုံတရာမှားယွင်း၍ ထိခိုက်သည်ဆိုလျှင်လည်း တာဝန်ရှိသူများက တာဝန်ယူမှုရှိရှိ ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အပြစ်မဲ့ အရပ်သား သေဆုံးမှုများ နောက်ထပ်ကြုံတွေ့လာပါက ယခုကဲ့သို့ ဥပေက္ခာပြု၊ မသိကျိုးကျွံပြုခြင်းမျိုး မလုပ်မိကြစေဘဲ တိုက်ပွဲကြားတွင် မြေစာပင်ဖြစ်နေကြရသည့် ပြည်သူ့ဘဝများအား စာနာနားလည်ပြီး တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် တတ်နိုင်သည့်ဖက်မှ ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်လိုအပ်နေပေသည်။

t ½;&m*grsm;

Dr.Thant Zin

အဖြစ်အများဆုံး အရိုးရောဂါ (၁၀)မျိုးနှင့် မဖြစ်ပွားအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း

သင့်ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အရိုးပေါင်း ၂၀၆ချောင်းရှိပါတယ်။ အရိုးချည်းပဲ ချိန်တွယ်ရင် တကိုယ်လုံးအလေးချိန်ရဲ့ ၁၅% ရှိပါတယ်။ အရိုးတွေဟာ ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကိုပေးခြင်း၊ လှုပ်ရှားစေနိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများကို ကာကွယ်ပေးခြင်း စတဲ့ အရေးကြီးတာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်ပေးပါတယ်။ အရိုးများဟာ ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ မရှိမဖြစ် အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အငြင်းပွားဖွယ် မရှိပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့လိုပဲ အရိုးတွေမှာလည်း သက်တမ်းရှိပါတယ်။ သူတို့ဟာ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာမယ်၊ ကြီးထွားလာမယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ အရိုးအသစ်တွေ ထပ်ဖြစ်လာနိုင်အောင် သူတို့ဟာ သေဆုံးသွားပါတယ်။ ကော်လဂျင်နဲ့ ကယ်လ်စီယမ်ဓာတ်တွေဟာ အရိုးတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ သူတို့ဟာ အရိုးတွေ ရဲ့ အင်အားနဲ့ ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်ကြီးလာရင်တော့ အရိုးဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဖြစ်စဉ်ဟာ နှေးကွေးသွားပြီး အရိုးရောဂါတွေလည်း ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

အရိုးရောဂါတွေဟာ အရိုးထုထည်နည်းခြင်းနဲ့ တည်ဆောက်ပုံပျက်စီးတဲ့အတွက်ကြောင့် အများဆုံး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အရိုးထုထည်နည်းခြင်းကတော့ အရိုးများမှာ ကယ်လ်စီယမ်လို ဓာတ်တွေ နည်းပါးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီအခါ အရိုးဟာ ကျိုးလွယ်ပါတယ်။

စားတဲ့အစာမှကယ်လ်စီယမ် နည်းရင်၊ ဟော်မုန်းဓာတ် မမျှတရင်၊ ဆဲလ်များပုံမှန်မရှိရင် အရိုးရောဂါ ဖြစ်လွယ်ပါတယ်။သင့်ဘဝရဲ့တချို့အရာတွေ ဟာလည်း အရိုးရောဂါကို ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေရှိပါတယ်။

အဖြစ်များသော အရိုးရောဂါ (၁၀) မျိုး

၁။ အရိုးပွခြင်း

အရိုးပွခြင်းဆိုတာ အသက်အရွယ်ကြီးသူတွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ အရိုးထုထည် ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲ နည်းပါးပြီး အရိုးဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ မကောင်းတဲ့ ရောဂါပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အရိုးတွေကို အားနည်းစေပြီး ကျိုးလွယ်စေပါတယ်။ သူဟာ အသံတိတ်ရောဂါမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတာကို အရိုးကျိုးမှပဲ သိနိုင်တာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အရိုးပွခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေကိုလည်း လျှော့ချနိုင်ပါတယ်။ သင့်တော်တဲ့အာဟာရ၊ လေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်ခြင်း အရိုးရှိဓာတ်ဆားများ သိပ်သည်းဆ စစ်ဆေးခြင်း စတာတွေဟာ အရိုးကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူပြုပါတယ်။

၂။ Paget ရောဂါ

ဒီရောဂါမှာ ဆဲလ်တွေဟာ ရောဂါဖြစ်ပြီး အရိုးတော်ကို ထူထဲပြီး ကြီးမားလာစေပါတယ်။ အဲဒီဆဲလ်တွေဟာ အရိုးတစ်သျှူးတွေကို ဖြိုခွဲ ဖျက်ဆီးတဲ့ ဆဲလ်အမျိုးအစား ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြိုခွဲတဲ့ဆဲလ်တွေ အလွန်အကျွံအလုပ်လုပ်တဲ့အခါ အရိုးတွေဟာ လျင်မြန်စွာ ပျက်စီးတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသစ်ဖြစ်လာတဲ့ အရိုးတစ်သျှူးတွေကတော့ ပုံစံမမှန် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် အရိုးတွေ ကွာ်ဆတ်ပြီး ကျိုးပဲ့လွယ်ပါတယ်။ ကျောရိုး၊ တင်ဆုံရိုး၊ ခြေရိုး၊ ဦးခွံရိုး စတာတွေမှာ အဖြစ်များတတ်ပါတယ်။

၃။ မျိုးရိုးဗီဇကြောင့်ဖြစ်သော အရိုးရောဂါ

ဒီရောဂါဟာ မျိုးရိုးဗီဇနဲ့ဆိုင်ပြီး အရိုးတွေဟာ အလွယ်တကူ ကျိုးတတ်ပါတယ်။ တခါတရံ အကြောင်းမရှိဘဲ ကျိုးတတ်ပါတယ်။ ဒီရောဂါဟာ အတန်အသင့်ကနေ အလွန်ဆိုးရွားတဲ့ အခြေအနေထိ ရှိတတ်ပြီး လက္ခဏာတွေဟာလည်း တဦးနဲ့တဦး ကွဲပြားပါတယ်။ ဒီရောဂါရှိသူတယောက်ရဲ့ ဘဝမှာ အကြိမ်ရေ အနည်းငယ်ကနေ ရာနဲ့ချီတဲ့အထိ အရိုးကျိုးဖူးပါလိမ့်မယ်။ ရောဂါကိုပျောက်ကင်းအောင် ကုသလို့မရဘဲ ရောဂါလက္ခဏာတွေ သက်သာအောင်ပဲ စီမံနိုင်ပါတယ်။

၄။ အရိုးကင်ဆာများ

နာမည်အရ အရိုးကင်ဆာလို့ ခေါ်ပေမယ့် များသောအားဖြင့် အရိုးမှာ စဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အမျိုးသားကင်ဆာသိပ္ပံရဲ့ အဆိုအရ အရိုး ကင်ဆာအများစုဟာ တခြားနေရာတွေကနေ အရိုးဆီကို ပြန့်နှံ့လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ Osteosarcoma? chondrosarcoma eJY Ewing's sarcoma ဆိုပြီး အရိုးကင်ဆာ အမျိုးအစားပေါင်း များစွာရှိပါတယ်။

၅။ အရိုးပျော့ခြင်း

ကလေးများဟာ ဗီတာမင်ဒီကို အလုံအလောက်မရရင် အရိုးပျော့ရောဂါ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ကယ်လ်စီယမ်နဲ့ မီးစုန်းဓာတ် အရမ်းနည်းရင်လည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အရိုးပျော့ရောဂါရှိတဲ့ ကလေးများမှာ ကြွက်သားနာကျင်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ အရိုးနဲ့ သွားများပုံပျက်ခြင်းစတဲ့ အခြေအနေတွေရှိပါတယ်။

၆။ အရိုးအားနည်းခြင်း

ဒီရောဂါဟာ အရိုးပျော့ရောဂါလိုပဲ ဗီတာမင်ဒီ ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်ကြီးသူတွေမှာ အဓိကတွေ့ရတတ်ပါတယ်။ အရိုးအားနည်းခြင်း၊ ပုံစံမမှန်ခြင်း စတာတွေ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။

၇။ အရိုးများပုံမှန် မဟုတ်ဘဲ ကြီးထွားခြင်း

ဒီပြဿနာဟာ ဟော်မုန်းတွေ ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲ ထွက်လာတာကြောင့် အရိုးတွေ ကြီးထွားလွန်တဲ့ အခြေအနေဖြစ်ပါတယ်။ ဆီးချိုအမျိုးအစား (၂)၊ သွေးတိုးခြင်း၊ နှလုံးရောဂါ၊ အဆစ်ရောင်ခြင်း၊ အူမမှ တစ်သျှူးအတက်ထွက်ခြင်း ကင်ဆာဖြစ်သွားနိုင်ခြင်း စတဲ့ အခြေအနေတွေကို ဦးတည်စေပါတယ်။ ဒီရောဂါဟာ ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ သတိပြုမိနိုင်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ အများစုဟာ ကုသနိုင်ပါတယ်။

၈။ Legg-Calve-Perthes ရောဂါ

Perthes ရောဂါလို့ခေါ်ကြပြီး တင်ဆုံရိုးကွင်းဟာ သွေးကို လုံလောက်စွာ မရတာမို့ လမ်းကောင်းကောင်း မလျှောက်နိုင်ဘဲ နာကျင်မှုဟာ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အရိုးဟာ ပျက်စီးသွားပါတယ်။ အသက် ၄နှစ်မှ ၁၀နှစ်ယောကျ်ားလေးတွေမှာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

၉။ အမျှင်ဓာတ်ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲ ကြီးထွားသောရောဂါ

Paget ရောဂါမှာလိုပဲ အရိုးဟာ ပုံစံမမှန်ဘဲ ကြီးထွားလာပါတယ်။ အရိုးကိုဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ ဆဲလ်တွေ ပုံမှန်မဟုတ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ McCune-Albright လက္ခဏာစုလို့ အမည်ရတဲ့ အခြေအနေရဲ့ အစိတ်အပိုင်းလည်း ဖြစ် တတ်ပြီး အရေပြားအကွက်များ ဖြစ်ခြင်း၊ လူပျိုဘော် အပျိုဘော်ဝင်စောခြင်း၊ သိုင်းရွိုက်ဟော်မုန်း အထွက်များခြင်း၊ လူကောင်ကြီးခြင်း၊ အရိုးအဆစ်ကြီးခြင်း စတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

၁၀။ အရိုးတွင် ရောဂါပိုးဝင်ရောင်ရမ်းခြင်း

အရိုးမှာရောဂါပိုးဝင်ရင် ဖြစ်တတ်ပြီး ရုတ်တရက်ဖြစ်တာ ရှိသလို နာတာရှည်ဖြစ်နေတာလည်း ရှိပါတယ်။ ပဋိဇီဝဆေးတွေနဲ့ ကုသနိုင်ပြီး ရောဂါပိုးကူးစက်ခံရတဲ့ အရိုးကို ဖယ်ထုတ်လိုတဲ့အခါ ခွဲစိတ်ကုသနိုင်ပါတယ်။

အရိုးကျန်းမာရေး ထိန်းသိမ်းနည်းများ

အရိုးရောဂါတွေဟာ ကာကွယ်နိုင်ပြီး တခါတရံ ပျောက်ကင်းအောင် ကုသနိုင်ပါတယ်။ အရိုးတွေ သန်မာဖို့ ရိုးရှင်းလှတဲ့ အပြောင်းအလဲ ၃ခု လုပ်ပေးနိုင်ပါတယ်။

စားသောက်မှုပုံစံပြောင်းခြင်း

အရိုးကိုသန်မာ ကြီးထွားစေမယ့် အစားအစာတွေ စားသင့်ပါတယ်။ ကယ်လ်စိယမ်နဲ့ ဗီတာမင်ဒီဟာ အဓိကပါပဲ။ အရိုးတွေဟာ အသက်၂၅နှစ်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အမြင့်ဆုံး ရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒီအရွယ်မတိုင်ခင် အရိုးကြီးထွားမှုကို အားပေးတဲ့အစာတွေ စားသင့်ပါတယ်။ ဒီအရွယ်ကျော်သွားရင် အရိုးတွေ သက်တမ်းရှည်စေဖို့ လုပ်ဆောင်ရပါမယ်။ ဗီတာမင်ဒီဟာ အစားအစာတွေကနေ ကယ်လ်စီယမ် စုပ်ယူမှုအားကောင်းစေပြီး ကယ်လ်စိယမ်ဓာတ်ဟာ အရိုးထုထည်နည်းပါးခြင်းနဲ့ တခြားအရိုးရောဂါတွေကို ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။

ဆေးလိပ်ဖြတ်ခြင်း

လက်ရှိမှာ သောက်သုံးနေရင် ဖြတ်လိုက်တာ ကောင်းပါတယ်။ အရိုးတွေကိုသာမက တခြား ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းတွေကိုပါ သက်ရောက်မှု ရှိတာကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်၊ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းဟာ အရိုးသိပ်သည်းဆကို ကျဆင်းစေပါတယ်။ ဆေးလိပ်သောက်သူအများစုဟာ ပိုပန်ပြီး အရက်ပိုသောက်ဖြစ်ခါ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား အားနည်းတာ၊ အစားကောင်းကောင်း မစားတာလည်း တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီအရာတွေဟာ အရိုးကိုသာမက အလုံးစုံသော ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။

ကိုယ်လက်လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ခြင်း

အရိုးများဟာ သက်ရှိဆဲလ်တွေနဲ့ပဲ ဖွဲ့စည်းထားပြီး လေ့ကျင့်ခန်းဟာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါတယ်။ လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်း၊ ကခြင်း စတဲ့ ရိုးရှင်းတဲ့ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုများဟာ အရိုးကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူပြုပါတယ်။ အလေးမခြင်းကတော့ အကောင်းဆုံး လေ့ကျင့်ခန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နည်းစနစ်မှားရင် ထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ်နိုင်သလောက် နည်းနည်းကနေ စလုပ်တာ လေ့ကျင့်ပေးသူညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာတာ ကောင်းပါတယ်။

အရိုးတွေမရှိရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ အသားစိုင်တွေ မြေကြီးပေါ် ပုံထားသလို ဖြစ်နေနိုင်ပါတယ်။ အနည်းဆုံး တနှစ်ကို တခါ စစ်ဆေးမှုလုပ်သင့်ပါ တယ်။

(ကျန်းမာရေးနှင့် ဆေးပညာဝက်ဘ်ဆိုဒ် hellosayarwon.com မှ ကူးယူဖော်ပြသည်။)

ဆန်တန်ချိန်တစ်သိန်း တင်ပို့ရေး မြန်မာနဲ့တရုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးမည်

တရုတ်နိုင်ငံကို ပင်လယ်ရေကြောင်းကတစ်ဆင့် ဆန်တန်ချိန် တစ်သိန်းကို ဒီနှစ် အောက်တိုဘာလ မတိုင်ခင် တင်ပို့နိုင်ဖို့ ဒီလထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးမယ်လို့ သိရပါတယ်။

ဆန်တွေ အချိန်မှီတင်ပို့နိုင်ဖို့အတွက် ဆန်စက် ၉၉ စက်ကို အရည်အသွေးစစ်ဆေးပြီးဖြစ်ကြောင်း စီးပွားရေးနဲ့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအောင်ထူးက ပြောပါတယ်။

နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီလကုန်က တရုတ်နိုင်ငံခရီးစဉ်အတွင်းမှာ တရုတ်နိုင်ငံကို ဆန်တန်ချိန်တစ်သိန်း တင်ပို့နိုင်ဖို့ နှစ်နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင် တွေ ညှိနှိုင်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဆန်တန်ချိန်တစ်သိန်းကို ဇူလိုင်လကနေ စက်တင်ဘာအတွင်း တင်ပို့ပြီးနောက်ပိုင်း မိုးစပါးပေါ်ချိန် ဈေးနှုန်းကျဆင်းမှု မဖြစ်ပေါ်အောင် တခြားနိုင်ငံတွေကို တင်ပို့နိုင်အောင် ကြိုးစားမယ်လို့လည်း ဆန်စပါးအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရဲမင်းအောင်က ပြောပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၂၀၁၇- ၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်က ဆန်တန်ချိန် သုံးသန်းခွဲ စံချိန်တင်ပို့ပြီး ဒေါ်လာ တစ်ဘီလီယံကျော် ရရှိခဲ့ပေမယ့် ဒီနှစ်မှာတော့ ဆန်တန်ချိန် တစ်သန်းခွဲကျော် တင်ပို့ထားပြီး ကန်ဒေါ်လာ သန်း ၄၇၀ ကျော် ရရှိထားပါတယ်။

တင်ပို့မှုရဲ့ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ကို ပင်လယ်ရေကြောင်းက တစ်ဆင့်တင်ပို့ပြီး ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ကတော့ နယ်စပ်ကတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံကို တင်ပို့နေတာဖြစ်ပါတယ်။

Ref ; RFA

ချင်းမိုင် အပစ်ရပ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးကို မြန်မာစစ်သံမှူး ပိတ်ပင်ခိုင်း

ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်မြို့မှာ ကျင်းပဖို့ စီစဉ်ထားတဲ့ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေရဲ့ PPST အလုပ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို တပ်မတော်ဘက်က ကန့်ကွက်တာကြောင့် ကျင်းပခွင့်မရခဲ့ကြောင်း NCA တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေက ပြောပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံဆိုင်ရာ မြန်မာစစ်သံမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်ဇော်က PPST အလုပ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို မကျင်းပဖို့ ထိုင်းအစိုးရအဖွဲ့ကို စာရေးသားပေးပို့တောင်းဆိုခဲ့တာကြောင့် ကျင်းပခွင့် ပိတ်ပင်ခံခဲ့ရတာဖြစ်ကြောင်း ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး KNU အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောတာဒိုမူးက RFA ကို ပြောပါတယ်။

PPST အလုပ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှာ NCA လက်မှတ်မထိုးရသေးတဲ့ ကချင်လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် KIA နဲ့ ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP) တို့ ပါဝင်နေတာကြောင့် အစိုးရနဲ့ တပ်မတော်က ဖော်ဆောင်နေတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အတွက် တားဆီးပိတ်ပင်ပေးဖို့ တပ်မတော်က တောင်းဆိုထားတာဖြစ်ကြောင်း ထိုင်းအာဏာပိုင်တွေက ပြောတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ပဒိုစောတာဒိုမူးကတော့ အဲဒီအစည်းအဝေးမှာ KIA နဲ့ KNPP အဖွဲ့တွေ ပါဝင်ခြင်းမရှိကြောင်းနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ခရီးပေါက်ဖို့အတွက်ဆိုရင် NCA လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့အဖွဲ့တွေနဲ့ မထိုးရသေးတဲ့ အဖွဲ့တွေ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်အောင် အစိုးရနဲ့ တပ်မတော်အနေနဲ့ နေရာစီစဉ်ပေးသင့်ကြောင်း ပြောပါတယ်။

တပ်မတော် သတင်းမှန် ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့က ဗိုလ်မှူးချုပ် ဇော်မင်းထွန်းကတော့ PPST အလုပ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေး ကျင်းပတာကို တားဆီးပေးဖို့ ထိုင်းအစိုးရကို တပ်မတော်က တောင်းဆိုခဲ့တာ မရှိကြောင်း RFA ကို ပြောပါတယ်။

PPST အလုပ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ ရှစ်ရက်နေ့နဲ့ ကိုးရက်နေ့တွေမှာ ကျင်းပဖို့ စီစဉ်ထားတာဖြစ်ပြီး ပိတ်ပင်ခံရတာကြောင့် အစည်းအဝေးကို မကြာခင် ပြန်လည်ကျင်းပနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမယ်လို့လည်း PPST အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်တွေက ပြောပါတယ်။

အခုကျင်းပမယ့် အစည်းအဝေးမှာ NCA လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ အဖွဲ့တွေနဲ့ လက်မှတ် မထိုးရသေးတဲ့ အဖွဲ့တွေ ဘယ်လိုညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ကြမလဲဆိုတာတွေကို ဆွေးနွေးဖို့ စီစဉ်ထားတယ်လို့လည်း ပဒိုစောတာဒိုမူးက ပြောပါတယ်။

Ref ; RFA

မြန်မာပြည်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ ဥရောပနိုင်ငံများအဖွဲ့ တိုက်တွန်း

ဥရောပနိုင်ငံများအဖွဲ့ EU ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီး Kristian Schmidt ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့က နေပြည်တော်မှာ ပြုလုပ်တဲ့ မြန်မာ အီးယူ စီးပွားရေးဆွေးနွေးပွဲမှာ တွေ့ရစဉ်

ဥရောပနိုင်ငံများအဖွဲ့ EU ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီး Kristian Schmidt ခရစ်ရှန် ရှမစ်ဒ် က ဥရောပ ကုမ္ပဏီတွေကို မြန်မာနိုင်ငံမှာ လာရောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြဖို့ ပြီးခဲ့တဲ့ ကြာသပတေး(ဇွန် ၆)နေ့က နေပြည်တော်မှာ ပြုလုပ်တဲ့ မြန်မာ အီးယူ စီးပွားရေးဆွေးနွေးပွဲမှာ ပြောကြားလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီ ဆွေးနွေးပွဲကို လုပ်ငန်းရှင် ၅၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ဟာ ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲတိုးတက်နိုင်တဲ့ အနေအထားမှာ ရှိပါတယ်လို့ သူက ပြောကြားရင်း တဆက်တည်းမှာပဲ မြန်မာ အစိုးရအနေနဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ပဋိပက္ခကို အမြန်ဆုံး ဖြေရှင်းပေးဖို့လိုကြောင်း၊ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းလည်း ရှိတယ်လို့လည်း သူယုံကြည်ကြောင်းနဲ့ မိမိတို့ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝန်းအနေနဲ့ ဒီကိစ္စမှာ ပါဝင်ကူညီဖို့ အဆင်သင့်ရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မြန်မာအစိုးရအနေနဲ့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေပြဌာန်းခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေလက်ခံမှုနဲ့ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရေးကိစ္စ စသဖြင့် စီးပွားရေးလာရောက်လုပ်ကိုင်သူတွေ အဆင်ပြေအောင် တိုးတက်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတွေကို ဥရောပ သံအမတ်ကြီးက ထောက်ခံပြောဆိုသွားပါတယ်။

Ref ; RFA

မြန်မာနဲ့ အိန္ဒိယ အဆင့်မြင့်ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပမည်

မြန်မာနဲ့ အိန္ဒိယတို့ အဆင့်မြင့်ဆွေးနွေးတရပ် အင်ဖားမြို့မှာ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့ကျင်းပမယ်လို့ သိရပါတယ်။

မြန်မာဘက်က မကွေးတိုင်းဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာအောင်မိုးညို ဦးဆောင်တဲ့ အဖွဲ့ဝင် ၉ ဦး ဇွန်လ ၉ ရက် မနေ့က မိုးရေးမြို့ကိုရောက်ရှိခဲ့ကြပါတယ်။

အိန္ဒိယဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ဦးမိုးကျော်အောင်လည်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ပါတယ်။

အိန္ဒိယရဲ့ အရှေ့ထိတွေ့ မူဝါဒအရ အခုနှစ်ပိုင်းတွေအတွင်း မြန်မာအပေါ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအကူအညီတွေ တိုးချဲ့ပေးခဲ့တယ်လို့ The Hindu သတင်းစာက ဖော်ပြပါတယ်။

မကြာခင်ကာလတွေက ဗုဒ္ဓဂါယာကို ဘုရားဖူးသွားခဲ့ကြတဲ့ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက အိန္ဒိယကို အဝင်မှာ မလိုအပ်တဲ့ ခရီးသွားလာခွင့် အထောက်အထားပြဿနာတွေ၊ တောင်ထူထပ်တဲ့ မိုးရေးနဲ့ အင်ဖားလမ်း အခြေအနေတွေ ဆိုးရွားနေကြောင်း တိုင်ကြားချက်တွေ ရရှိထားတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

Ref ; RFA

ပန်းပျိုးလေဂရီ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများမှ

၂၀၁၉ – ခုနှစ်တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်သူများ နှင့် ၂၀၁၉ – ၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ် ကျောင်းသား/သူများ

အမှတ်(၁၅၁)၊ ကျောင်းတက်လမ်းရပ်ကွက်၊ မင်းဘာကြီးလမ်း စစ်တွေမြို့၊ ဖုန်း – ၀၉ ၄၅၃၄၅၂၂၂၇ ၊ ၀၉ ၈၅၀၁၈၄၆

ဆက်သွယ်ရန် – သဲတန်းရပ်ကွက်၊ မြေပုံမြို့၊ ဖုန်း – ၀၉ ၈၉၂၅၆၇၄၄၂ ၊ ၀၉ ၂၅၀၁၂၆၄၄၇

ဆက်သွယ်ရန် – စံပြရပ်ကွက်၊ ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့၊ ဖုန်း – ၀၉ ၄၅၃၄၅၂၂၂၇၊ ၀၉ ၄၄၂၂၈၀၄၅၊ ၀၉ ၄၂၁၇၇၂၆၉၅၃

ဆက်သွယ်ရန် – ရပ်ကွက်(၁)၊ ပေါက်တောမြို့၊ ဖုန်း – ၀၉ ၄၅၁၂၁၄၇၈၉ ၊ ၀၉ ၄၂၁၇၇၁၈၈၂၆ (ယခုနှစ်တွင် စတင်သည်)

ဆရာ ထွန်းမြင့်သိန်း {B.Sc(I.C)}၊ ဆရာမ စန္ဒာဝင်း {B.Sc (Hons),M.Sc(Chem)}တို့ တည်ထောင်ထားသော

စည်းကမ်းပြည့်ဝမှု၊ လုံခြုံစိတ်ချမှု၊ ထူးချွန်ထက်မြက်မှုတို့ကို အစဉ်မှတ်တိုင်စိုက်ထူထားသော

ထက်မြက်ထွန်း

ကိုယ်ပိုင်အထက်တန်းဆင့်သင်ကျောင်း

- ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ထက်မြက်ထွန်း ဘော်ဒါဆောင်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူများအားထူးချွန်ထက်မြက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးမှုတွင် ၁၄ နှစ်တိုင်တိုင် အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်မှုတို့ဖြင့် သက်သေထူခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

- ၂၀၁၇–၂၀၁၈ ပညာသင်နှစ်မှစတင်ကာ ထက်မြက်ထွန်း ကိုယ်ပိုင်အထက်တန်းဆင့်သင်ကျောင်းကို ပြည့်စုံကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့်စနစ်တကျ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးနေပြီဖြစ်သည်။

- လူကြီးမင်းတို့ ၏ သားသမီးများအတွက် အလွန်ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်သော အဆောက်အဦးပိုင်းနှင့် အခြား facilities များ၊ ထူးချွန်ထက်မြက်သော ဆရာ / မများ၏စနစ်ကျသော သင်ကြား လေ့ကျင့်မှု၊ နေထိုင်ရေးဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့် ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် မျိုးဆက်သစ်များ အား စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဘဝ၊ လုံခြုံစိတ်ချရသောဘဝကို ဖန်တီး တည်ဆောက်ပေးနေပါပြီဖြစ်သည်။

ကျောင်းတည်နေရာ – အမှတ် (၇၇)၊ ငပိန်လမ်း နှင့် ချောင်းနားလမ်းထောင့်၊ ရွှေပြောက်ရပ်ကွက်၊ စစ်တွေမြို့။ ဖုန်း – ၀၉ ၄၅၀၄၄၁၇၉၂ ၊ ၀၉၂၆၃၀၂၂၂၂၅